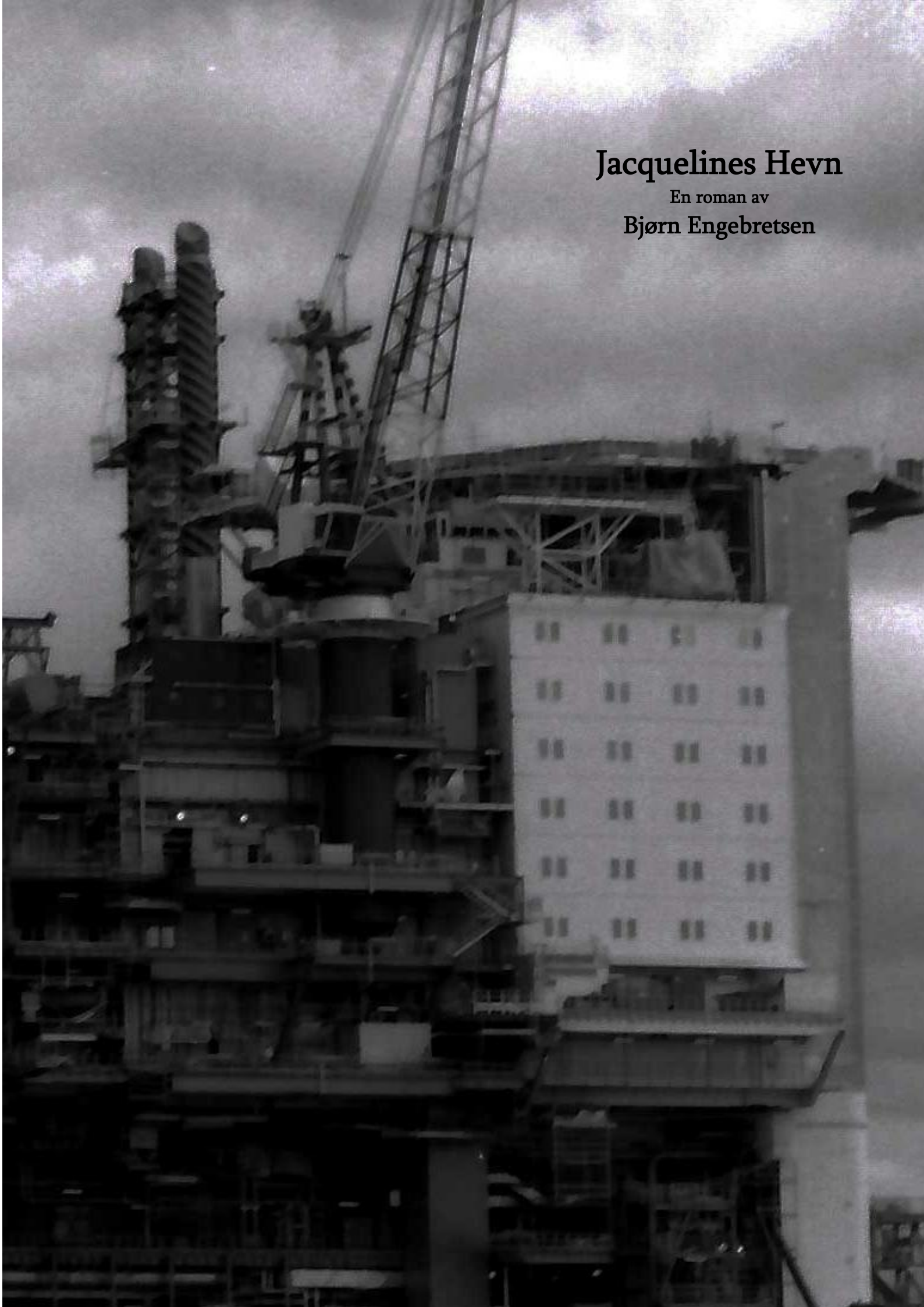

Jacquelines Hevn

En roman av

Bjørn Engebretsen

B.Engebretsen

Jacqueline's hevn

01

Faen, Faen, Faen – så ufattelig kjedelig! Jonathan Skaft satt bak sitt overryddige skrivebord med halvlukkede øyne og lurte på hva i all verden han gjorde der.

Selvfølgelig er det spennende å bli headhundet, og det er spennende med ny jobb, men hva så?

I sin beste alder og på toppen (?) av kompetansekurven var han blitt headhundet av et stort internasjonalt firma. Jobben var å lede og bygge opp en fagavdeling innenfor det han kunne best – instrumentering og automatisering i eksplosjonsfarlige områder. Dette var selve kjernen av automatiseringsbransjen og som Jonathan alltid sa – arbeid for folk med plenty hår - på ryggen. Ingenting er så utfordrende som å arbeide med anlegg der du ser feilene dine fra luften i flyet på vei hjem. En feil ville kunne føre til voldsomme eksplosjoner, branner og potensielt tap av menneskeliv. Arbeidsområdet var typisk tankanlegg for høyeksplosive væsker som bensin og gass, raffinerier samt olje og gass eventyret i Nordsjøen. Anleggene måtte beregnes og dokumenteres svært nøye og omfattende og alltid signeres av prosjektlederen som følgelig fikk ansvaret for det hele – Jonathan. Med andre ord var ikke dette en disiplin der prosjektlederen sitter i ro og mak bak en skrivepult og titter på rapporter – det var en stilling som krevde kompetanse, handlekraft og evne til å arbeide i felt med komplisert utstyr. Prosjektene var kompliserte i engineeringsfasen, der alle løsninger og systemer ble utarbeidet og verifisert, men også i installasjon og anleggsfasen der selv den minste feil kunne utvikle en kritisk situasjon.

Jonathans kunnskap og erfaringen var samlet og bygget opp over tid. Delvis fra en lang og omfattende utdanning, men mest via en rekke spennende, utfordrende og til dels dristige prosjekter. Han var kjent for å løse problemer og lede prosjekter effektivt og målrettet – nå skulle dette systematiseres i et større internasjonalt firma for å komplettere firmaets leveranser, ”The Total Concept”, eller ”totalleveranser” som det ble kalt, litt mindre flatterende, på norsk. Firmaet var en ener innenfor automatisering og systemer, men hadde aldri hatt leveranser ute i anlegget. Dette var delvis fordi denne delen av installasjonen var en annen del av disiplinen og delvis fordi en totalleveranse stilte andre krav til ressursene – folkene.

Her lå Jonathans ansvar for det nye selskapet, men med en nesten vitenskapelig tilnærming. Først skulle kompetansesenteret bygges opp, deretter skulle det etableres standard løsninger på

de fleste problemstillinger, prosedyrer og instruksjoner måtte skrives, prosjektmodeller for denne typen arbeid mot et antall mulige kundescenarier skulle etableres og simuleres. Alt for å sikre og verifisere inntjeningen på nysatsningen.

I det hele tatt en svært omfattende skrivebordsprosess før prosjektene kunne starte. Under ansettelsesprosessen var dette løslig anslått å være en periode på ca. ett år. Lenge, hadde Jonathan tenkt, men hvorfor ikke?

I tillegg til prestisjen som fulgte med et stort internasjonalt firma med leveranser til så vel offshore Norge som kunder i fjerne Østen og den arabiske verden, var det også et ønske om et litt roligere privatliv som lå bak den positive responsen på headhunterens tilnærming. Tiår med intense og underbemannede prosjekter kombinert med opptil to hundre reisedager i året, hadde ikke akkurat satt fart på Jonathans sosiale liv. Det var omtrent like rastløst og på farten som arbeidslivet. Han hadde flyttet suksessivt gjennom tre leiligheter i Oslo sentrum, uten egentlig å vite hvorfor, og bodde nå delvis i kasser i en villa utenfor sentrum av Oslo. Problemet var imidlertid at han sjeldent var der for å gjøre andre ting enn å sove og vaske tøy.

Peppes Pizza var hoffleverandør av hjemmemiddag, kafeen på hjørnet hoffleverandør av kaffe. Leilighetene hadde han ikke gjort noen ting med, kun flyttet inn og flyttet ut, heldigvis etter å ha landet ikke mindre enn tre utleiekontrakter, som etter hvert gikk av seg selv. Leilighetene var stadig hans og var faktisk i ferd med å bli nedbetalt. Dette var mer gitt av tilfeldighetene og bankenes velvilje, enklere å leie ut enn å selge, enn en selvvalgt og langsiktig strategi. Siden han etter hvert hadde en brukbar sikkerhet hadde huskjøpet også gått greit.

Nå var tiden moden for å etablere seg, lage et hus slik han ville ha det og i det hele tatt la alderen synke inn på seg. Plukke opp gamle vennskap, ta del i et eller annet sosialt liv. Kanskje også inngå forpliktende forhold til en kvinne? Han hadde hatt et og annet forhold, men hver gang var jobben mer spennende enn et fast forhold og ting hadde en lei tendens til å renne ut i sanden. Like fullt var huset innredet for to. Han hadde lagt stor energi i å unngå ungarshule fellen og holdt også stand mot hybelkaniner og normale tegn til forfall. Han husket enda den spesielle lukten som ofte blir i ungarboliger. Et eller annet udefinert, en ekkel blanding av lukten av gamle mennesker og bibliotek? Det skulle unngås for enhver pris!

Mot dette bakteppet hadde det selvfølgelig vært smigrende å bli kontaktet, god lønn og hyggelige kollegaer selvfølgelig, men nå seks måneder senere stilte han seg stadig oftere spørsmålet: hvor var entreprenøren, nyskaperen og idealisten blitt av? Hvor var spenningen og den uforklarlige lukten og atmosfæren av nye og fremmede land, mennesker og ikke minst flyplasser? Vel var det gøy å pusse opp hus og drive i hagen, men han savnet livet.

Ikke var det veldig enkelt å plukke opp gamle bekjente heller. De som hadde vært omgangsvenner i studietiden ved Norges Tekniske Høgskole i Trondheim var for lengst gift, og var nå bare interessert å diskutere de forskjellige aspektene ved barneoppdragelse og priser på bleier. Et tema som er ganske så ugjennomtrengelig for en ungar, uansett hvor mye han prøvde. Svaret var alltid ”Du aner ikke noe om ditt og datt før du har barn selv” og lignende rimelig udiskuterbare fakta. I det lange løp blir slike ting vanskelig og han kjente at det ble verre og verre å ta kontakt. Hvor hadde det blitt av alle sammen?

Livet i oppveksten, håndball, festene, turene på byen i vill fart og uten tanke på morgendagen eller andre trivialiteter?

De som ikke var gift var de han ikke hadde hatt omgang med før og heller ikke fant det naturlig å hente opp nå.

Skuffende! Livet begynte å bli kjipt og jo mer han tenkte på det jo mer savnet han farten rundt prosjektarbeidet - livet i fremmede land, livet i høygir, rett og slett livet på tur!

Tankene fløy bakover i tid mot det første møte med Det Fjerne Østen. Han skulle til Korea, nærmere bestemt Ulsan for å selge sikkerhetssystemer til en borerigg. Sammen med en kollega starter reisen med et lite hopp til København. Turen var planlagt å vare lenge nok og bagasjen inneholdt alt fra mørk dress til badetøy – hvem vet hva som må til for å få en kontrakt i Korea? Første stopp Kastrup – ut av flyet, lette forfriskninger det vil si øl og peanøtter. Neste stopp, Tokyo, via Anchorage i Alaska.

Dette var i den tiden da det var umulig å fly over Russland, så turen til Japan og Korea var relativt omfattende. Etter forfriskningene på Kastrup bar det til JAL, Japan Airlines Boeing 747. Hans første møte med en ekte Jumbo Jet. Du verden. Business Class, 30 cm mellom stolene, god plass til bena, mange flyvertinner og omfattende servering.

Men først måtte alle ut av flyet igjen, via haleutgangen – det hadde vært en terroristaksjon i Tokyo året før. Prosedyrene sa at alle måtte ut og identifisere egen bagasje før flyet kunne ta av. Alle koffertene og pikkpakk var plassert i en lang rekke langs flyet. Hver enkelt passasjer måtte identifisere og plukke ut sine ting før flyet kunne lette.

Imidlertid gikk ikke dette like greit for alle. Jonathans koffert var der ikke! Flere turer frem og tilbake langs en mer og mer glissen bagasjerekke slo brutalt fast at det ikke fantes noe bagasje merket Jonathan Skaft, Norge. Flott – kollegaen hans fikk et lengre latteranfall og fortalte med stor kollegial medfølelse at siden de stadig hadde hærskarere av kredittkort inntakt var det bare å kjøpe nye klær i Korea. Innimellom enorme latterbølger og hiksting slo han senere fast at det sikkert var en smal sak med klær i Korea, Jonathan var bare 192 cm høy, veide 95 kilo og brukte 45 i sko. Standardvare i de fleste større butikker!

Japan Airlines var ikke spesielt interessert i å lete etter Jonathans bagasje, som opplagt var blitt borte mellom Oslo og København. Noen minutter senere tok de av med et brak i en sky av eksos og dårlig forbrent parafin - Jonathan skulle til Det Fjerne Østen - for første gang.

Kompisen, Tore, som var en erfaren sjømann, hadde vært i Japan før og kjente den beste strategien – FFA. Som utlagt betyr Full Før Anchorage. Løsningen medførte konsum av store mengder alkohol underveis til Anchorage, deretter en rask og tvungen tur på land i Anchorage for et par burgere, og så elegant sove ut rusen på andre etappe. Voila! Ankomst Tokyo i fin form.

Første del gikk greit, Jonathan fant senere en film fra turen som viste at kameraet i det minste hadde vært over Mount McKinley. Hva som egentlig skjedde videre var antagelig det vanlige, røyk, drikk og mat samt kanskje en og annen morsom historie.

Andre del av strategien – i Anchorage var formen overfin og kompisen fant tiden moden til å fortelle om noen mulige ulemper med FFA strategien. Det gjaldt for eksempel å sovne fort når flyet tok av igjen. Dersom rangelen fortsatte ville mange dager være ødelagt, noe som vanligvis kalles jetlag, men betydelig forsterket av 24 timers flatfyll. Med andre ord ingen pangstart på en forretningsreise.

Tredje delen av strategien gikk faktisk greit. Et par raske konjakkertett fulgt av to kjappe Gin Tonic gjorde susen. Planen gikk som smurt! De sov som steiner til flyet dumpet ned i Tokyo. De var klare for å møte Østens Mysterier.

Østens Mysterier kom dessverre litt brått på. Jonathan og kollegaen skulle videre til salgsfremstøt i Korea og siden flyet fra København var en time forsinket var tiden knapp. Fullt firsprang fra ankomst utland til avreise utland – og utenlands flyplassen i Tokyo, Narita, var stor! De sjekket inn for Seoul som siste passasjerer, Jonathan kikket over på kollegaen – lurer på om de fikk med bagasjen?

De satt på de trangeste setene de noen gang hadde kjent. Vel var det en jumbojet, men antall seter var dobbelt så mange som det de nettopp kom fra – to timer med knærne bak ørene før de endelig kunne lande på første destinasjon for overnatting - Seoul! Eller Soil som Tore konsekvent kalte plassen.

De fikk en halseløs drosjetur til hotellet. Sjåføren kjørte som et svin over noen veikryss for så å bråstoppe i neste. De kunne ikke fatte hva som gjorde at de av og til måtte stoppe – av og til kunne gi full gass. Følgelig ble turen litt angstfylt. Særlig basert på de siste 24 timers bravader på tur med Japan Airlines. Like før drosjen passerte bygrensen oppdaget imidlertid Tore årsaken til den hasardiøse kjøringen. Høyt over hvert kryss fantes et eneste ett lys. Det var enten grønt eller rødt og det var det hele.

Hyatt Regency, Seoul, var litt av en opplevelse – de ankom hotellet ved 8 tiden om kvelden, en kort tur inn på et, etter norske forhold gigantisk hotellrom for en dusj, og så – baren i 20. Etasje!

Her åpenbarte Østens Mysterier seg i full bredde, eller full ynde. Det var en diskret og hyggelig bar, med en servering og betjening fra en annen verden – bokstavelig talt. Serveringsdamene gled rundt i lokalet, tilsynelatende uten å bevege føttene i kjoler med splitt opp til hoften – Jonathan satt som fjetret og stirret – ikke fordi damene viste mye hud eller den type ting, men i ren beundring av en innebygd eleganse i fremferd. Kort etter at de fikk anvist et bord kom en av disse Østens gudinner og spurte hva det skulle være? Jonathan svarte med et stort smil – Alt! Gudinnen smilte et underfundig smil og vendte seg mot kollegaen som nikket, det samme pluss to Gin Tonic.

Gudinnen måtte ha vært trilling, for sekunder senere kom hennes to søstre med Gin Tonic og satte seg – de hadde jo bestilt - alt! At spøken skulle bli mottatt så bokstavelig ante ikke Jonathan på forhånd, men han fikk en sikker ide om at kollegaen visste.

Nåvel, innføringen i Østens Mysterier fortsatte slik det måtte fortsette. For en kveld, og for en natt!

HmHHHm – faen! Hadde han virkelig sovnet! Foran ham stod Tore, en av de litt eldre i avdelingen han hadde fått. Med et smil i øyekroken sa han lavt ”Papir”. Visst pokker. Som en del av planen for å komme inn i den nye jobben hadde han vist at han faktisk kunne fylle papir i en skriver. Det var selvfølgelig en flott starter, men katastrofalt. Nå hadde han de facto ansvaret for alle ti skriverne. Det måtte fikses. Etter endt slåsskamp med en sær motstridende laserskriver slo Jonathan et slag rundt i kontorlandskapet.

Noe var på gang inne hos sjefen!

02

Det var 17. Mai 1983! Det var fest i hagen. Jacqueline Ernst var akkurat ferdig med gymnaset og var stolt! Ingen i den familien hadde noen gang kommet så langt i en akademisk karriere før, og oppslutningen var stor. Borhaug på Lista er ikke Norges største plass – men de kan konkurrere med hvem som helst om Norges største familier.

På festen etter utdeling av vitnemålet, var det samlet rundt 50 mennesker i hagen bak huset – og det var bare den nærmeste familien. Far var stolt som en hane og forkynte dette for alle. Men det var en nyhet til. Faren, Ewald, hadde tatt seg jobb i Oljå! Lenge hadde Ewald arbeidet som alle andre på Lista, litt her og litt der, litt fiske og litt båtbygging på verftet, men når de store Amerikanske oljeselskapene slo seg ned i Stavanger og startet leteboring fikk Ewald tilbake minnene fra sin far og Amerika. Alle på Lista har et nesten religiøst forhold til *junaiten* og alle har familiemedlemmer, fjerne eller nære, som bodde eller hadde bodd og arbeidet der, i lengre eller kortere perioder. Bedre ble det ikke av at Ewald lignet ikke så helt lite på en litt eldre utgave av James Dean, uten Porsche, men med en Saab V4. Med andre ord, selve den amerikanske drømmen.

Ewald hadde flere ganger på sine turer til Stavanger for å ”hente” noe utstyr og verktøy merket seg at byen var forandret. Han stakk innom isenkrammen og dykkerbutikken og hentet varene han hadde bestilt – hente høres mye bedre ut enn å kjøpe, kjøpe er kostnader, hente er å oppfylle sin del av en avtale. Hver gang kom han ”tilfeldigvis” i snakk med noen som jobbet i oljå eller i det minste kjente noen. Hardt arbeid, amerikansk bas og supervisor, men spennende.

Oljeeventyret. Han hadde også tittet på de forskjellige riggene og kolossene som ble bygget rundt Stavanger, Hinnavågen og Stord, og blitt mektig imponert. At Ewald ”tilfeldigvis” hadde kommet i snakk med folk var ikke spesielt. Ewald var en kraftig, men allikevel slank og senete kar som med sitt James Dean-aktige utseende formelig kalte på kontakt. Jacqueline og konen hadde irritert seg over dette bestandig. Uansett hvor de var eller hva de gjorde kom Ewald i kontakt med folk, enten via familie, kjente eller kjentes kjente. Det var en egenskap ved Ewald som var helt merkelig og egentlig karakteristisk – han kom ut av det med folk og folk syntes Ewald var trivelig – og praten gikk.

Ewald hadde lenge vært amatørdykker, men hadde de siste årene utvidet hobbyen ved å ta noen profesjonelle sertifikater og hadde gjort en og annen propell- eller mooring-jobb i området. På vanlig Listamåte var dette alltid ubetalt arbeid – stort sett betalt med løfter om fremtidig byttehandel eller andre tjenester.

Det var slik man gjorde på Lista og av og til fikk man faktisk betalt, av og til ikke og av og til kom gjentjenesten, som kanskje kunne være like greit.

For omtrent et år siden hadde Ewald kommet i kontakt med en dykkersupervisor fra Burton. Han var ute etter nye folk og ettersom de var i ferd med å få flere nye prosjekter på norsk sokkel ville de forsøke å etablere seg i Norge med noen norske dykkere i tillegg til de vanlige internasjonale rallarene. Han merket seg Ewald i dykkerbutikken og beveget seg nærmere. Ingen problemer med å få kontakt og etter en stund hadde han dannet seg et godt bilde av en traust og pålitelig Listaværing som ville styrke ett hvert dykkerteam og skape en god balanse. Han forstod imidlertid fort at det ikke var riktig å gå for fort frem – han hadde hørt at nordmenn var trege og forsto at Ewald i så måte var mer enn passelig norsk.

Han merket seg imidlertid navnet og fikk vite omtrent hvor ofte han var i byen og hvilke butikker han var innom. Ettersom Burton folket var populære i byen og gjorde uvant store innkjøp var det slett ikke vanskelig å arrangere det hele slik at han fikk en telefon når Ewald ble spottet i byen. Etter en bearbeidingstid på nesten et år hadde Ewald latt seg overtale. Det var vel antagelig ikke veldig vanskelig – men det var en stor beslutning. Livet på Lista kunne ikke på noen måte sammenlignes med som livet som dykker. Så mye hadde Ewald innsett, men det var egentlig nå eller aldri. Det var en del kurs, det var en del tester og sertifikater og tiden gikk. Han skrev seg på, som det het, og akkurat nå, akkurat samtidig med at Jaqueline skulle til Trondheim hadde alle bitene falt på plass.

Nordsjøen stod for tur!

Jacquelines dag var spennende og opprørende på samme tid. En ung kvinne fra Lista skulle gifte seg, få barn og deltidsjobb bak disken på kafeen. Jacqueline var som skapt til dette. Ettersom hun hadde vokst til hadde nemlig diskusjonen på Borhaug gått høyt. Kunne det være slik at barn egentlig fikk egenskapene sine fra navnet? Som attenåring fremsto Jacqueline som en identisk

kopi av den som hadde gitt henne navnet, Jacqueline Kennedy. Alle barn på Lista skulle ha minst ett Amerikansk navn, og Jacqueline hadde ikke vært noe unntak.

Karriereplanene og utseendet passet godt sammen og hun var praktisk talt allerede bak disken i den lokale kombinerte kolonial og konditoributikken, svingende kaffe og boller til Borhaugs samlede husmorstand. Jacqueline benyttet imidlertid den store dagen til å publisere nyheten: Det var kun to måneder igjen på Lista! De neste fem årene var NTH, Norges Tekniske Høyskole i Trondheim, Maskinstudiet.

I det hun fortalte nyheten, kom hun til å tenke tilbake på akkurat den dagen på Østhasselstrand der hun hadde lovt seg selv å gjøre noe! Nå var hun i gang! Hun kjente at hun et øyeblikk fikk gåsehud over hele kroppen!

Folkene hennes protesterte vilt. NTH, Trondheim? Nei, det var for Rogalendinger eller Oslofolk. Hun var fra Lista og der skulle hun bli! Det var ikke måte på! Men Jacqueline var bestemt. Hun skulle til Trondheim og hadde allerede fått studieplass!

Beslutningen hadde kommet for lenge siden, ikke det å reise til Trondheim, men ideen om noe mer, noe annet. Det hadde vært en vanlig dag i åttendeklasse på skolen. Venninneflokkene hadde ligget i solen på Østhasselstrand og drømt om fremtiden. Alle skulle bli på Borhaug, alle skulle gifte seg, alle skulle få seg hus og barn i rask rekkefølge. Diskusjonen og praten gikk egentlig bare om antall barn og hvem som skulle bli faren. En ganske normal situasjon på Lista der det slett ikke var unormalt at man hadde tre eller fire barn, hus og hjem i en alder av tredivet år.

Og det var egentlig en god diskusjon. Lista og Borhaug er kanskje så nærme et Shangri La som man kan komme i Norge. Strendene er paradisiske, sanden er verdenskjent og været er som regel flott. Det er fiske, det er godt gammeldags naboskap og det er plass nok.

Jacqueline fikk en plutselig og uforklarlig dyp angst – var det dét?

Det viste seg også at den mannlige delen av Borhaug var fordelt og det var helt klart hvem som skulle ha Jacqueline. Ikke hvem Jacqueline skulle ha, men hvem som skulle ha Jacqueline.

Plutselig greide ikke Jacqueline mer – heldigvis greide hun å holde det for seg selv, men der og da kom beslutningen – hun skulle IKKE bli på Borhaug! Livet skulle ikke bli som skjemaet beskrev – hun skulle ha et liv etter egne valg og egne ambisjoner. Der og da var det en utrolig sterk tanke som hun kjente at var et endelig valg og som kom til å forme livet hennes for alltid!

Når dagen for avreise kom var hele familien, far mor og lillebror, med på lasset sammen med husgeråd og utstyr samlet inn fra hele Listalandet. Ingen forlot Lista på denne måten uten å ha med tilstrekkelig utstyr!

Det er langt fra Lista til Trondheim men Ewald kjørte stødig mot målet gjennom natten. Oslo, Østerdalen, Berkåk, Støren, Lundamo og til sist innkjøringen til Trondheim By.

Øyeblikkelig ser de NTH trone på Gløshaugen og turen går selvfølgelig opp Høgskoleveien med full stopp foran hovedinngangen.

Jacqueline kjente at hun fikk gåsehud.

Her var det!

Gløshaugen viste seg i all sin prakt med solen nesten rett østfra og en utrolig imponerende hovedbygning. Ikke så rent sjeldent ble hovedbygningen på NTH forvekslet med Nidarosdomen, og det var egentlig lett å forstå – for Listaværingene fremsto den som gigantisk, som selve Teknologikatedralen.

Dette var livet! Skulle dette bli skolen hennes? Hennes hverdag, som skolen hjemme? Utrolig, fantastisk. Moren hennes gikk omtrent av skafet i lovprisninger og Ewald måtte roe henne litt ned.

Etter en drøy halvtime med søkende gange rundt det imponerende hovedhuset og videre inn til høyblokkene, bar det videre mot Møllenberg og Nedre Møllberggate 58. Jacqueline hadde jobbet hardt med slektninger og kjente over telefon i lang tid. Dette hadde etter hvert resultert i en hybel, eller et rom der hun delte kjøkken med en jente fra Haugesund. En trang og smal trapp helt opp til loftet, og der, på kvisten var det et rom, egentlig to rom, ett på hver sin side av et kjøkken, med toalett i gangen.

Hjem! Et eget hjem!

De hilste på samboeren, Irene, fra Haugesund som studerte elektro på andre året og som tok vel i mot sin nye samboer.

Ewald kikket litt rundt seg og ble ikke så rent lite bekymret. Huset var i tre etasjer pluss loftet til Irene og Jacqueline – og det var bygget i tre. Bedre ble det ikke at de hadde passert en rykende branntomt på veien frem. Dette var midt i en periode i Trondheim der en rekke eldre trehus uforklarlig brant ned til grunnen – og på den måten gjorde plass til nybygg. Gårdeieren var imidlertid en gammel maskinist, virket ok og kunne vise frem branntau, brannvarslere og flere nedganger. Ewald fikk kontakt med en gang. Det skulle nok gå bra! Dessuten var kolonialen Korsnes på hjørnet – fiskeboller, 4.50 for en hel boks! Slett ikke verst.

To dager med familiært kaos, man tar da ikke inn på hotell når Jacqueline har et helt rom, og besøk på alle Trondheims severdigheter, Nidarosdomen, Ravnkloa, Dora, Munkholmen og så videre, før far, mor og lillebror setter kursen mot Lista igjen.

Før de var helt hjemme hadde de imidlertid vært innom kjente på Dombås, familie på Lillehammer, familie i Arendal og endelig en kort visitt i Lyngdal. Sørendinger har familie og kjente overalt – og besøker alle, alltid.

03

Det måtte da være noe på gang? Inne på sjefens kontor var det mye folk – Jonathan stakk innom. I den nye jobben hadde han benyttet den første tiden til å rusle en del rundt i lokalene under dekke av at det var noe han alltid hadde gjort. Det var feil, men det var det ingen som visste, og på denne måte fikk han mye informasjon og mange kontakter. Det var derfor ganske naturlig å gli inn bak folkene på sjefens kontor og lytte til diskusjonen som pågikk mens han tok en sigarett som alle de andre. I det hele tatt var dette et stort røykende felleskap som i tillegg hadde kaffen felles – kunne det bli bedre, kaffe, røyk og et godt kollegium?

Tilstede var nesten hele ledergruppen. Dette var prosjektsjefen, Petter, en ambisiøs mann på 30+ som alltid hadde flere tanker og ideer enn evner, men som i bunn og grunn mente alt positivt. Petter var absolutt svært lojal mot selskapet og sjefen, men etter Jonathans mening unødvendig problemfiksert. Muligens en følge at han hadde utdannelsen sin fra Tyskland og på toppen av det var gift med en tysker.

Sjefen for offshore salg var der, Hans, enda en mann i 30+ årene. Hans var som person nesten Petters rakte motsetning, ingen problemer for store til å få plass under teppet, ingen ekstrem orden, en mengde mer eller mindre gode kontakter som ble pleiet jevnlig, noe en svakt men sikkert økende mave og noe misfarget nese klart indikerte. Han berget karrieren ved hjelp av lojal avdeling som skjøttet på der det trengtes, når det trengtes. Det var også et par andre personer på kontoret som Jonathan ikke kjente, men som han visste jobbet for Hans.

Diskusjonen gikk høyt og heftig. Hovedkunden hadde nettopp sendt et stort tilbud i retur med beskjed om at vi måtte gjøre hjemmeleksen bedre og lese forespørselen en gang til.

Jonathan hadde så vidt hørt om problemet i kantinen og kontorlandskapet, og ante lukten av angst og mulig katastrofe. Hovedkunden, som faktisk var ansvarlig for mer en sytti prosent av ordreinngangen, var mer eller mindre selskapets eneste ben å stå på for tiden og det så ut til å være svikt i knærne.

Sjefen så sliten ut – kunden krevde helt nye arbeidsmetoder og samarbeid på et helt annet plan enn det som hadde blitt innarbeidede og effektive rutiner – hvorfor i helvete endre nå, bannet

sjefen. Han måtte ha dette prosjektet og panikken lurte like under en jovial overflate. Hans, den engang så proaktive og intense lederen av Offshore salg var tilsynelatende helt fortvilet, budsjettet og følgelig karrieren var i ferd med å gå i dass. Han skjønnte også at det var hans feil at de ikke hadde oppdaget at markedet var klart for et paradigmeskift.

Kanskje hadde de vært for mye opptatt med å pleie gamle kjente? Folk som ikke lenger var i posisjon og som ikke var klar over viktigheten av denne typen endringer. Var hele kontaktnettet i ferd med å forvitne? Var det nye og aggressive konkurrenter inn i bildet som de ikke engang visste om?

Petter, den vanligvis skråsikre og kanskje litt arrogante sjefen for prosjektavdelingen sutret han også, heller ikke han, eller noen av folkene hans for den saks skyld, hadde tilsynelatende sett denne endringen komme, eller de hadde sett, men ikke rapportert til rette vedkommende. Prosjektingeniørene hadde etter hans oppfatning heller ikke kompetanse til å ta denne typen arbeid. Det var en dyster stemning og Jonathan angret på at han var der – dette kunne få følger!

04

De første ukene på jobben i det store amerikanske selskapet var spennende. Ewald gikk igjennom en rekke fysiske tester ved hovedkvarteret i Tananger, og i ukene som kom ble det mer og mer trening mot dype dykk. Jobben var fysisk, jobben krevde styrke og Ewald hadde alt dette, men var ikke vant med å bruke disse egenskapene så intensivt. Her var det ingen lange pauser for diskusjon om interessante temaer som livet, fremtiden eller historier fra gamle dager.

Han tok en rekke suksessivt mer krevende kurs på NUPEC og seks måneder etter ansettelsen var han sertifisert som dypdykker, Nordsjødykker!

Kursene hadde vært greie, men satte større spor enn det Ewald hadde forventet. Simulerte dykk under store trykk, dype tanker, simulerte nødsituasjoner der han følte seg svært alene og hadde hatt panikken helt oppe i halsen flere ganger, selv om instruktører og medisinske team hadde stått i kø for å løse eventuelle problemer, hadde gitt en pekepinn om et langt hardere liv enn det Ewald hadde tenkt seg.

Vel var Ewald vant til å arbeide, vant til å slite, vant til å løse problemer alene, men dette var en helt annen dimensjon. Alt var tyngre, alt krevde enorm energi og særlig metningsdykking over tid var mer utmattende enn han hadde tenkt seg på forhånd. Hadde Ewald kunnet tenke nøytralt med sin vanlige rolige tankegang hadde han sluttet tvert etter disse kursene.

Stemningen blant de andre nyansatte dykkerene, selskapet han jobbet for og miljøet gav imidlertid ikke rom for slike tanker, det var ikke tid. Han fulgte strømmen og ble en del av det hele, ubevisst og egentlig uten å stille spørsmål eller reflektere over sunnheten i det hele. Med andre ord ble kursene gjennomført med større og større vanskelighetsgrad og større og større intensitet, risiko og farlighetsgrad, men det ble på en pussig måte normalt. Uten å vite det deltok Ewald, og alle de andre dypdykkerene, i det berømte froskeeksperimentet.

Dersom man har et antall frosker i en dam, der man langsomt øker temperaturen i vannet vil faktisk ikke froskene hoppe ut selv om temperaturen etter hvert blir så høy at froskene dør.

Frosker som kastes opp i dammen etter at temperaturen har nådd kritisk temperatur vil imidlertid hoppe ut umiddelbart for å berge livet.

Ewald visste ikke dette. Det visste heller ingen av de andre dykkeraspirantene – eller myndighetene. Alle ble dratt med, ned! Det var øvelser, trening, terping på detaljer om og om igjen helt til de satt med en følelse av å beherske en og en oppgave. Til sammen ville dette utgjøre ferdigheten: Dypdykking, metningsdykking og endelig Nordsjødykking.

At livet i en tank på Nutec var ekstremt forskjellig fra livet offshore var det umulig å tenke seg til. En ting er en kontrollert tank på land, noe annet er å klamre seg fast til et stag på et subsea brønnhode på bunnen av Nordsjøen med 20cm sikt, sterk strøm i vannet med en sveisebrenner i en hånd og en talje i den andre. Det var det ingen som visste eller greide å forklare.

Etter oppholdet på Nutec hadde han liksom det som trengtes for å kunne være i havet, men hva skulle han egentlig gjøre der?

Selskapet hadde imidlertid flere kurs han skulle igjennom. Etersom de fleste dykkerjobbene var relatert til boreprosessen var nettopp denne neste punkt på planen.

Etter et kort besøk på Borhaug bar det til Aberdeen i Skottland og derfra med bil til en liten by 30 minutters kjøring sydover, Montrose. Her skulle det bli videre kursing på hva de virkelige arbeidsoppgavene skulle gå ut på. Montrose var en søvnig liten fiskerlandsby som hadde fått offshore eventyret veltet over seg. Flere av de store utstyrslleverandørene hadde slått seg ned her fordi byen lå i passelig avstand fra Aberdeen med flyplasser og det hele, men med betydelig lavere priser, en lett tilgjengelig dypvannskai og en stabil lokalbefolkning.

Han sjekket inn på det eneste hotellet i byen, Links, sammen med tre andre norske kommende dykkere som hadde fulgt den samme treningen som Ewald til nå. Hotellet var så skotsk som det kunne få blitt, men sjarmerende, selv om Ewald ikke ble helt fortrollig med vegg til vegg teppe på bad og wc.

Gjengen møttes til middag, skar klar av de lokale favorittene, Haggis for eksempel, og slo seg ned i en hyggelig bar etter middagen. De var ute i samme ærend, nyansatte dykkere i selskapet og stemningen var spent. Hvordan ville det bli, hva skulle de gjøre?

De hadde svært forskjellig bakgrunn, en hadde vært brannmann, en var dykker for Redningssselskapet og sistemann hadde omtrent samme bakgrunn som Ewald, hobbydykker som hadde gått gradene og som nå ønsket å gjøre det til en levevei.

Alle hadde vært igjennom kursene hos Nupec og var således rent dykkerteknisk klare, men hvordan ville jobben bli? En ting er bassengene hos Nupec, en annen ting er Nordsjøen og metningsdykning i praksis over flere år.

05

Zacharias Sar var på vei inn til Mac. Han hadde jobbet hos Burton i 16 år og var for så vidt vant til seansen han stod ovenfor selv om den aldri ville bli rutine eller noe han så frem til med glede. Alle ansatte hos Burton var på fireårs kontrakter. Hvert fjerde år var du i praksis på fortauet utenfor og ble kalt inn for diskusjoner om ny kontrakt, eller du ble ikke kalt inn....

Zach følte seg ganske sikker. Tross alt, fire år i Nigeria med suksess, 12 år i Mexico Gulfen med stigende suksess. Et visst rykte som målrettet, kynisk og hensynsløs kanskje, men i Burton var den type ord ikke nødvendigvis negative. Burton holdt en hånd om sine og en knyttneve mot de andre. Var du suksessfull tjente Burton penger, og da tjente du penger. Enkelt, ukomplisert og lett å forstå, men vanskeligere og vanskeligere for hver gang. Det er ikke lett å være ung og sulten når man nærmer seg de femti. Men der var ikke Zach enda.

Mac var litt annerledes. Mac var allestedsnærværende, visste alt, snakket med alle og var mannen som distribuerte ressursene hvor de trengtes, eller dit hvor de kunne sendes for å maksimere profitten. Men Mac hadde sjel. Mac tok hensyn og fremfor alt Mac holdt ord, alltid. Mac var en udiskutabel og suveren Resource Manager for Burton.

Zacharias Sar som han het, måtte faen meg være farens "Boy Named Sue" tenkte Zach alltid når han stod foran denne typen ting. Hvilken jævla arier av en far kaller familien sin Sar og sønnen sin Zacharias i et fornuftig land som US av A?

Zach trakk pusten, hevet hånden og banket på, ikke for hardt, ikke for løst. Han var ventet akkurat nå og derfor gikk han inn.

Mac satt bak pulten sin med det vanlige joviale smilet. Mac veide rundt 120 kilo, var to meter høy og selve julenissen av utseende. Mange hadde latt seg lure av det. Zach på sin side kom inn, 40+ gammel, 175 høy, 65 kilo, senet, mørkt hår og beveget seg alltid uten en lyd. Mac hadde ofte lurt på denne egenskapen. Hvordan greide Zach å gå over et gulv uten å lage lyder? Nå vel, Mac pekte på en stol, de satt seg ned og etter den normale "hilse og gamle dager" prosedyren kunne dealen lanseres.

Mac så Zach dypt inn i øynene og gjorde en pause. Zach fikk angst. Det var noe i Macs oppførsel. Faen, skulle han ut? Var han slettet hos Burton?

Mac likte egentlig ikke Zach, men resultatene var gode og pengene strømmet. Likevel var det noe der som indikerte et eller annet, en råskap som kanskje var for drøy, en beslutningsvilje som oversteg kompetanse og erfaring? En egenskap, eller mangel på egenskap, som kanskje kunne gi problemer i en viss setting i en viss situasjon?

Han tørket det bort, ingen grunn til å bekymre seg om tenkt fremtid.

Zach var ok.

Hørt om Norge? Macs spørsmål kom overraskende på Zach. Han hadde egentlig ikke det. Noe med is, isbjørn og kanskje Stockholm? Mac fikk lettere latterkrampe og introduserte landet der nord.

De driver på 200 meters dyp, Zach. De driver i iskaldt vann og de borer fra flytende rigger. Zach fikk angst. Han var Gulf mann. Han kompletterte brønner i Mexico Gulfen ikke i en jævla isbre!

De borer med utrolig presisjon og de har 60 – 70 brønner på en produsent, drev Mac videre. Kast svømmeføttene og vådraktene Zach. Du skal lede dykkerteam i Nordsjøen. Vi har fått en kjempekontrakt og du er boss!

06

De skulle kurses i utstyret som befant seg på havbunnen og hvilke operasjoner som ble utført under boring. Utstyrsfirmaet Malliburton hadde etablert seg i Montrose så snart offshoreaktiviteten fra Aberdeen hadde startet, og hadde etter hvert bygget opp et stort industrianlegg. Dessverre uten noen strategi og masterplan, ingen hadde innsett størrelsen på den endelige businessen i starten, så anlegget bar sterkt preg av tilfeldige og store påbygninger ettersom omsetningen hadde økt. For Ewald fremstod derfor Malliburtons anlegg som et enormt kaos av maskiner, konstruksjoner og brakker tilsynelatende tilfeldig slengt rundt på et altfor stort område – ikke langt unna sannheten.

Montrose hadde opprinnelig blitt valgt fordi byen kunne by på en godt beskyttet dypvannshavn og store arealer som kommunen velvillig hadde stilt til disposisjon, ikke gratis, men for Malliburton, som var vant til pressede priser overalt – nesten gratis. Shipping til og fra oljefeltene kunne like gjerne gå fra Montrose som fra den overfylte og etter hvert svært kostbare havnen i Aberdeen.

Det var dette anlegget som tok i mot Ewald og tre andre dykkere den første morgenen.

For Ewald så Malliburton ganske rotete ut. Dykkerklokker, boreutstyr, tanker, pumper og annet stort, tungt mekanisk utstyr var lagret i et tilsynelatende kaos over hele området. Ewald og de tre andre dykkerne hadde spasert sammen fra Links og fant etter hvert frem til klasserommet. Kurset skulle vare tre uker og de skulle faktisk gå igjennom hele prosedyren fra forberedelse via boring til ferdig komplettert brønn for produksjon. Dette ville bli Ewalds nye hverdag, og han var spent på hvordan det ville gå.

Gårdsplassen med alt det tunge utstyret hadde virket litt skremmende. Kontrasten til båtbyggeriet på Borhaug var enorm og ganske så skremmende. Delvis på grunn av størrelsen, men også fordi alt hos Malliburton var rustent, slitt og så ganske shabby ut. Ewald følte seg plutselig liten blant alt dette.

De ble ønsket velkommen av opplæringslederen, fikk servert kaffe og forelesningene kunne begynne. En amerikaner dukket opp og begynte å forelese om hvordan boreprosessen starter.

Det skulle senere vise seg at alle i Malliburton var amerikanere.

Den første aktiviteten når stedet skal klargjøres for boring er plassering av bunnrammer der brønnene skal komme opp. Bunnrammene var i prinsippet enormt tunge plater eller rammer med ferdig maskinerte hull, eller slots, for hver enkelt brønn. En bunnramme for de produksjonsplattformene som ble bygget offshore Norge ville normalt ha 6 til 18 slots og veie flere tusen tonn. Men som han sa, dette var nødvendig for å stå imot påkjenningen fra brønnene som kunne ha opp til 300 atmosfærers overtrykk på havbunnen. Bunnrammene ble bygget ved verksteder rundt om i verden og fraktet til stedet på store lektere. Noen lektere hadde kraner for å løfte rammen ned, andre måtte i tillegg til lekteren ha store kranskip for å gjøre plasseringsjobben.

Ewald ble skremt av dimensjonene. De fikk se bilder av noen installasjoner og folk ble små. De andre kursdeltagerne satt også og slet litt med størrelsene. Ingen hadde egentlig hatt noe forhold til hvor store systemene egentlig var. Vel hadde de lest, vel hadde de hørt historier på Nupec, men dette var kolossalt. Særlig vekten på alle ting. Ewald kunne ikke helt forstå hva som var dykkerjobben, men det skulle han snart forstå. Ok, konkluderte mannen etter at rammer er satt ned er havbunnen klar for det som måtte komme.

Neste emne var boring og forberedelse for produksjon.

Ewald hadde ingen som helst oppfatning av hvor komplekst dette egentlig var, og fulgte godt med og tok omfattende notater i timene.

07

Sjefen så rundt seg, var dette hans beste menn? Hadde de virkelig sovet så lenge? Han fikk øye på Jonathan gjennom røyken og fikk to tanker i hodet på en gang. Der satt sjefen for den nye avdelingen, Instrumentering. Foreløpig et rent tapssluk fordi de kun drev med utvikling av nye metoder og systemer. De ville ikke være klare til å ta tak før tidligst om ett år og kunne ikke hjelpe i denne situasjonen, men hadde ikke denne mannen en interessant fortid? Han forsøkte å rekapitulere Jonathan sin CV og mente å huske noe om blant annet prosjektledelse for større prosjekter innenfor verftsindustri og marine applikasjoner.

”Jonathan, hva mener du?” Spurte han utfordrende. Jonathan så øyeblikkelig konfliktmulighetene. Han hadde for lengst registrert at offshore salg var på knærne og at prosjektsjefen følte seg mildest talt forurettet. Han hadde videre merket seg at utviklingssjefen og teknisk sjef hadde kommet med insinuasjoner om økonomien i hans avdeling, som i realiteten akkurat nå drev et kostbart utviklingsarbeid.

Jonathan gav faen og satset alt på et kort!

08

Faen, faen, faen, Zach var lamslått! Norge, hvem i helvete ville dit? Kulde? 200 meters dyp? Han fikk angst. Han hadde for så vidt nevnt at han var klar for nye utfordringer og at Mexico Gulfen var blitt enkel, rutine, varmt vann, 20 meters dyp, to tre brønner pr. produsent, piece of cake. Håpet hadde imidlertid vært avansement, store kontorer med mørkt treverk og myke tepper, ikke deportasjon til iskanten. Skulle han gi faen? Skulle han si fra seg oppdraget?

Han visste at det var den garanterte arbeidsledighet. Man sa bare ikke nei til Mac – det var eventuelt Mac som sa nei til deg!

To uker senere satt Zach på en liten hybel i Stavanger og deppet.

Var det mulig? Ute var det fem kuldegrader, Celsius, og det kom noe merkelig hvitt ned fra himmelen – sne? Folkene snakket et pussig syngende språk, de fleste snakket brukbart engelsk, men med en merkelig aksent og inntoning. Han oppsummerte Stavanger kjapt for seg selv: prisene på alt var skyhøye, alltid drittvær, en del utrolig dyre puber, ingen horehus - i det minste hadde ikke han funnet noen – og gud skal vite at han hadde lett godt!

I det hele tatt var nattlivet i Stavanger like sprudlende som Marshalltown, der han hadde vokst opp. Den samme byen han hadde forlatt så fort han kunne gå selv. Marshalltown var ”in the middle of nowhere” i statene. Eneste forskjellene mellom Marshalltown, US og Stavanger, Norge, var at Stavanger lå ved havet, noe som gjorde 5 kuldegrader totalt uutholdelig kaldt.

Han fikk jobbe!

Faen, for noen avtaler de ansatte og innleide folkene hadde her. Han var vant til offshore rotasjon, men her var det pinadø inshore rotasjon! To uker ute – to uker hjemme. Zach leste avtaleverk, han leste regler og lover og fant et smutthull. Det sto to uker på arbeid ute, det kunne jo ikke inkludere dekomprimering! Dekomprimering tok en uke og ble raskt lagt til de to ukene flokken var vant til å være på plattformen. Zach så ingen problemer i dette. Hans bakgrunn var Gulfen, varmt vann og noe som nesten lignet snorkling. At folk satt i en trang dykkerklokke en

uke etter to ukers metningsdykning for å redusere nitrogeninnholdet i blod og skjelett så han som ren ferie – makan – de hadde jo både radio og magasiner å lese. At eventuelle rift og skader ikke hadde spesielt gode forhold, at forkjølelser kom i byger og at dykkerne kunne ha vært utsatt for store påkjenninger i dypet var noe Zach ikke tok inn over seg eller forstod.

Nå ble det totalt tre uker ute, to i sjøen, en i dekomprimering og to uker på land.

Neste punkt var utstyret. Han så blant annet enorme regninger på argon gass for isolasjon i draktene. Dykkerdrakten for store dyp er tørrdrakter, det vil si selve drakten er vanntett og innenfor drakten hadde dykkerne innerdrakter og klær for ikke å fryse. På 180 meters dyp er vanntemperaturen sjelden over to til fire grader og det kunne gi stor fare for forfrysninger under lengre tids arbeid. For å redusere faren for forfrysninger ble dykkerens flyteegenskaper justert ved at argongass ble sluppet inn i drakten. Argon leder varme dårligere enn luft og virker som varmeisolasjon. Bruk av Argon i dykkerdraktene bedret derfor komforten betydelig, i den grad man kunne snakke om komfort på 180 meters dyp. Zach tok affære – det ble en redusert blanding som han ikke opplyste dykkerne om. Litt kaldere, men det ble bare å jobbe mer.

Service og vedlikeholdsintervallene var omtrent fire ganger så hyppige som i Gulfen – faen, ting gikk vel ikke i stykker bare fordi det var litt kaldt? Nok engang ble rutinene endret og fortjenesten økte.

Service og vedlikehold på avansert dykkerutstyr er kostbart, altfor kostbart.

09

”Det er vel egentlig klart at kunden har tenkt å spare en betydelig sum penger på å ikke utvikle den dokumentasjonsplattformen vi er vant til å arbeide fra. De krever at vi arbeider direkte på prosjektdokumentasjonen og de ønsker at vi tar ansvar derifra og ut”, sa Jonathan forsiktig, men entydig.

Han hadde i siste øyeblikk omformulert setningen fra dere til vi. Ut i fra Jonathan sitt synspunkt hadde selskapet på mange måter arbeidet i en luksus boble. Kundene hadde brukt engineeringsselskapet, DEC eller ”Detailed Engineering Company”, til å utforme en arbeidsdokumentasjon som var ufattelig omfattende. I realiteten reduserte dette prosjektsjefens folk til rene oversettere og prosjektlederne til tellekorporaler.

Han hadde sett dette og kunne ikke forstå at det var økonomisk mulig. DEC måtte bruke enorme mengder timer og ressurser for å utforme denne dokumentasjonen og ansvaret var i realiteten helt fjernet fra selskapet. Jonathan hadde sett dette og hadde store problemer med å forstå dobbeltarbeidet.

Fra hans bakgrunn fantes aldri slik dokumentasjon. Han var vant til å arbeide på prosjektets dokumentasjon og ta ansvar derifra. Riktignok på mindre prosjekter, men dog. DEC, som var et stort internasjonalt konsulentselskap, var oljeselskapets hovedkonsulent. De hadde totalansvaret for konstruksjon og bygging av Dronningen, som plattformen etter hvert hadde blitt kalt.

Jonathan kunne ikke forstå at dette selskapet skulle utføre denne typen oppgaver.

10

Jacqueline er alene og kjenner for første gang studentlivet velte over seg. Heldigvis var Irene godt kjent i byen og på Gløshaugen hvor Norges Tekniske Høgskole tronet, så alle ting rundt studiestart gikk greit. Diverse kalamiteter i klassen med dåp og andre innledende prosedyrer gikk også bra og Jacqueline traff hverdagen. Litt uvant – klassen var 90 studenter – gymnaset på Borhaug hadde ikke hatt 90 elever til sammen en gang.

At hun hadde havnet på Møllenberg og Nedre Møllberggate 58 var en ren tilfeldighet. Irene var en slektning av en slektning og Møllenberg var det første stedet hun fikk fast fisk. Hybler var mangelvare i studentbyen og kontrakt ble skrevet med gårdeieren. Møllenberg var et kjent arnested for venstreradikalere, og Jacqueline ble med jevne mellomrom utsatt for hyggelige vervingsforsøk. Politikk var imidlertid ikke hennes ting. Hennes far, Ewald, hadde fra tid til annen vært tillitsmann på jobben, men politikk hadde ikke vært et tema hjemme, og heller ikke for Jacqueline.

Hun stakk imidlertid innom et møte nå og da og ble alltid grepet med av intensiteten på møtene. Diskusjonene gikk høylytt om ting hun hadde store problemer med å relatere seg til overhodet. Det var imidlertid tydelig at enkelte kjempet beinhardt for de samme tingene andre kjempet like knallhardt mot. Det var mye å ta av men gode gjengangere var Vietnam krigen som for så vidt var over, men ikke utdebattert, ”kvinnekampa” og verving av diverse elver mot utbygging. Særlig ”kvinnekampa” var i vinden og samlet store flokker. Legendariske møter var blant annet kvinnefrontens møte med Leif Hagen i Samfunnet, der Hagen gjentatte ganger feide kvinnefrontens argumenter tilside med utsagn som ”Tror dem liker’e”, ”Det er frivillig!”, ”Butikk er Butikk” og lignende hardtslående og gode argumenter. Litt pinlig i lengden, men for Jacqueline var det en ny verden.

Fordelen med å henge innom møtene av og til var at den sosiale kretsen ble større og mer variert. De fleste hun kjente fra de politiske møtene traff hun igjen under politiske diskusjoner på samfunnet på fredager og lørdager.

Nå skjønnte hun også hva som hadde vært feil, og hva som fikk henne til å ville vekk fra Borhaug. Her kunne hun velge miljø, velge hva hun skulle gjøre, velge hvem hun ville tilbringe kveldene

og helgene sammen med ut i fra et stort antall muligheter. Politikk, teater, diskusjoner, kino eller skolearbeid. Det var alltid noen som skulle på tur, arrangerte fester eller sammenkomster.

Blant annet var hun tilfeldigvis innom en del av de legendariske festene som gikk av stabelen i den gamle stad. Dette var for eksempel festen en kald vinterdag der gjestene klaget fordi det var for varmt i stua – hvorpå en festdeltager, noe påseilet, resolutt reiste seg og kastet varmeovnen ut gjennom vinduet – to fluer i et smekk, mindre varme og mer luft.

Eller den evinnelige diskusjonen på et kjøkken på studentbyen Moholt hvorvidt TV´en skulle være på eller av. En av gjestene tok en kveld saken i egne hender og kastet hele stasen ut av vinduet, som denne gang var åpent. Etter dette gikk diskusjonen videre på hvorvidt det hadde vært lys i TV´en hele veien ned eller om programmet hadde gått av luften midtveis.

Andre overraskende opplevelser var testing av maskingevær i kjelleren på studenterboligen på Singsaker. Singsaker studentbolig var en ærverdig gammel tyskerbrakke som var omgjort til studenterbolig med svært godt miljø og tilsvarende lange ventelister for hybeltildeling. En av beboerne hadde denne høsten fått tak i et maskingevær og ammunisjon og skulle teste ut skytestillingen som senere skulle gjøres legendarisk i en Rambo film. Går det virkelig an å skyte ut et to meter langt belte med et maskingevær, håndholdt? Sandsekker og bane ble rigget på plass i kjelleren på Singsaker og eksperimentet kunne starte. Tilskuerne ble kommandert bak skytteren som tok stilling med maskingeværet i fast tohåndsgrep og fyr!

Det gikk ikke!

Rekylen løftet munningen og salven som begynte pent i sandsekkene rett frem endte i taket nesten rett opp før den noe uheldige skytteren fikk sluppet avtrekkeren. Heldigvis var alle beboerne i kjelleren så bortsett fra mindre hørselskader og stanken av korditt som ikke forsvant på de neste fire ukene gikk det bra. Alle var for øvrig enige om at testen egentlig var vellykket. Tross alt, Singsaker var en gammel tyskerbrakke fra krigen og skuddsalver burde egentlig være en naturlig ting.

Det hadde det vært fester på Borhaug også, men kun et miljø, én gjeng og rimelig mye roligere. I Trondheim kunne hun velge, på Borhaug var det hyggelig, trygt og sikkert, men ikke valgmuligheter. Der var man prisgitt gjengen – én gjeng.

Irene hadde de samme erfaringene fra Haugesund, men der var det i ferd med å gå helt galt. Stort sett var det et eneste miljø i byen og de hadde til overmål begynt å eksperimentere med bruk av hasj og annen narkotika. Selv i Haugesund, som var mye større enn Borhaug, hadde denne mentaliteten grepet om seg, og var i ferd med å ødelegge ungdomsmiljøet i byen. Enten var du med, og gjorde som alle andre, eller så var du ute! Irene var glad for at hun hadde greid å komme seg unna!

Forelesninger, lesing, venner og kjente, og FEST. Samfunnet ble et naturlig sted å henge, venner kom og venner gikk. Jacqueline greide å sette noen grenser og greide å bryte andre – hun ble med i teatergruppa! Det skulle være Uka om et år og hun skulle stå på scenen.

Uka er den legendariske treukers uken som går av stabelen annethvert år i regi av NTH studentene. Grovt sett er det fyll og spetakkel i tre uker, sentrert rundt en revy. En slags form for 17. Mai – i 21 dager. Samfunnet er selve huset som er utgangspunkt for festlighetene og er selvfølgelig scenen for revyen. Samfunnet, det runde huset ved NTH-enden av Elgeseter bru er legendarisk. Tegnet av arkitekter som må ha vært kraftig påvirket av et eller annet og bygget av byggmestere uten lodd og vater.

Hun fant fort ut at de fleste var med i teatergruppa på grunn av festene og tilgang til de indre delene av Samfunnet og at gutta var med på grunn av fellesgarderoben, men skitt la gå, i Roma gjør man som romerne gjør og Jacqueline ble godt mottatt.

Øving flere ganger i uken, mat på samfunnet, fest på samfunnet, politiske diskusjoner på samfunnet. Jacqueline var en premiestudent og ting gikk som det skulle.

Studiene gikk relativt bra og Maskin var et interessant studium som møtte forventningene. Lærerne, eller professorene og dosentene som det het på NTH var stort sett hyggelige og hun var i mindretall som jente, men ikke den eneste, heldigvis.

Livet på NTH falt raskt inn i et mønster. Jacqueline kom stort sett til Gløshaugen rundt åtte. Første forelesning kvart over åtte og senere slag i slag, femten minutter over hver time. Lunsj var i Hangar´n, en gigantisk kantine i enden av korridoren som gikk gjennom hele sentralbygget. Der samlet den sosiale delen av klassen seg rundt tre faste bord og diskuterte alt!

Prisene i Hangar´n var greie, og det ble en del kaffe og wienerbrød, samt stedets spesialitet – bolle med snørr. Egentlig kalt Sørlandsbolle, men bolle med snørr var mye mer beskrivende. En diger hvetebolle med sjokolade på toppen og rikelig med vaniljekrem inni – snørr. I løpet av en måned ble det en del slike.

Etter lunsj var det stort sett lesesaler eller laboratorieøvelser til fem tiden, deretter hjem for en enkelt middag. Ofte sammen med Irene. Var det fredag, var det som regel en fest et eller annet sted i byen. Jacqueline hadde ingen problemer med å finne seg til rette sosialt.

Totalt sett var studentlivet akkurat det Jacqueline hadde drømt om – frihet, men mye arbeid og mange nye og spennende eller interessante venner og venninner.

Det nærmet seg eksamen! Allerede første semester hadde vært faglig svært begivenhetsrikt. Kanskje litt vel mye? Hun innså at det burde vært arbeidet noe mer, men Irene hadde fortalt hvordan det skulle gjøres, og innspurten den siste måneden var nådeløs. Intense studier av notater fra timene, sammenholdt med lærebøkene gav grunnlag for å produsere nye notater som ble et ekstrakt av et og et kapittel i pensum. Etter en gjennomgang ble hele prosessen gjentatt et antall ganger inntil Jacqueline hadde rimelig god oversikt og forståelse for hva som var forelest og pensum i de forskjellige fagene.

Etter denne prosessen var det å regne oppgaver. Øvingsoppgaver, eksempler fra pensumbøkene og gamle eksamensoppgaver. Som Irene sa – det gjelder å forstå hva de spør om, ofte er det enklere enn du tror! Matematikk, statikk, mekanikk, alle fagene ble systematisk gjennomgått. Det var Irene som var læremester for effektiv studering og Jacqueline måtte innrømme at det var effektivt. I løpet av måneden før eksamen var utrolig mye hentet inn og etter endte eksamener reiste hun hjem ved godt mot.

Hun var student ved NTH og hadde helt klart bestått første semester!

Loddet var kastet. Stemningen i rommet var elektrisk og labil. Jonathan hadde sendt ut en brannfakkell av store dimensjoner i en situasjon der flere var støtt på mansjetten og følte seg utilpass. Det var imidlertid helt klart at noe måtte gjøres, og Jonathan hadde vært inne på sakens kjerne. Det var bare det at sakens kjerne kunne velte ut og bli svært ubehagelig!

Alle avventet sjefen.

Sjefen, Jon, var en utrolig jovial mann i fra Hallingdal og nøy enorm respekt. Hans ord var lov. Han hadde startet opp ved hovedkontoret i Sverige rett etter endt utdanning og arbeidet seg oppover i systemet. Det var en klar oppfatning blant alle at hans nåværende posisjon var fortjent og basert på hardt arbeid.

Sjefen på sin side skjønnte umiddelbart hva som ble sagt. Han kunne lett se på flokken foran seg at Jonathan hadde sagt det alle mente, men som ingen turde å si og aller minst trekke konklusjonen av.

Faen at de var blitt slik! Han forstod ikke hva som hadde skjedd. Før var denne gjengen kreativ, aggressiv på løsninger og ikke minst sprang de i alle retninger for å finne mulige og umulige løsninger på problemer og utfordringer.

Nå så han en gjeng pyser! ”Cover your ass” strategien hadde erstattet den forrige strategien – som faktisk Jonathan hadde uttrykt essensen av svært presist, veldig sent på kvelden, under hans første Julebord: ”Jonathan Norge, eter jern og driter kjetting”! Langt opp mot streken, men stemningen hadde vært ekstatisk og Jonathan hadde fått full uttelling og positive bølger så det holdt!

Det var ikke mye av den holdningen han så foran seg nå. Han så rett og slett frykt for å miste posisjoner, frykt for å være den første til å trekke frem noe som kunne være ubehagelig.

Hva hadde skjedd med lederteamet hans? To tanker på en gang, fiks denne situasjonen, deretter en kraftig opprydning i lederteamet!

12

Ewald fulgte innbitt med i timene. Boring, som han nå etter hvert forstod ble brønnene boret gjennom slots, eller hull, i bunnrammen. Foreleseren viste bilder av bunnrammer og bilder av en rekke borekroner eller drillbits. Dette var også spesielle saker. De fikk se bilder av store borekroner, opptil 36" eller omtrent en meter i diameter ned til små 6" borekroner.

Borekronene var montert på borestrengen som ble drevet rundt av kraftige elektriske motorer oppe på riggen. Borestrengen var satt sammen av rør med en standard lengde på 30 fot, eller ca. ti meter. Normalt ville to eller tre slike bli satt sammen på forhånd i derriken, eller boretårnet, før de ble skjøtet sammen med borestrengen på vei ned i dypet. Dersom borekronen gikk i stykker to tusen meter under riggen måtte altså borestrengen løftes opp og skrues fra hverandre i omtrent 200 rørdeler på ti meter. Ewald ble imponert. Det var store tall, overalt.

Inne i borestrengen, som faktisk var et rør, ble det pumpet ned mud som hadde flere oppgaver under boring. Primært var det normale oppgaver relatert til boring, som kjøling og "smøring" av borekronen samt transportmedium for borkaks på vei tilbake oppover til riggen. Mud ble pumpet med høyt trykk ned i senter av borestrengen gjennom en gigantisk svivel plassert på toppen av borestrengen, Gardena kobling de luxe tenkte Ewald. Etter å ha passert ned gjennom hele borestrengen kom mudderen ut gjennom borekronen og tok med seg stein og grus oppover gjennom brønnen. På dekk ble stein og grus skilt ut med en vibrerende rist, shale shaker, før mudderen forsvant ned i brønnen igjen, drevet av kraftige pumper.

Shale shakeren var en viktig maskin, ikke bare fordi den fjernet grus og sand fra mudderen, men fordi den var helt åpen og avslørte hva som var i bunnen av brønnen på en svært enkel måte – lukt! En god driller kjent brønnen på lukta, eller i verste fall på smaken! Så enkelt var det. Økende oljelukt – farlig, hurtig økende lukt - veldig farlig, kick eller utblåsning? Mer mud opp fra brønnen en ned i brønnen? Krise, katastrofe – tung, tung mud måtte pumpes ned øyeblikkelig. Dersom mudstrømmen opp ble større enn strømmen ned var det fordi det var i ferd med å trenge olje eller gass inn i brønnen. Dersom ikke dette ble stabilisert med tung mud ville "they have a problem" som læreren lakonisk utalte på bredt Texas amerikansk. Ewald trodde nok de hadde andre metoder også, men sa ingenting.

Den andre oppgaven var mer spektakulær og minnet Ewald om at de kom til å jobbe under forhold som var betydelig farligere enn hans hverdag – til nå. Oppgave nummer to for mud, var nemlig å stabilisere en brønn når de planmessig traff olje eller gass. Når boret nærmet seg en sone der de kunne forvente å finne olje eller gass hadde mud oppgaven med å virke som en flytende propp i borehullet for å hindre at olje og gass trengte ukontrollert opp til overflaten. De kunne også treffe lommer med gass eller olje på vei ned mot hovedreservoaret. Disse lommene kunne ha dramatisk høyere trykk enn forventet. Dersom de ikke var forberedt kunne en slik lomme sette av et ”kick”, eller en liten blow out. Det kunne være katastrofalt. Derfor gjaldt det til enhver tid å ha nok tung mud tilgjengelig for å motvirke et slikt kick – det kunne være sekunder eller minutter som skilte katastrofe fra suksess. Ewald ble litt uvel. Han fikk en klar følelse av at disse lommene kunne være noe større og verre enn det foreleseren indikerte.

Videre forklarte mannen at den første seksjonen av brønnen ble boret med det største boret. Denne størrelsen kunne typisk brukes ned til alt fra hundre til tre hundre meter avhengig av kvaliteten på grunnen. Når den valgte dybden var nådd ble boret trukket opp på riggen og en casing eller rett og slett et rør ble banket ned i brønnen. Dette passet både til bunnrammen og den øverste delen av brønnen. Dette røret ble sementert fast til grunnen rundt røret under bunnrammen. Årsaken til denne typen arbeid var selvfølgelig å sikre brønnen mot lekkasje til omgivelsene og danne et solid feste for videre utstyr - det skulle komme mer.

Ewald merket at han fikk svært mye informasjon på en gang. Undervisningen var på engelsk og det var en overflod av merkelige ord og uttrykk, monkeyboard, kelly, derrick, forkortelser og ord som hadde en helt annen betydning enn han trodde. Det var også et hierarki av folk som jobbet på riggene, roughnecks, eller rett og slett slaver, driller, toolpusher og så videre. Han forstod også at hierarkiet var beinhardt og brutalt. Dersom noe skulle gjøres eller avgjørelser skulle taes var det sjefen som bestemte, ferdig med det. Demokrati på drilldekket var ikke et kjent fenomen. Ikke akkurat likt arbeidsplassene Ewald hadde vært på til nå, men han hang med.

De hadde kommet inn i en fast rutine med middag på Links, for deretter noen drinker i baren etter forelesningene. Hotelleieren, en rund liten skotte med navn Bert, tok av og til en tur innom restauranten for å hilse på gjestene. Bert var en hyggelig og utrolig jovial type, særlig mot dem han var sikker på at kom til å betale. Dessverre hadde han en så kraftig skotsk aksent at Ewald ofte hadde store problemer med å forstå hva han sa.

Denne kvelden kunne han invitere på månedens faste evenement på Links, og Montrose forøvrig, ”Grab a Granny”! Ewald fikk med seg at Links hadde en dansesal med bar i kjellerlokalet og at den første onsdagen i måneden var – ”Grab a Granny”. Resten av beskrivelsen var vanskelig å få med seg i detalj, men de ble enige om å stikke en tur ned etter middagen. I følge Bert skulle det være girls i alle aldre, eller noe i den duren. Girls ble uttalt på veldig skotsk, akkurat som det skrives men med rullende r og norsk uttale på i, merkelig!

”Grab a Granny” var en bisarr aften! Baren og dansesalen var full av folk når de kom ned. Mennene i stor grad trygt plassert ved baren, men det kokte på dansegulvet. Det fascinerende var alderssammensetningen. Langs veggene rundt dansegulvet var det sittealkover med små bord. Her satt mor og datter – og bestemor, og huiet på mennene for å danse! Med jevne mellomrom ble baren raidet og byttet slept ut på dansegulvet, ”uvillig” men klare.

Denne onsdagen var tydeligvis en slags frikveld, eller timeout, for forhold og ekteskap i Montrose. I det minste i følge det to av dykkerne kunne fortelle dagen etterpå ved frokost bordet.

Ewald og brannmannen var lykkelig gift og hadde slått seg ned sammen med byens mannfolk i baren og stort sett holdt seg der, mens de to andre var svorne ungarer og hadde kastet seg inn i ”Grab a Granny” rutinene.

Neste foreleser skulle presentere boreprosessen videre. Han la ut om videre boring, om production casing, om sementering mot grunnen, om monkey boards, om kelly, om rotary tables, rough necks, iron rough necks om derrek og så videre. Ewald noterte flittig og forsøkte å få med seg betydning og bruk av ordene. Særlig det som foregikk på havbunnen. Det han ikke hadde visst og som egentlig overrasket mest var at brønnen faktisk var foret ut med en casing, eller et rør helt ned til bunnen. På utsiden var det sementert fast til grunnen hele veien ned og gjorde at brønnen, når den var ferdig boret og dette arbeidet utført, faktisk var et helt og tett stålrør fra bunnrammen og ned. Det ble til og med utført en omfattende vaskeprosess når arbeidet var ferdigstillet eller brønnen ble completed som de sa.

Dette var nytt for Ewald og han var ikke så rent lite imponert, men hvordan kom oljen inn? Han forsto at når boringen var ferdig sto brønnen der som et renvasket stålrør fra havbunnen og ned. Røret var i tillegg sementert fast til grunnen rundt. Merkelig!

Skottene hadde sin ”Grab a Granny” aften, men amerikanerne hadde jammen sine særheter de også. Blant annet fantes det kun to antrekk, et for innendørs og ”tur til byen” bruk og et for verksted og lagerplassen bak med alt utstyret.

Felles for begge antrekkene var cowboystøvlene. Alltid cowboystøvler, flotte, håndlagde, broderte og spisse.

Innendørs var det olabukse, kun av merket Lewis, aldri noe annet, en blå skjorte med korte armer eller til nød en hvit T-shirt. Kronen på verket var imidlertid ubestridt – beltet! Eller egentlig beltespenne. Disse var enormt store og måtte også være håndlagd. Alle hadde sin personlige spesielle beltespenne, som viste et relieff av den første riggen den enkelte hadde arbeidet på! Fantastisk.

Når de var på verkstedet eller ute i bakgården for å vise noe av utstyret, var det å skifte – utendørsantrekket var hvit kjeledress, eller boilersuit, med korte armer – og cowboystøvler. Kanskje med beltet utenpå kjeledressen, kanskje ikke. Noen av amerikanerne hadde mer enn kledelige kulemager.

Et annet trekk ved amerikanerne var at alle foreleste som om de hadde funnet på alt selv. Etter første time trodde dykkerteamet at det var tilfelle, men etter hvert gjennomskuet de metodene og trakk egne slutninger. Ewald tenkte imidlertid for seg selv at denne gjengen kunne være vanskelig å samarbeide med på sikt. Det var noe med ego følelsene og fremferd.

Neste forelesningsrunde dreide seg om klargjøring for produksjon og dette ble en helt utrolig historie.

Neste trinn var nemlig å slippe produksjonsrøret ned i brønnen. Dette var et rør som igjen var skrudd sammen av en rekke rørlengder på 30 fot men med mindre diameter enn selve brønnen. Produksjonsrøret gikk helt ned til det området der oljen befant seg. Når enden var kommet til riktig nivå ble produksjonsrøret festet til brønnen ved at en smultring nesten nederst på yttersiden av produksjonsrøret ble pumpet opp med hydraulikktrykk og derved klemte det indre røret fast i det ytre. Toppen av produksjonsrøret ble så hengt fast i bunnrammen. Det var med andre ord slik at bunnrammen holdt vekten av hele produksjonsrøret fra havbunnen og ned. Konstruksjonen

gav svært god beskyttelse mot ulykker med oljen, idet det var et dobbelt rør mellom oljen på vei opp og fjellet eller grunnen rundt.

Når produksjonsrøret på denne måten var installert i røret kom den neste overraskelsen. Nå ble det senket noe som kunne minne om en håndgranat ned gjennom og ut av produksjonsrøret i bunnen av brønnen. Denne ble avfyrt og casingen ble perforert i det området der man forventet eller visste det var olje slik at oljen kunne presse seg inn gjennom hullene som var sprengt i casingen og videre oppover i produksjonsrøret.

Du verden, dette var nesten magi for Ewald, og han kunne egentlig ikke forså at dette var en operasjon det var mulig å utføre uten å skape svært farlige situasjoner. Nå besto altså brønnen av et rør, casingen, som gikk fra topp til bunnen av brønnen, sementert fast til grunnen rundt om og helt tett. Inne i dette hang det et produksjonsrør som ble festet til casingen med hydraulisk oppblåste smultringer. Foreleseren smilte når han fikk spørsmål om farligheten av operasjonene og fortalte at de kom tilbake til hvordan sikkerheten ble ivaretatt senere.

Siste forelesningsrunde gikk på utstyr rundt selve brønnen, hvordan dette ble utført og hvilke deler som var involvert.

Ewald hadde hørt om juletrær og håpet at dette var noe enklere.

Foreleseren startet med å stille spørsmål om hvorvidt de ville ha følt seg trygge om bord på en plattform rett over denne konstruksjonen? Svaret var et rungende tja, hvordan var det med sikkerheten? Det skulle de snart få vite sammen med nye forkortelser, merkelige ord og vendinger og utrolige tekniske løsninger.

Foreleseren tok først for seg ”Down Hole Safety Valve” eller ”Blow Out Preventer”, BOP. Dette fortalte han, mens han viste bilder, var en ventil som satt dypt nede i overflaterøret, som de husket var den øverste delen av brønnen, den som hadde størst diameter. Her var det senket ned en ventil som var spent fast i casingen med enorme fjærer. Denne ventilen hadde også noen kolossale fjærer som ville stenge ventilen så kraftig at produksjonstubingen, eller produksjonsrøret, ville bli klemt rett av og brønnen ville bli helt tett dersom det oppstod feil på riggen. Denne ventilen ble holdt åpen av et hydraulisk aggregat på riggen og var den primære

sikkerhetsventilen for hver enkelt brønn. Han viste bilder av vilddyret og alle var svært imponert av ventilen og kunne ikke helt forså hvilke enorme krefter som var i sving.

Videre kom foreleseren endelig til juletreet på bunnrammen.

Dette var et kolossalt arrangement som kunne veie fra 50 til 2000 tonn og var koblet til produksjonstubingen og bunnrammen på den ene siden og riseren, eller røret opp til plattformen, på den andre siden. Juletreet bestod av et omfattende mekanisk arrangement, men var egentlig bare en kobling mellom rør og utstyr som stod fast på bunnen og utstyret som gikk videre opp til riggen. Juletreet var imidlertid utstyrt med en rekke ventiler for forskjellige formål. Blant annet var det mulig å gå inn i brønnen med vedlikeholdsslanger og rør dersom det var nødvendig.

Kurset hadde vært intensivt i mange dager. Siste dagen var avsatt til spørsmål og repetisjon.

13

En av dykkerne stilte spørsmålet alle hadde klart: Hva er vår jobb, vanligvis?

Foreleserne så på han og sa, alt! Men så smilte han og gikk videre. Som dere ser er det en utrolig mengde mekanisk utstyr som skal opp og ned i brønnen. Bare utstyret for å henge opp produksjonsrøret og få dette tett består av en rekke pakninger og festemekanismer. Alle ventilene kan selvfølgelig betjenes fra riggen, men det er flere muligheter for å åpne eller lukke ventilene manuelt på juletreet. Mye dykkerarbeid kan utføres med miniubåter, men ved hver enkelt jobb kan det skje ting som gjør at noen må ned og sjekke eller verifiser hvordan montasjen har gått.

Normalt burde dykkerarbeidet være begrenset til å observere og verifisere, men i de fleste tilfeller er det noe som må etterjusteres, hydraulikk slanger som må skiftes eller rett og slett smuss og skitt som må fjernes før noe kan monteres. Og husk gutter, i drilling er ting tungt. Alt må drives av maskiner og alt må løftes av kraner.

En annen ting er at når dere er der nede er dere omtrent rett under riggen, vær obs på fallende gjenstander. Alt fra bolter om muttere til slegger kan komme.

De hadde en siste middag på Links, sjekket ut og reiste tilbake til basen i Stavanger - eventyret kunne begynne.

Sjefen innså det sørgelige faktum, de hadde sovnet! Så enkelt var det. Kundens ønske om endrede samarbeidsformer, endret arbeidsmetodikk og ikke minst endrede ansvarsgrenser hadde gått hele gjengen hus forbi. Dårlig arbeid fra offshore salg som ikke hadde hatt ørene åpne, dårlig arbeid fra prosjektsjefen som i realiteten burde ha utrolig god kunnskap til denne typen bevegelser i kundens prosjekter og til sist han selv. Hadde ikke han vært i kontakt på høyt nivå hos kunden bare for noen uker siden? Han husket en svært hyggelig kveld, høy sigarføring, litt for dyr konjakk, en mengde prat om gamle dager og årene som var gått, for ikke å snakke om besøket på ”sportsklubben” som avsluttet kvelden. Ganske store pengesummer som tilsynelatende hadde gått rett i bøtta. Hadde han fått med seg noe om dette? Nei ikke i det hele tatt.

Her må noe gjøres.

Han forbannet seg selv, dette skulle faen aldri skje igjen. Han hadde sovet – og ettersom han så av mennene foran seg, hadde han ikke sovet alene.

Denne Jonathan? Hva med han? Skulle han gjøre et trekk og dumpe det på han? I det minste hadde han utrolig presist formulert problemstillingen. Hvordan ville flokken reagere?

Han startet prosessen som skulle løse problem nummer en – denne situasjonen!

Jonathan, har du noe fore i tiden som kommer? Sjefens spørsmål var stilt i et humoristisk og faktisk ganske varmt stemmeleie, med sjefens utrolig sjarmerende dialekt. Jonathan dro litt på det og svarte på samme måten – du mener de neste to til tre? Kan kanskje omprioritere litt og snakke med noen....

Sjefens gliste sitt normale seiersikre smil, godt. Fiks dette.

Han reiste seg, så ut av vinduet og lot som han tenkte litt, i realiteten hadde han bestemt seg i det øyeblikket Jonathan kom inn i rommet. Dette var opplagt mannen for raske beslutninger og ansvar på strak arm. Han hadde merket seg at Jonathan hadde sparket mer i veggen enn normalt den siste tiden og hadde egentlig forstått at utviklingsarbeid ikke var Jonathan sin kopp te. Faget kanskje, men han hadde instinktivt sett at Jonathan egentlig var handlingens mann. Dette hadde han også forstått under ansettelsesprosessen, men headhunteren hadde insistert på at dette var en mann han burde ha i sin organisasjon.

15

Zach registrerte en viss motstand mot de nye innstramningene og fagforeningen hadde kommet med noen innsigelser. Zach hadde svart iskaldt at det var plenty dykkere der han kom fra. Crewskifte kunne gå smertefritt – jobb eller forsvinn.

Arbeidet gikk overraskende rutinemessig selv med slike utordinger. Etter noen uheldige perioder begynte imidlertid ting å tårne seg opp. Zachs innskjerping av arbeidsforhold og reduksjoner av kostnader til vedlikehold var blitt et tema og stemningen var i ferd med å bli litt råttent blant dykkerne og crewet omkring.

Det hjalp heller ikke at selve riggen begynte å få problemer, både teknisk og boremessig. De hadde lenge arbeidet i et område med få gasslommer og få kick. Et kick er det som skjer når boret går inn i en sone i formasjonen dypt under riggen der det ligger en liten lomme gass som ikke vil komme frem på seismikk eller målinger. Ofte kunne lommen ha et voldsomt trykk og kunne gi katastrofale følger på plattformen dersom drilleren ikke fulgte intenst med i alle operasjoner og returstrømmen fra brønnen. Nå hadde dette endret seg og det kom kick rett som det var.

I tillegg hadde et par kompletteringer blitt dramatisk vanskeligere enn antatt på grunn av feil med utstyret og noen leveranseproblemer. Dette kom antagelig delvis som følger av endrede leveransebetingelser eller endrede transportløsninger ut til plattformen – for å redusere kostnader.

Det var under en slik periode at plattformen i tillegg ble utsatt for blackouts eller brudd i strømtilførselen til alle systemer ombord. Blackouts var i realiteten krise nummer én for et dykker crew. De var kontinuerlig avhengig av korrekt blandet pustegass med korrekt trykk. Dykkerne i klokken som satt stand by under metningstrykk, var en del, og dykkerne som var ute på havbunnen og jobbet var en annen del.

For å sikre disse hadde plattformen et reservoar av ferdig blandet dykkergass som ville kunne holde til 2 timers strømbrudd. I løpet av to timer måtte generatorene og det avanserte blandesystemet for dykkergass være operative igjen dersom store ulykker skulle unngås - død.

Blandesystemet håndterte to gasser, helium og oksygen og sørget for en korrekt blanding til enhver dybde. Det var denne miksen som gjorde metningsdykking forsvarlig, i den grad man kan utføre det uforsvarlige på en forsvarlig måte.

Reaksjonen på sjefens vedtak lot ikke vente på seg. Situasjonen ble plutselig avklaret, de hadde fått en ny leder i hakeordenen, med sjefens velsignelse. Nå viste sjefen en voldsom evne til å ta igjen det tapte, prosjektsjefen fikk ordre om å plukke de aller beste og stille disse til Jonathan sin disposisjon, det samme med offshore salg, og alle fikk klar beskjed om at dette prosjektet var prioritet én. Alle andre prosjekter, eller aktiviteter, skulle avgi ressurser, om nødvendig. Jonathan var nå blitt key account, selger, big cheese med alle rettigheter.

Kontrakten skulle vinnes koste hva det koste ville!

17

Jacqueline kom tilbake til Trondheim etter jul med noen bekymringer hun ikke trodde hun skulle ha. Far hadde ikke vært helt sitt gamle jeg under julefeiringen. Det var noe som var der, og det var noe som ikke var der.

Flere ganger i løpet av ferien hadde han uforklarlig glemt ting som han burde huske, andre ganger hadde Jacqueline funnet ham alene i hagen, sittende på en stol og stirre ut mot havet på en måte hun aldri hadde sett før. Hun var for så vidt vant til at et vanlig tidsfordriv var nettopp å se på havet. Et vanlig ordtak om sørlendingen var jo tross alt at han likte å sitte å se på havet og tenke, men av og til bare satt han!

Nå var det imidlertid en annen følelse. Hun forsto ikke hva, men det var annerledes.

Mor unnskyldte det hele med at far var sliten, oljå var tungt arbeid, ingen lek!

Jacqueline forsøkte å spørre hva far arbeidet med når han var ute, men fikk ingen gode svar – dykking!

Ellers var Borhaug og Lista for øvrig litt preget av at det var verdens beste sted og bo – men det var vel greit å flytte til byen også. En og annen av venninne flokken hadde faktisk gjort nesten som Jacqueline, flyttet til Stavanger, Mandal eller Kristiansand og slått seg ned der.

Sommerferien ble derfor litt nedtur, også på venninne flokk siden. Ettersom hun gled inn i Borhaug's litt sedate hastighet så hun at den oppvoksende slekt kanskje i noen grad søkte alternative løsninger på det meste. Kanskje var hun ikke den eneste som hadde bestemt seg for et eller annet der de hadde sittet og drømt om fremtiden på Lista strendene.

Eventyret var ikke et eventyr! Det var et beinhardt mareritt. Lange dager, lange økter og mye arbeid. Hadde Ewald ant hvordan det virkelig ville bli, hadde han ikke på noen måte tatt jobben. Nå var han der, og hadde allerede etablert seg i en liten gruppe som han følte han ville svikte dersom han trakk seg. Det var lojalitet blant dykkerne, en følelse av dem mot resten. De jobbet to uker på 180 til 200 meters dyp, lang dekomprimering deretter på land. Prosedyren ble kalt saturation diving, eller metningsdykking, og gikk enkelt ut på at dykkerne ble holdt under trykk i lengre perioder. Pustegassmiksen de brukte, blant annet basert på helium, gav hele gjengen Donald Duck stemmer. Denne prosedyren fjernet problemet med dekomprimering mellom øktene og gjengen kunne arbeide ”normal” arbeidsdag når de var under trykk.

I begynnelsen gikk ting relativt greit. Det var ulykker, det var nestenulykker, men de mestret oppgavene. Gjengen av dykkere ble fort samstemt, de ble kjent med hverandres styrker og svakheter og fikk respekt for hverandres egenskaper og evner. Det blir slik når mann jobber under trykk, i dobbelt forstand. Den eneste som kan redde deg dersom du kommer i trøbbel er din kollega, og han ønsker du å ha et godt forhold til – følgelig hjelper du han når du kan.

Arbeidet var utrolig krevende fysisk, men også beinhardt psykisk. Hverdagen kunne bestå av flere økter på havbunnen rundt installasjonene i mørket med kaldt vann, strøm i vannet, ugjennomsiktig plankton i vannet, tungt og uhåndterlig verktøy og som instruktøren hadde sagt – det kunne falle ting fra riggen. De utførte alle former for mekanisk arbeid på utstyr som ikke passet der det skulle monteres, var feil eller rett og slett hadde blitt skadet under transport eller montering.

Typiske oppgaver var elektrisk sveising, som kunne være livsfarlig dersom man kom i kontakt med feil ting til feil tid, skjæring i stål med gassbrennere, som fikk smeltet metall til å renne, ofte der det ikke skulle, og lignende.

Alle oppgavene var i og for seg greie – i et verksted. Når du er på 180 meters dyp, ikledd en tung dykkerdrakt, dykkerhjelmsom gir svært begrenset sikt, og hele tiden må holde deg fast på grunn av havstrømmer blir imidlertid en hvilken som helst rutinejobb et slit. På toppen av dette er du hele tiden festet til dykkerklokken med en umbilical, eller slangen som bringer pustegass og

kommunikasjonssignaler fra dykker til klokke og topside. Denne var alltid for kort, for lang eller kveilet inn i noe som gav motstand mot alt.

Jobbene forgikk i team, normalt to på havbunnen som dykket, en bell manager i klokken og en supervisor på dekk oppe. Teamarbeidet måtte fungere, enhver feil var kritisk og det gikk lenge før Ewald ble vant til å forstå Donald Duck stemmene over dårlige radioforbindelser.

Ewald merket fort hvordan arbeidet sugde krefter. Når han var på jobb var det et slit – når han var hjemme var tankene på jobb – hvordan gikk det med gjengen? Fikk de løst de og de oppgavene? Husket det at det var løse bolter, at bjelkene ikke var festet skikkelig? Hvordan gikk det med benet til Petter, såret til Andreas?

Han merket at tiden hjemme ikke ble den ferien han hadde trodd den skulle bli. Han greide ikke å legge fra seg jobben. På en måte var det bedre på jobben, på en måte var det bedre hjemme.

Han greide ikke å engasjere seg i trivielle ting som skjedde i huset og på Borhaug når han hele tiden visste at kollegaene akkurat nå kunne ligge under en bjelke og – dø!

Det kom skifter i grupperingen som arbeidet med brønnkomplettering, det kom skifter i formenn, men stort sett gikk tingene av seg selv.

Det var bare det at det aldri var normale arbeidsdager lenger.

Feltet de jobbet på nå var vanskelig, utstyret var ikke alltid designet for Nordsjøen og dykkerne måtte svært ofte kompensere for dette med mye manuelt arbeid. Manuelt arbeid på 180 meters dyp var forferdelig anstrengende og farlig. Alt som skulle løftes, flyttes, boltes fast, sveises eller brennes vekk, måtte planlegges i detalj. De måtte bruke vinsjer, måtte holde seg fast i utstyr og ting var komplisert. Den alltid tilstedeværende umbilicalen, eller navlestrengen som inneholdt pustegass og kommunikasjonsskabler opp mot riggen måtte ikke komme i klem, ikke kuttes og var alltid i veien.

Kort fortalt hadde egentlig jobben utviklet seg til et helvete, et iskaldt, mørkt ugjennomsiktig helvete.

Lyspunktene som normalt skulle være to uker fri mellom øktene var heller ikke helt stødige. Totalt skulle økten vare tre uker, men realiteten ble ofte mellom tre og fire uker. Normalt var de i vannet 8 timer og i kammeret 12 timer før de gikk i vannet igjen. Ofte ble det tolv timer på og tolv timer av. De tolv timene som skulle inkludere personlig hygiene, mat og eventuell behandling av sår og skader ble korte – for korte.

Livet var knallhardt. Men gjengen hjalp hverandre.

Skader og nestenulykker hørte med til den daglige rutinen og sveising, hamring og arbeid med gjenstridige brønner og understell ble daglig rutine. Fallskader fra utstyr på vei ned, klemte luftslanger, mangel på pustegass og strømbrudd i dykkerklokken ble innarbeidede rutiner og ingen overraskelser.

Ewald hadde stålhelse og greide livet, men han så flere kolleger få problemer, og opplevde flere episoder der kollegaer ble dratt inn i dykkerklokke mer eller mindre bevisstløse mens blodet rant fra nese og ører. Det begynte å gå opp for flere av dykkerne at de ble drevet for hardt, et liv begynte å bli for billig i forhold til kostnadene med plattformbygging. De var i ferd med å bli forbruksvare.

Etter hvert fikk Ewald rutine, lærte å se farer og ble langsomt, men sikkert en vinner og eldstemann i kammeret, med skremmende kort fartstid.

Han hadde imidlertid merket klar forverring ved det siste crewskiftet topside. Det kom en gjeng i ledelsen som tydeligvis hadde erfaring fra helt andre farvann enn Nordsjøen. Plutselig ble øktene enda lengre, oppgavene enda fler og sikkerheten redusert betydelig.

Under oppholdene oppe på plattformen før avreise så de også en gradvis økning av rot og dårlig vedlikehold. Utstyr ble ikke ryddet bort, rutinemessig vedlikehold utsatt og reparasjoner ble rett og slett ikke utført. Det nærmet seg en grense. Flere hadde snakket sammen om forholdene og det ble snakket om en audit eller inspeksjon og gjennomgang av arbeid og rutiner fra oljeselskapet – hvorfor kom ikke oljeselskapet?

Det var altfor lenge siden de hadde inspisert forholdene, og det var klart at en audit hadde avdekket en rekke mangler. Mangler som kunne ta liv! Hva hadde skjedd? Noen av dykkerne

som hadde vært i gamet siden starten kunne fortelle om de tidligere tider. Da var oljeselskapet ansvarlig, ledet arbeidet selv og dykkerne hadde en følelse av verdi. Arbeidet hadde vært like tøft, men de følte at de var nøkkelpersonell og gav et verdifullt bidrag til arbeidet i Nordsjøen. Nå var det outsourcet og oljeselskapets ansvar var innskrenket til kontraktsforhandlinger i komfortable møterom og mulige audits for å verifisere at kontraktøren arbeidet i henhold til reglene.

Fra å være nøkkelpersonell var dykkerne redusert til best og billigst! Ingen grunn for oljeselskapet til å stikke nesa borti arbeidet, kanskje beste og billigste luktet vondt?

Resultatet var en rekke sykmeldinger som rammet de som var igjen hardt. 12 timer i vannet og tolv timer i kammeret ble fast rutine. Maten ble enklere og antall avbrudd på grunn av feil med pustegass, feil med strømforsyning og generelt utstyr som feilet økte fra tur til tur. Gjengen pratet om en Zach som ikke kunne jobben eller som drev alt for hardt for lenge.

Ewald var ikke den som klaget, han hadde stadig den amerikanske drømmen inntakt, men hjemme merket de at noe var galt. De merket en utvikling til det verre. Ewald var blitt innesluttet og fraværende.

19

UKA!

Det var Uka i Trondheim! Verdens viktigste hendelse dette året skulle gå av stabelen i Trondheim.

Jacqueline stod i åndeløs spenning sammen med mesteparten av studentene og et stort pressekorps foran Samfunnet. På vanlig måte skulle Ukenavnet avdukes med betydelig festivitas, eller bare rett og slett alkohol.

Jacqueline er med. Hun har flere roller i revyen og er ikke så rent lite stolt når Uke navnet endelig dukker frem i all sin prakt: De Ja Vi.

Samfunnet er et merkelig hus litt nedenfor hovedhuset på NTH ved Elgeseter bru. Det ble antagelig tegnet av en arkitekt med store psykotiske problemer eller av en byggmester uten måleverktøy. Huset skal etter sigende ha opptil flere hundre forskjellige etasjeplan, fra kjelleren helt i bunnen, hvor Bodegaen holder hus, til kuppelen over manesjen, hvor lysgjengen kryper rundt med livet som innsats for å plassere spotter og andre lyskastere.

Huset er i utgangspunktet tenkt å fremstå, for en tilfeldig utenforstående besøkter, som et sirkus og Storsalen er derfor utformet som et sirkustelt, med manesje, scene og alt som hører til.

Normalt vil Samfunnet være åsted for politiske debatter, kunstneriske innslag, samt dans, fyll og fest på lørdager året rundt, men nå var det Uka! Uka varer i tre uker og revyen går hver kveld. Publikum fra Trondheim og landet for øvrig strømmer til. Det var også et ikke ubetydelig innslag av sivilingeniører med 10, 20 og 30 års jubileum!

Huset er totalt drevet av studenter, på "fritid" og rommer en rekke rom eller "hybler" for de forskjellige gjengene som driver huset. Det finnes lysgjeng eller Regi, det finnes fotogjeng, lydgjeng med eget platestudio, det finnes teatergruppe der Jacqueline hadde sin faste plass og det finnes utvalg av øl overalt. Alt dette samlet i en kakofoni av etasjer og ganger for å lenke det hele sammen. Samfunnet var enormt!

Jaqueline trivdes som fisken i vannet og tilbrakte mye tid i Samfunnet.

Blant annet hadde hun vært med på innspilling av en LP i platestudioet! Gruppen som spilte inn hadde lagt merke til at alle ”normale” LP plater ofte ble stående å hikke på det innerste sporet når en side var ferdig spilt. Dette hadde irritert Nachspielfolket på Samfunnet grenseløst i mange år.

Hva er vel verre enn at en flott avslutning på et flott nachspiel, i sengen, hele tiden blir forstyrret av skurr, skurr, skurr, PLOPP, skurr, skurr, skurr, PLOPP fra stereoanlegget? Det måtte finnes en løsning! Og den ble funnet. Siste rille skulle spilles inn! Det ble holdt audition og Jacqueline fikk jobben – etter 10 forsøk satt setningen som den skulle: ”Snu meg! – Snu meg!”. Perfekt avslutning på en LP side!

Ellers var samfunnet kjent for det meste – siden scenesystemet, med tepper, branntepper og rullescene var ganske avansert fantes det et komplett mekanisk verksted. Dette ble brukt til fortløpende reparasjoner - og avansert produksjon av hjemmebrent apparater. Siden Trondheim egentlig var oversvømmet av fattige studenter var oppfinnsomheten vedrørende produksjon av alkoholholdig væske enorm. Det gikk i alle varianter fra hurtigproduksjon av øl og vin, til brenning av sats og produksjon av eget brennevin.

Hjemmebrenning krevde imidlertid et apparat – og Samfunnets produksjon var legendarisk. Apparatet bestod av en kjele der satsen kokes slik at den fordamper. Valget kunne stå mellom kjele med varmekolbe eller kjele for bruk på komfyr. Noen sverget til den ene løsningen – andre til den andre løsningen.

På kjelen ble den legendariske destillasjonskolben montert med den såkalte meierikoblingen. Denne koblingen som var i bruk mellom apparaters destillasjonskolonne og kjelen, hadde etter sigende større omsetning i Trondheim by enn resten av landet til sammen. Innholdet i kolben, som i prinsippet er et kveilet rør der dampen fra kjelen passerer på vei opp og kjøles gradvis ned med rennende vann fra springen, slik at alkohol og vann skiller lag på en fin måte hadde myteomspunnede utforminger. De enkelte gjengene på samfunnet konkurrerte om det beste designet og hemmelighetskremmeriet var stort. Kalde fingre ble diskutert, optimal regulering, temperert kjøling, vanntrykk og lignende kunne lett sette av store faglige diskusjoner.

Ble spriten best høyere opp i byen – eller var Bakklandet plassen. Hadde smaken på kjølevannet noe å si? Hjalp det å ikke vaske kjelen? Denne typen ting var viktig i studentmiljøet. Sikker var det også at enkelte hybler hadde overraskende stort strøm og vannforbruk, uavhengig av årstid.

Tilsynelatende ble disse apparatene uten unntak med på lasset hjem fra Trondheim etter endte studier. Markedet var umettelig og gav et jevnt og godt bidrag til studentøkonomien!

Midt oppi dette har Jacqueline greid å kombinere studier med revy og står hver kveld på scenen – Herlig!

Etter Uka er det eksamener, med litt dårligere karakterer enn ventet.

En kveld Jacqueline og Irene satt på kjøkkenet og drodlet over livet kom de inn på hvorfor de var i Trondheim. Irene spurte Jacqueline om linjevalget – Maskin? Jacqueline hadde egentlig ikke noe svar, men fortalte om livet på Lista under oppveksten, farens allestedsnærværende evne til å fikse ting, reparere ting, i det hele tatt gi ting et langt og godt liv etter døden. Kanskje var det grunnen?

Jacqueline fortalte videre om kvelden på Østhasselstrand der beslutningen om å komme seg vekk fra Lista og Borhaug første gang viste seg. Videre fortalte hun om alle de gangene hun hadde forsøkt å resonnerer seg vekk fra sin egen beslutning, om forsøkene på å forsone seg med det forventede livet. Hun fortalte om hvordan hun hadde forsøkt å akseptere sin forventede ektemann og hvordan den kvelden forløp, uten å kunne reversere beslutningen.

Irene var overrasket. Venninnen viste en side av seg selv Irene ikke hadde fått med seg. Hun lyttet, var god samtalepartner og undret seg mer og mer over intensiteten i beslutningen. Vel hadde hun hørt historier om ”den sørlandske villskapen”. Sinnet som kunne få menn til å rive 100 meter gjerde, brenne ned båthus og lignende utfall. Mange hadde hørt om det, svært få hadde opplevd det. På en måte er jo sørlendingen inkarnasjonen av en mennesketype som ikke kunne bli opphisset forbi det å være sint, egentlig kun litt irritert eller kanskje ”snurt”? ”Æ kan ikkje lige de” var på en måte et slags maksimal utsagn.

Nå sitter hun imidlertid her og lytter til en Jacqueline som hadde potensialet for den sørlandske villskapen og vel så det i seg, det var helt klart. I en form for enighet og solidaritet venninner i mellom forsøkte hun å møte Jacqueline – ”dette hørtes nesten ut som en besettelse?”

Der gikk det en grense!

Jaqueline reagerte momentant, Fargen i ansiktet forsvant, hun ble helt hvit og stivnet i posisjonen. Det varte kanskje bare et sekund før livet gikk videre men reaksjonen hadde vært formidabel. Irene hadde fått angst og slet med å komme videre i den gode samtalen, heldigvis var det ikke nødvendig, i samme øyeblikk banker det på døren og tre av gjengen til Jacqueline dumper inn. Irene trekker et lettelsens sukk og trekker seg inn på sitt rom etter en kort stund og hører at praten går normalt videre. Du verden! Det var mer i Jacqueline enn mørkt hår, pene øyne og litt revy talent.

Zach var sliten og dritt lei hele Nordsjøen. Han fikk ikke kontakt med lokalbefolkningen. Ingen respekt hverken for han eller jobben han gjorde for selskapet. Ute på plattformen hadde han også kommet feil ut av det med en rekke folk. Ikke bare hadde han kommet feil i gang allerede i starten. Det hadde forverret seg over tid. Etter hans mening var ikke gjengen nok fokusert på arbeid og fortjeneste – de var late. Det hadde han meldt fra en del ganger uten å få positiv respons av den grunn. Han hadde truet folk med sparken, noe som heller ikke hjalp veldig.

Nordmenn reagerte overhodet ikke slik han forventet på trusler eller aksjoner. Hadde han tatt kontakt med andre formenn, leder eller supervisorer fra andre land hadde Zach fått vite dette, men ettersom Zach visste alt, hadde erfaring både fra Nigeria og Gulfen var dette ikke noe som falt Zach naturlig – han kunne faktisk jobben sin.

Nå hadde det vært en lengre periode med en rekke nestenulykker og noen mindre hendelser. Brønnen var kranglete, plattformen begynte å bære preg av manglende vedlikehold og faktisk var moralen i ferd med å tippe nedover.

Det er faktisk kritisk for et samfunn der alle er avhengig av alle. På en boreplattform er ingen unødvendige, alle trekker lasset og dersom noen faller bak skaper det problemer. Dersom ikke ledelsen ser dette, finner årsaken til problemet og tar affære kan en plattform surne til svært fort. Små problemer blir store problemer, irritasjoner blir konflikter og teamene revner.

Det var under en total blackout at katastrofen inntraff.

Første hendelse var selve blackouten, som i og for seg var ventet og tatt høyde for i plattformens eget nødstrømsystem. Dette systemet skulle først og fremst gi dykkerteamet strøm, deretter resten av systemene om bord, dersom det var overskuddskraft tilgjengelig.

Denne gangen fungerte ikke plattformens nødstrømsaggregat.

Av alle ting var dieselen full av dieseldyr og motorene lot seg ikke starte. Dette var kritisk og plattformsjefen satt i gang krisearbeid umiddelbart. Det ble imidlertid fort klart at de ikke ville komme noen vei innenfor to timers grensen til dykkerteamet.

Plattformsjefen gav klar beskjed til Zach om ulykken, og krevde akutte løsninger. Enten løse problemet øyeblikkelig lokalt eller eventuelt kontakte andre dykkerskip i området for å få assistanse eller overføre dykkere dit. Dette var en mulig løsning ettersom det var dykkerskip ved Bravo plattformen, nesten innenfor grensen for en lang svømmetur.

Zach mottok kommandoen og bekreftet hva han hadde hørt og at han hadde kontroll.

Plattformsjefen gikk nå over til problemstilling nummer to, i en blackout situasjon måtte ingenting gå galt med åpne brønner. Ingen kick, ingenting måtte skje, siden mudpumpene og drillerne heller ikke hadde strøm – for et jævla liv. Han visste imidlertid at de kunne klare seg dersom ikke alt skjedde på en gang.

Der nede i dypet var det verre.

Dykkerteamet hadde en ekstra backup strømforsyning, en lokal diesel som ville kunne drive generatorene og blandeanlegget på et minimumsnivå og derved holde dykkeraktiviteten med komplettering av brønnene og dykkerklokken gående. Akkurat i denne perioden var det kritisk fordi en av brønnene ikke oppførte seg korrekt, det var lekkasjer ved juletreet som stod på bunnrammen. Det var en viss mulighet for at lekkasjen ikke var i selve juletreet, men utenfor casingen. Dersom dette var tilfellet var ikke sementeringen mellom casingen og grunnen gjort godt nok – det kunne bety brudd i casingen et eller annet sted fra havbunnen og nedover og var rett og slett krise. Olje og gass kunne unnsnippe lenger ned i brønnen enn det nivået med mud som skulle til for å dempe brønnen. Med andre ord hadde de en overhengende fare for at det var en blowout under utvikling.

Det var dette problemet Ewald var ute for å sjekke. Det var livsfarlig arbeid ettersom en eventuell blowout ville medføre døden øyeblikkelig. Var problemet på juletreet kunne det antagelig repareres. I det minste kunne brønnen stabiliseres med tyngre mud.

Sommeren på Lista var deilig! Sandstrender, bading, en mor som løper rundt og forer opp studenten sin! Kan det bli bedre?

Ja det kan det!

Jacqueline merker at hun har vokst litt i fra livet på Lista og savner det å være alene. Livet i huset med lillebror og mor er ikke helt enkelt. En annen ting er at far ikke er der. Han var hjemom en liten tur i begynnelsen av ferien, men måtte på kurs, og skulle videre ut på riggen. Han hadde rett og slett sett stresset ut og oppført seg spesielt de dagene han var hjemme.

Å ha en far som er Nordsjødykker hadde gitt Jacqueline en viss prestisje i Trondheim, ”verdens tøffeste yrke, bare for dem med hår på ryggen” som en hadde uttrykket det under en fest, men Jacqueline begynte å få en sikker følelse at det kanskje var for tøft, kanskje var far for pliktoppfyllende, for ærlig?

Hun oppdaget også at mor var bekymret over situasjonen.

Ewald og gjengen hadde en lang fight med den gjenstridige brønnen. Brønnen lakk olje i større og mindre mengder.

Den var ferdig boret og ferdig vasket med sikkerhetsventilene, Blow Out Preventeren, eller BOPén ferdig montert, men det lakk olje. Teamet på bunnen ble utøket til å være seks dykkere i arbeid, tre i klokka og tre i vannet. Det var kritisk fordi dersom brønnen lakk olje og gass mens juletreet var stengt og tett, betød det at det kom olje og gass ut på utsiden av foringsrøret eller casingen. Dette kunne være krise fordi enten måtte casingen være skadet eller så måtte sementeringen på utsiden av casingen være dårlig utført. Begge alternativene var krise fordi de da ikke kunne kontrollere brønnen med mud – de ville ikke kunne etablere nok vekt av mud over skaden i casingen.

Dersom lekkasjen de hadde målt var godt nedenfor opphenget til casingen var eneste løsingen å bore et avlastningshull ned til brønnen nærmere reservoaret enn lekkasjen. Ufattelig kostbart og svært vanskelig. Dette hadde vært gjort på en brønn ved Ekofisk feltet, men med enorme kostnader og store vanskeligheter.

Det andre alternativet var at juletreet var skadet eller feilmontert. Dette var også krise, men en mindre krise fordi brønnen da lett kunne stabiliseres med mud og et nytt juletre kunne monteres.

Den eneste måten å finne ut av dette var med dykkere. Helt nede på bunnen måtte dykkerne første blåse vekk løst slam og gjørme som hadde samlet seg for å komme til bunnrammen der juletreet var montert. Utrolig hvordan det så ut etter kun kort tids drift.

Denne jobben var Dantes inferno under vann. Slamspylingen satte i gang en rekyl i slangen som det var knallhardt å overvinne, samtidig ble vannet svart av skitt og gjørme fra spylingen. Ingen så noe og angsten lå like under huden. De ante ikke hva de spylte på sekunder etter at de hadde startet. Det var slanger og virvar overalt og sjansene for skader var overhengende. Dette arbeidet pågikk tre dager før de kunne se hva som var i ferd med å skje eller mer korrekt før juletreet kom klart til syne fra bunnrammen og opp. Beistet var ca. 20 meter høyt og hadde en gigantisk blow out preventer på toppen i tillegg til down hole safety ventilen under havbunnen. Det var

imidlertid mulig at disse ikke fungerte 100%. Alt var ikke ferdig testet på grunn av lekkasjen og stemningen var spent.

Angsten om bord på riggen var også til å ta og føle på. Det var nemlig ett tredje scenario: Bunnrammen der produksjonsrørene var hengt opp hadde allerede 12 ferdige brønner. Disse var på vanlig måte ferdigstilt, vasket og åpnet med installerte produksjonsrør. Her var BOP'en eller Down Hole Safety Valvene og juletrærne for tilkobling av risere til produksjonsplattformen ferdig montert.

Det var en mulighet for at en eller flere av koblingene mellom disse produksjonsrørene og bunnrammen lakk. Det vil si at casingen, bunnrammekoblingen eller juletrærne på en eller flere av disse brønnene lakk, og at oljen først kom til syne ved den brønnen de nå arbeidet på. Dersom dette var tilfellet hadde de en svært stor jobb foran seg, for hvilken brønn var det da som lakk? Ingen snakket om dette scenarioet, men alle visste følgene, mye risikofylt arbeid, forsinkelser og tap av penger med påfølgende hardkjør på dykkerteamet og muligheter for feil.

Nå måtte juletreet undersøkes for lekkasjer og dersom disse fantes måtte korreksjoner utføres så fort som mulig. En Blow Out under en flytende plattform er kritisk. Plattformen ville faktisk synke i olje og gass strømmen som ville komme opp rett under plattformen. Dette fenomenet opptrer fordi olje og gass har lavere egenvekt enn vann – med andre ord plattformen ville kunne velte over og synke.

Bravo blow out'en viste i detalj hvordan plattformen veltet over på siden. Heldigvis greide folkene der å stoppe det hele før den gikk ned, men bransjen fikk en kraftig leksjon i hvordan det kan gå.

Når endelig gjørma hadde lagt seg var det Ewald og to karer som gikk ut. Meldingen var at vannet var klart, eller like uklart om vanlig, men gjørma var borte. Brønnen lakk og gulpet og de så hvordan strimer av olje lakk utover og rundt juletreet, men hvor kom det fra? Og hvordan ville det utvikle seg? Ville det gi seg – nepppe, det finnes ingen stålmaterialer her som er så fornuftige at de trutner, mumlet Ewald for seg selv og tenkte tilbake på sjekta.

Dette skulle og måtte bli siste tur. Plutselig så han helt klart at han kunne dø her nede – til absolutt ingen nytte. Nå skulle det være slutt – siste tur, finale.

De kom seg bort til juletreet. Fra kursingen i Skottland husket Ewald hvordan denne type utstyr kunne vedlikeholdes og drives manuelt. Det var imidlertid på land, i solen og med en ekspert som fortalte hva som kunne gjøres, hva som ikke måtte gjøres og hva som absolutt ikke måtte gjøres. Nå var det mørkt, kaldt, det var strøm i vannet og alle bevegelser ble hemmet av en tung dykkerdrakt. Videre ser alt mye større og mer skremmende ut under vann.

Ewald syntes plutselig juletreet så ut som styggen selv og fikk et øyeblikk panikk. Han skjerpet seg imidlertid fort, han kunne jo dette, han hadde gjort det flere ganger før! Han krysset armene over brystet og telte rolig til 20 mens han pustet utspekulert langsomt og kontrollert – det hjalp, litt.

Returen til Trondheim etter sommerferien ble dramatisk, men endte godt. Jacqueline hadde etter hvert fått et greit nettverk av kjente som alle toget nordover etter endt ferie. Pilegrimsreisen tilbake til Stiftstaden foregikk på forskjellig vis, tog, buss, private biler, haiking alt ettersom hva økonomien tillot. En studiekamerat hadde tilbudt Jacqueline skyss fra Oslo og nordover i sin nyinnkjøpte, men ganske gamle, folkevogn boble.

Jacqueline ble plukket opp på Østbanestasjonen etter en behagelig togreise fra Borhaug og ferden gikk videre nordover. Motorvei langs Mjøsa, til høyre før Hamar, kort stopp på Elgstua og oppover Østerdalen. De var på vei hjem! Kaffe i Alvdal, Ulsberg, en lang og kjedelig tur gjennom skog og mark. Folkisen gikk som den skulle. Studentpakket, alle ting i bæreposer, og siden Helge, som sjåføren het, var fra Fredrikstad og patriot til tusen, var baksetet fullt av øl fra Fredrikstad Bryggeri! De første ukene var i boks, eller egentlig i flaske!

Alt gikk greit helt til de kom til den berømte togundergangen før Lundamo. Akkurat der sov både Helge og Jacqueline tungt og de braste utfor veien og ut på et jorde. De bråvåknet av en forferdelig risting og Helge skrek høyt – øl!

De hadde stoppet en kort strekning ut på jordet, folkiser går ikke fort, det hadde berget mang en student, og jordet var helt greit å stoppe på, men ølet!

Bedre ble det ikke av at Lensmannen nettopp hadde vært på besøk på Lundamo og var på stedet omtrent før Jacqueline og Helge var ordentlig våkne! Mesteparten av skatten av Fredrikstad øl var nådeløst knust. For å få med mest mulig hadde Helge fylt opp baksetet nesten til taket med flasker, kasser er vanskelige å stable effektivt i en folkis. Strategien var grei på mengde, men katastrofal på sikkerhet. Når politen åpnet døren fosset skummende øl ut, og av en eller annen merkelig grunn fikk politen det for seg at Helge hadde kjørt i fylla!

En rask ballongferd avklart misforståelsen og Jacqueline og Helge kom noen timer senere triumferende frem til Gløshaugen bakpå en Falken bil!

Vel - et juletre kunne de vel greie. De svømte forsiktig nærmere. En lekk brønn med defekt juletre kunne være en teknisk sett enkel lekkasje, tung mud, kraner, demontering og så nedpå igjen for montering. Det kan også være tiendels sekunder før katastrofe. Det kan være en millimeter stål som holder det hele og som bare venter på å ryke ved den minste påkjenning. Vel var det sikkerhetssystemer og Down Hole Safety Ventiler, men var det noe dykkerne hadde lært så var det at en feil sjelden kommer alene. Var juletreet skadet, var det ikke usannsynlig at BOP'en også var skadet. Det gikk historier om de utroligste ting som hadde havnet i et produksjonsrør under montasje.

Når de kom nærmere så de at det var lekkasje ved Wing ventilen. Denne ventilen kjente Ewald igjen fra kurset og han ble et øyeblikk lettet. Det var i hvert fall en komponent som kunne fikses. Selve juletreet så uskadd ut, de sjekket nøye ut innfestningen mot bunnplaten, men også dette så ut til å være i orden. Med andre ord var det en stor sannsynlighet for at feilen kun var på Wing ventilen. Dette var en ventil som var montert på siden av juletreet og var beregnet på "work over", eller vedlikehold.

Ventilen var boltet fast på juletre stammen og var faktisk tettet med en blindplate på den andre siden. De fant alle boltene inntakt, tolv stykker med en voksen diameter mot juletre og tolv til mot blindplaten. Med andre ord, det spilte i prinsippet ingen rolle om ventilen var åpen eller lukket, slik det var nå skulle det være tett uansett. Det lakk imidlertid olje fra flensen mot blindplaten. Indikatoren som viser ventilens posisjon, stengt eller åpen, viste at ventilen ikke var helt stengt, delvis stengt, men ikke helt. De andre ventilene, Master ventilene, høy og lav, var intakte og ventilen der stigerøret opp til plattformen for produksjon skulle festes var intakt. Det kunne se ut som om feilen var isolert til en blindplate som ikke var skrudd til skikkelig og en ventil som ikke var stengt.

Dette var gode nyheter. De bestemte seg for å dra tilbake til dykkerklokken og diskutere hvilken fremgangsmåte som skulle velges med boresjefen.

Blindplaten så nemlig helt inntakt ut, ingen bolter var synlig løse. Det kunne bety at noe hadde blitt liggende mellom blindplaten og flensen når den ble skrudd på i verkstedet, eller at

pakningen var defekt. Dette noe kunne også stikke helt inn i ventilen og sørge for at den ikke var stengt 100 %. Dersom dette var tilfelle ville det være katastrofalt å skru av blindplaten. Da ville oljen strømme fritt og BOP'en ville måtte stenges. Dersom BOP'en fungerte var det eneste problemet denne fremgangsmåten medførte at den hadde klippet over produksjonsrøret. Det kunne også fikses, men igjen forsinkelser.

Dersom BOP'en ikke fungerte hadde de en blow out.

Det som egentlig forårsaket krisen var at dette ikke var blitt oppdaget før brønnen var klargjort for produksjon. Nå stod brønnen klar med olje under høyt trykk og krisepotensialet var helt tydelig. Dersom det var blitt oppdaget tidligere, når brønnen var stabilisert med mud hadde det vært en enkel affære med noen hydrauliske verktøy å bolte av blindplaten og sjekke ventilen. Dersom det hadde vært oppdaget enda tidligere, på fabrikk, hadde det vært korrigert der.

Ewald var litt oppgitt, egentlig fly forbannet. Her satte de livet på spill for å korrigere slurv andre hadde gjort i et behagelig verksted og enda mer slurv fordi disse juletrærne, og alt annet undervannsutstyr alltid skulle dobbeltsjekkes og dobbeltsjekkes igjen.

Etter en kort konferanse med riggen ble det bestemt at de først skulle forsøke å lukke ventilen manuelt. Det burde være mulig med tilgjengelig verktøy i klokken.

Ewald og kollegaen var enige i denne fremgangsmåten og gikk igjen ut i dypet. Det var som vanlig mørkt, kaldt og det var en relativt sterk strøm over bunnplaten. Det lakk stadig olje fra blindplaten når de kom tilbake og de begynte å montere hendelen for å stenge ventilen manuelt. Det var en stor ventil og arbeidet tok noe tid. Etter at håndtaket var montert begynte de å legge vekt på hendelen. Den beveget seg langsam i riktig retning og de kunne se at lekkasjen langsam avtok for så å stoppe helt. Ventilen var inntakt! De rapporterte dette over intercommen og fikk beskjed om å gå tilbake til klokken.

I klokken oppstod en hissig diskusjon om videre fremdrift. Ewald insisterte på at de måtte løsne blindflensen og sjekke hva som var feil. Dersom dette ikke ble gjort, kunne neste operasjon på juletreet bli katastrofal. Neste crew måtte vite at juletreet var komplett. Dette ble ikke godt mottatt oppe på riggen. Det var heller et ønske om å bli ferdig med jobben, "quick and dirty" og

komme seg videre. Ewald hørte imidlertid diskusjon og etter en kort betenkningstid fikk de beskjed om å løsne blindflensen, sjekke hva som kunne være feil, korrigere dette og komplettere arbeidet. De ville få senket ned en hydraulisk muttertrekker og fastnøkler for å utføre arbeidet i løpet av noen minutter.

Ewald og kollegaen gikk ut i vannet for tredje gang og tok seg frem til juletreet de arbeidet med. I utkanten av bunnplaten hadde det kommet ned en basket med nødvendig verktøy. De hentet en fastnøkkel og den hydrauliske muttertrekkeren og gjorde seg klar til å løsne blindplaten.

Ewald tok frem den hydrauliske muttertrekker og likte seg faktisk litt. Muttertrekkeren, egentlig en hydraulisk drevet skiftenøkkel med svært lange skaft, var ikke ny, men av svært god kvalitet. Selv flere års hardt arbeid og manglende vedlikehold hadde ikke satt nevneverdige spor.

Dykkerkollegaen gjorde seg klar til å holde i mot mutteren på den andre siden av flensene og Ewald startet arbeidet. Første bolten kom av uten problemer. De la bolt, mutter og skiver i basketen og gikk på neste bolt. Også denne gikk greit, tredje bolt, rutinearbeid tenkte Ewald fornøyd. De kunne jobben sin, de hadde tatt det riktige valget, å skru av blindflensen, og de ville løse problemet. Neste gang noen skulle jobbe på denne ventilen ville den være ok!

De kunne stole på Ewald – også her.

Plutselig blir det mørkt, helt mørkt! Muttertrekkeren døde, lampene de hadde rigget til på bunnplaten slukket og Ewald merket seg at dykkergassen gikk over til nødflasken på ryggen.

Kanskje krise, kanskje ville det komme tilbake, Lykten på hjelmen lyste opp et lite område foran øynene, ikke mer. Han gav tegn til den andre dykkeren om å gå tilbake til klokken og sjekke om det ville gå over. Han gav tegn om at han ville komme etter om fem minutter dersom problemet vedvarte. Det var egentlig ingen nødssituasjon, strømmen hadde blitt borte, som den hadde gjort flere ganger før, og de hadde reserve for pustegassen og batterilykter på hjelmen. Dette hadde de trent på og dette hadde de praktisert flere ganger den senere tiden.

Den andre dykkeren indikerte at han hadde forstått og Ewald kunne se lyset ettersom det forsvant mot klokken, han var alene. Ingen panikk av den grunn. Han begynte imidlertid å løsne

muttetrekkeren fra bolten på ventilen. Det var aldri helt sikkert å vite hvordan verktøyet ville reagere når hydraulikktrykket kom tilbake.

Siden Zach hadde redusert kostnader ved å nedbemanne crewet var det ingen som kunne starte dieselen som skulle være dykkerteamets siste skanse, følgelig gikk han for å gjøre det selv. På dykkerdekket var det kaldt, det blåste, det sluddet og stedet bar ikke preg av intensivt vedlikehold. Det er utrolig hvor fort nedbemanning får denne typen følger, men Zach gav faen, det ble ikke penger av å rydde dekket.

Han fant dieselen, han fant den pneumatiske startmotoren, hentet en 40 liters flaske med 200 bars lufttrykk, koblet til og åpnet ventilen. Dieselen gav fra seg noen kraftige hyl, men starter uten større problemer, dog med litt ujevn gange og en ganske mye høyere lyd en normalt. Zach fant ikke ut hvorfor men gav faen og fortsatte. Han konkluderte med at de nå hadde power til å drive kompressoren, og gikk videre for å starte kompressoren og å koble over slangene til dykkerne og klokken.

Det var imidlertid vanskelig for Ewald å få løsnet den hydrauliske muttertrekkeren, koppen rundt boltene hadde kilt seg når trykket forsvant brått og Ewald forsøkte å rykke den løs. Ikke vellykket. Han lette i basketen etter et egnet verktøy, men fant ikke noe som kunne brukes. Da merket han at intercommen fungerte igjen og han merket også at automatikken i pustegassystemet hadde koblet over til pustegass fra systemene på riggen.

De hadde løst problemet der oppe, antagelig hadde generatorene fått en tripp og riggens nødaggregater hadde tatt over.

Lampene på bunnplaten hadde ikke tent, heller ikke hadde hydraulikktrykket komme tilbake, Det kunne tyde på at de gikk på en enkel nødstrømsgenerator.

Ewald ble litt i tvil, dette kunne tyde på at det ville ta tid før hele systemet fungerte igjen, men det ville også ta tid å komme seg tilbake til klokken. Han vurderte situasjonen som under kontroll og bestemte seg til å vente noen minutter til før han eventuelt returnerte til klokken. I mellomtiden forsøkte han igjen å få løs muttertrekkeren. Det var hardt arbeid, delvis på grunn av dypet, delvis på grunn av strømmen i vannet, men også fordi wingventilen var plassert så høyt at han hele tiden måtte svømme for å holde seg på plass.

De andre trakk seg ut av kontoret, Jonathan ble igjen.

Sjefen spurte om dette var ok? Kjente han noen i DEC?

Jonathan innrømmet at han faktisk kjente en og annen på riktig nivå som kanskje kunne gi nyttig informasjon eller hjelpe dem videre.

Dette hadde sine årsaker helt tilbake i studietiden der Jonathan hadde blitt svært imponert av gode forelesere. Ingenting hadde vært så spennende som å lytte til gode forelesere som la ut om matematiske problemer, tekniske problemer og hva mer var, Jonathan hadde søkt lenge etter nøkkelen. Hva gjorde noen til bedre forelesere enn andre? Hva var det med de forelesere som hele tiden trakk fulle auditorier?

Det var ganske overraskende når første konklusjon var at det tilsynelatende ikke var noen sammenheng mellom betydelige resultater innenfor forskning og den normale foreleseren. Det var heller ingen direkte sammenheng mellom akademiske grader og kvalitet på forelesninger, en enkel universitetslektor kunne fremlegge stoffet på en måte som gjorde at hele forsamlingen satt som tente lys og forstod det meste, mens den meritterte professoren kunne snakke for tomme seterader femten minutter senere. Etter flere ukers granskning kom Jonathan frem til nøkkelen. De som trakk fulle hus, og de som fikk best resultater, var dem som greide å trekke temaet mot noe praktisk – og legge problemstillingen frem på en fornuftig måte som gjorde at studentene identifiserte problemet. En rekke forelesere rotet seg bort i avansert matematikk uten å få budskapet over, de foreleserne som forklarte problemet først på en enkel måte og deretter anvendte nødvendig matematikk var best!

Enkelt sagt, suksessfaktoren var evnen noen hadde til å forklare kompliserte problemer på en forståelig måte, og deretter underbygge problemstillingen med de nødvendige mengder kompliserte matematiske sammenhenger.

Et komplisert foredrag for en liten menighet, var egentlig ikke imponerende. Det var faktisk ganske kjedelig. Derimot evnen til å legge ut om komplekse løsninger på en måte som gjorde det fengende, og som dro studentene i gang med å finne ut resten selv – det var stilen med stor S. Jonathan var så fasinert av dette fenomenet at han tidlig bestemte seg til å lære å beherske denne evnen. Under studiene begynte han å delta i diskusjonsgrupper, tok ordet i tide og utide og eksperimenterte med publikums reaksjoner. Hvor langt kan strikken strekkes før den ryker i feil

ende? Kort sagt, han tok til seg metodene og egenskapene som gjorde at folk lyttet når han presenterte.

I forretningslivet videreutviklet han dette systematisk, meldte seg inn i en rekke foreninger og holdt foredrag så ofte han kunne komme til, i inn og utland. Dette hadde karrierefremmende kvaliteter, men hadde også den bivirkningen som en konkurrent så presist uttrykket det ved en anledning, ”alle kjenner klovnen”. Med andre ord, Jonathan hadde et stort nettverk som kjente han, selv om han ikke nødvendigvis kjente alle som kjente han. Dette hadde han tatt tak i og systematisk notert ned alle som hadde vært på seminarene der han hadde holdt foredrag. Etter hvert hadde han på denne måten utviklet en omfattende database og hadde derfor ingen problemer med å vite hvem han kjente og hvem han kunne kontakte hos DEC.

Han hadde faktisk allerede lyttet i smug til rabalderet rundt denne kontrakten og tittet litt i boken!

Sjefen var fornøyd. Dette hadde han sett, visst og ikke satt i sammenheng, men han gjorde det nå. Jonathan var ubestridt leder for tilbudsteamet og hadde et mål – skaff kontrakten om så faen sprakk!

Sjefen ruslet tilreds inn på kontoret og plukket opp telefonen, han ville rapportere videre til sin sjef at de var ”back on track” og at han hadde gode følelser. Han nevnte ingenting om stemningen som hadde vært i ledergruppen hans eller den totale mangelen på markedskunnskap og markedskontakt de hadde avslørt. Det kunne være til en senere anledning, men hendelsene hadde satt i gang en tankeprosess og det var klart at noe måtte gjøres på lang sikt. Slik det var nå hadde de tydeligvis en fair sjanse til å ro det hele i land, men hendelsen ville måtte få følger på en eller annen måte.

Kynisk nok tenkte han imidlertid at det var to scenario, suksess eller fiasko med Dronningen. Dersom arbeidet med tilbudet utviklet seg til en fiasko måtte store ting skje, kanskje ville noen stille spørsmål ved hans stilling, eller helt sikkert ville noen gjøre akkurat det, noen tilstrekkelig høyt oppe i systemet ville absolutt gjøre det!

Ulempen med store selskaper er at det alltid er noen som sitter tilstrekkelig mange trinn opp og som kan sparke deg uten å bli belemret med følelser eller sympatier.

Dersom det ble dobbelt suksess, at de vant kontrakten og tjente penger på prosjektet, ville derimot ting være på den gylne gren og vel så det!

Han ville følge med, han ville være svært aktiv på dette prosjektet, men innså at Jonathan var leder for tilbudsteamet og ville respektere det – dersom ting ikke gikk helt av skaftet!

Allerede på vei tilbake til plassen sin merket Jonathan forskjellen. Fascinerende, men også skremmende, at nyheten spredde seg så fort. Folk så på han på en ny måte, han merket seg også at dette var positivt. Sjefen hadde gitt han tillit – ergo hadde han tillit hos kollegaene.

Dette sa kanskje mer om sjefen enn om Jonathan, men greit nok.

Han gled ned bak pulten og tenkte seg litt om. Hva faen hadde han gjort? En predikterbar og enkel hverdag var erstattet med salgsarbeid – igjen. Han visste hva han gikk til og reflekterte litt over en annen situasjon i livet som hadde vært relativ lik. Tilbudet på det første telemetribaserte sikkerhetssystemet til et produksjonsskip. Den gang hadde situasjonen vært relativ lik. Han jobbet for et annet firma og eieren hadde bestemt at de skulle "utvide den tekniske horisonten selskapet ble assosiert med".

For Jonathan, som fikk oppdraget, innledet det flere års arbeid i Japan og senere Tyskland. Han innrømmet overfor seg selv at han hadde jo likt det svært godt. Tokyo by night med en ubegrenset representasjonskonto var jo når alt kom til alt en interessant plass.

Lurer på om kneipa i Shinyoku er der enda? Jonathan og en handplukket kollega hadde tatt en dag fri for å avstresse i Tokyos gledeskvarter. De hadde slentret litt frem og tilbake og kikket på livet, eller egentlig hadde livet kikket på dem! Det de først trodde var dørvakter for å holde flokken ute var faktisk innkastere.

Utenfor en plass med høy musikk og latter stoppet de opp og ble raskt sugd inn i lokalet – jøss! Gratis entré og full fart inn i en relativt stor sal, litt high society, og KARAOKE. Jonathan og kompisen ble geleidet til et bord bakerst og fikk bestilt hver sin Suntory øl. Alt i Tokyo var Suntory-, øl, vin, whisky....

10 sekunder senere kom to serveringsdamer med øl, og vin og satt seg ned. Kompisen gliste, de var ikke serveringsdamer, de var serveringen! Kvinnen som satt ved siden av Jonathan snakket litt engelsk og samtalen gikk som den skulle gå på et sted som dette, "You are big?" "Where from?", men du verden det var hyggelig og de slappet av. Japanerne holdt på med litt av et

karaoke skuespill. Det var lett å se at det var stor prestisje i å synge og stamgjestene tok dette svært seriøst.

Assosiasjonene gikk til cowboyfilmer der gamlingen eide byen. Det var lett å se at et par "gamlinger" også eide denne plassen!

Linn Chu Chu som Jonathan sin ledsager het, ville at de skulle synge. Jonathan var klar, NEI. Han hadde ikke sangstemme og kunne ikke japansk. Linn var imidlertid veldig overbevisende på mange måter og etter en stund forsvant hun opp på scenen for å lete opp den eneste engelsktalende sangen de hadde – I did it my way! 5 minutter senere kom hun knisende tilbake og sa at de var nummer fire i køen – I did it my way skulle det bli.

Linn var på alle måter et behagelig bekjentskap og Jonathan og kompisen lot serveringen strømme på – tross alt de hadde jo kunder å ta vare på, selv om det kanskje ikke var noen kunder akkurat her, akkurat nå.

Plutselig hørte Jonathan noe som kunne ligne på navnet sitt og Linn dro ham fnisende opp på scenen. Det skulle synges! Egentlig hadde ikke Jonathan noe annet forhold til I did it my way enn noen andre, faktisk trodde ikke Jonathan at sangen hadde annen tekst en akkurat den strofen. Det var feil – Frank Sinatra hadde en hel mengde å fortelle og ettersom teksten passerte over skjermen kom både Jonathan og Linn på etterskudd og forskudd alt ettersom. Flokken i restauranten var blitt pinlig stille – dette var ille. Linn var imidlertid svært god og varm å holde i og Jonathan ignorerte problemene og gjennomførte med en viss stil og lattersalver – etter hvert skjønte også publikum problemet, kastet seg inn i sangen, og siste vers var en triumferende allsang gjennom en rimelig ugjengkjennelig I did it my way, men med en fantastisk stemning i salen!

Kvelden fortsatte med Suntory og mange nye venner som kom innom bordet for å hilse på sværingen fra et land langt der borte som sang som en flodhest men gliste som Elvis.

Stengetider var tydeligvis regulert kraftig i byen og tidlig, alt for tidlig, var det klart at stedet skulle stenge. Jonathan bad Linn om å skaffe regningen og var egentlig klare for neste kneipe. Regningen kom og var for så vidt grei, men litt stor. Masse tegn Jonathan ikke forstod, men et

tall nederst som Jonathan forstod svært godt – skulle de betale et beløp tilsvarende omtrent 10.000 norske kroner for en håndfull drinker og en sang. Vel var han dårlig til å synge men bot?

Det klarnet litt når Linn kom tilbake, smilende, ferdig påkledd og skulle følge ham ut – servering hadde så vidt begynt!

At han betalte for kvelden senere med en periode på 6 uker med gjennomsnittelig 18 timers arbeid pr. dag ombord i en båt var en annen sak.

Vel – nå var han der igjen – prosjektleder i salg – kunne det bli bedre?

Plutselig merket Ewald at det var noe galt med pustegassen, han ropte øyeblikkelig opp via intercommen og rapporterte uregelmessighetene. Han fikk en kjent stemme tilbake, Zach, som sa rolig at de hadde hatt et lite problem og at de nå var over på kompressorene igjen. Ewald forsto ikke dette, de skulle ikke ha luft fra kompressorer, de skulle ha pustegass fra blandedanlegget!

Utedykkeren reagerte først og kom øyeblikkelig på intercommen – ”Feil på gassen!”. Like etter kom samme rapporter fra klokken som også merket eksos lukt og stigende kvalme. Zach var sikker på at dette var feil. Det ville nødvendigvis være variasjoner i lufttilførselen som følge av overgang fra primærsystemet til nødsystemet. Dette var imidlertid ok, han hadde personlig rigget det til, og ignorerte derfor begge ropene om hjelp.

Minutter senere kom Roy inn i kontrollrommet. Roy var en av disse utrolig irriterende norske dykkerne, som fungerte som en slags tillitsmann, og som dessuten var kompis med utedykkeren Ewald. Han hadde kommet på kant med Zach flere ganger den siste tiden og munnhuggeriet hadde vært høylytt. Zach var forbannet fordi han visste at Roy hadde rett – han kunne lite om metningsdykking, men det hadde aldri blitt tid til å finne ut av det.

”Hva skjer”, spurte Roy? ”Ingenting som ikke jeg kan fikse”, svarte Zach irritert.

”Hvorfor går dieselen og luftkompressoren?” Roy gav seg ikke. Kompressoren hadde ingen funksjon i de operasjonene de holdt på med nå. Akkurat det var noe alle visste og han kunne ikke fatte hvorfor Zach hadde startet den. Før Zach rakk å svare kom det nye meldinger på intercommen, Ewald meldte om sjøsyke og problemer med maktløshet og tunge verktøy, han hørtes full ut.

Zach var i ferd med å hisse seg opp, samtidig brøt klokken inn og skrek at det var gassfeil!

Zach ble forbannet og ba dem jobbe, det var faen ingen luftfeil! De hadde gått fra primærsystemet til nødsystemet og det gav selvfølgelig variasjoner i tilførselen, men kun noen jævla minutter. Hold kjeft! I’ve unfucked this fuckup!

33

Ewald merket at han begynte å visne i bena, venstre benet var ikke i funksjon og han lot seg synke ned på bunnrammen. Han ropte over intercommen, ikke kompressor!

Men merket at stemmen ikke bar, han hørte at han fikk svar, men forsto ikke hva som ble sagt, han hørte også rop fra klokken, men det var langt borte.

Han lå nå på bunnrammet og merket at kreftene forsvant.

Nei!!!!!!

Han reiste seg med et rykk, snublet fremover, gikk fremover, forsøkte å finne klokken, men støvlene var blytunge, utstyret tynget han ned. Han kunne heller ikke se lyset fra klokken lenger.

Han merket at han ble kvalm, det var noe fryktelig galt med pustegassen.

Han forsøkte å få koblet over til egen pustegass, men dette var laget for å gå automatisk og han fikk det ikke til.

Det svartnet, kvalmen ble verre, uutholdelig.

Heldigvis var det ikke kaldt lenger.

Han måtte spy. Ikke spy i båten! Han hørte farens stemme og prøvde å komme seg frem til rekka så han ikke skulle kaste opp i farens flotte sjekte.

Han kom seg bort til rekka, lente seg frem og kastet opp alt han hadde.

Etterpå følte han seg litt bedre og sovnet stille mens faren seilte sjekta trygt i sikkerhet for vind og bølger.

Roy satte øynene i Zach – hva faen er det du gjør! Du pumper ned komprimert luft! Har du ikke hørt om Heliox! Han sprang ut i mørket og så øyeblikkelig feilen. Til sin fortvilelse så han også eksoslekkasjene fra dieselmotoren og visste der og da at han hadde mistet en kollega og en venn – Ewald.

Lynkjapt fikk han revet luftslangen løs fra kompressoren, startet blandedanlegget for Heliox og satt det hele i gang.

Han stormet inn i kontrollen og grep mikrofonen til Intercommen. Nå kommer Heliox igjen, hold pusten og flush gass som faen – ren pustegassen er på vei ned, hal inn Ewald.

Men han visste at for Ewald var det kjørt, han hadde pustet den giftige gassen direkte. I klokken hadde den giftige gassen blitt blandet ut med volumet i klokken. De hadde ikke vært eksponert for de samme konsentrasjonene som utedykkeren. De ville antagelig komme fra det i live. Ewald hadde fått gassen direkte.

Han snudde seg langsomt mot Zach inne i det forferdelig rotete og skitne kontrollrommet, så seg om og hatet det han så, engangskopper, verktøy, utstyr, søppel, alt i et kaos. Nå hadde det kostet liv. Hadde vedlikeholdet vært på topp hadde kompressoren vært borte og ulykken kunne ikke ha skjedd. Nå hadde det skjedd på grunn av rot, slurv og en tosk av en dykkerleder, og av et oljeselskap som ikke overholdt plikten til å kvalitetssikre alle operasjoner de hadde ansvaret for – de hadde ansvar for dette!

Han satte øynene i Zach, hevet en knyttet hånd og sa – kutt av operasjonen, Ewald er i ferd med å dø og du skal ut, nå!

Roy forlot rommet, hadde han vært der et sekund til hadde han drept svinet. I stedet løp han til plattformsjefen og fikk utført nødvendige sikringstiltak for å stoppe boring og komplettering – dykkerteamet hadde hatt en katastrofe og var non-op, slik var det.

Plattformsjefen purret de andre Burton ansatte og gav beskjed om det som måtte gjøres, redningsentralen på Sola, sykehus og så videre. En lang og meget trist liste. Særlig fordi Roy hadde fortalt at Ewalds liv antagelig ikke stod til å reddes.

Ooops, han hørte plutselig at noen nærmet seg boden hans – kontorlandskap, my ass. Det var sjefen. Er det noe jeg skal gjøre? Han gikk rett på sak – her skulle kontrakten vinnes! Det var egentlig noe han skulle gjøre – Jonathan skrev to navn på et ark – snakk med disse. Jeg trenger å vite hvem som egentlig er arkitekten bak den nye kontraktsformen.

Sjefen var en absolutt høydare i å snakke med folk. Han hadde Hallingdølenes ivoende sjarm som kunne løse opp i mange floker, men Jonathan hadde merket seg at det ofte var de samme kundene som ble oppvartet. De to navene han nevnte var litt perifere i forhold til sjefens normale omgang, men ikke umulige å få tilgang til uten at det skulle vekke oppsikt.

Hvorfor det? Spurte sjefen, vi har fått forklaring på kontraktsformen, trenger vi mer informasjon? Jonathan fortalte at kontraktsformen var grei, men hos det store oljeselskapet var det opplaget en person som stod bak det hele. Den personen trenger hjelp. Den personen trenger å vite at vi har skjønt og at vi arbeider med samme mål som han – få dette til å virke bedre og billigere enn normalkontrakten. Det står like mye på spill for han som for oss!

Det var dypere enn sjefen hadde tenkt. Selvfølgelig – en slik endring i kontraktsformen måtte nødvendigvis være kontroversiell også innover i selskapet. Noen stod opplagt bak det hele og var egentlig i ferd med å gjennomføre et storskala eksperiment. Denne personen trengte støtte – og de hadde allerede fornærmet han en gang ved sitt halseløse første forsøk. Faen, Jonathan var smart! Dette perspektivet hadde ikke salgsavdelingene identifisert. De var opptatt av å snakke om sitt og sine – Jonathan var opptatt av folk, meninger og sist men ikke minst motivet og arkitekten bak. De skulle bli denne støttespilleren – nå! Sjefen så underfundig på Jonathan og tok oppgaven. Vi snakkes. Han ruslet tilbake til plassen sin rimelig fornøyd og startet prosessen med å finne arkitekten bak den nye løsningen. Litt ergelig over at verken Industri- eller Offshoresalg hadde sett denne vinklingen men det fikk være et senere problem – Jonathan så ut til å være en coming man, men også litt farlig kanskje?

Rekommandert brev! Det var fredag, oppladning til fest, vorspiel, men altså et rekommandert brev i posten. Jacqueline fant ikke ut hvor det kom fra, men bestemte seg for å kjøre vanlig fredagsrituale. Vorspiel sammen med en trivelig gjeng fra Marinteknikk, Samfunnet og Nachspiel samt hangover dagen etter. Men alltid i egen seng!

Lørdag morgen var grei, brevet hadde delvis ødelagt kvelden, hvem sender rekommanderte brev? Hun gikk på postkontoret så snart det åpnet og hentet ut en konvolutt, hjemmefra? Hva skjer? Hun åpner brevet med en gang og får sjokk, Mor skriver: ”Kom hjem så snart som mulig, far er alvorlig syk!” Ikke mer, ikke mindre.

Kan far være syk? Stålmannen som jakter, fisker, dykker, reparerer, i det hele tatt gjør ALT. Hun husket i bruddstykker turer i marka, turer på sjøen, far som bærer barn og utstyr og motorer og alt, syk?

Ikke mulig, men det var klar beskjed! Hun fant veien til jernbanestasjonen og bestilte billetter til Oslo samme kveld. Oslo, Kristiansand og buss videre til Borhaug. Hun følte seg plutselig veldig alene – Borhaug var langt unna i en annen verden!

Søndag ettermiddag, Borhaug. Hun går av bussen og går fort og panisk hjemover. Hvordan var det med far? I stuen hjemme sitter mor og lillebror og noen onkler og tanter.

Far døde i natt på sykehuset. Livet hadde ikke vært mulig å redde, legene kunne ikke gjøre noen ting hadde det vist seg.

Skyldfølelse, hun hadde vært borte hele tiden!

Begravelse, i transe hadde familiene gjort klart til begravelsen.

Det skulle være en vanlig begravelse men tilstrømningen var enorm. Som en onkel sa – den som går først får mange i kjerka!

Jacqueline var knust. Hun visste ikke annet enn at far hadde blitt syk på jobb, sendt hjem i helikopter og gått bort uten å komme til bevissthet etter en eller to dager på Haukeland sykehus. Ingenting kunne gjøres og hun fikk ingen konkrete skadebeskrivelser eller hendelser. Død på grunn av arbeidsulykke for Selskapet.

Jonathan dro i gang – det kom til å bli arbeid, det kom til å bli møter, det kom til å bli reiser, døgnet kom til å ha for få timer – i mange måneder.

Problem nummer en var nå å vinne tillit blant den nye flokken hans, tilbudsteamet. Vel hadde sjefen gitt klar beskjed, men han var nødt til å vinne tillit på egne meritter. Ingen grunn til å prøve å snakke om gamle dager og prosjekter han hadde drevet igjennom mot alle odds før – det hadde denne gjengen også gjort. Her var det en ting som gjaldt, initiativ og kreative løsninger. Han samlet inne til et Kick Off møte. Han dro raskt igjennom kontraktsutforming, slik han så den og kalte til diskusjon – forbausende nok var alle helt klare for løsningen. Dette hadde de faktisk sett komme. De hadde bare aldri rapportert det! Avstanden mellom prosjektene og ledelsen hadde blitt for stor. Jonathan ble akseptert som en av *dem* og den opplevde virkeligheten i prosjektene kom frem.

De hadde til dels etter hvert blitt mobbet for standard arbeidsformen. Enkelte prosjektledere hadde til og med fått en teskje i julepresang forrige år!

Herlig, for Jonathan betød dette at det vanskeligste var gjort – han avdekket raskt at gjengen virkelig gledet seg til dette og respekterte han, ikke fordi han kunne dette eller av faglige grunner, men fordi han hadde stukket hodet frem og sagt Ok!

De analyserte situasjonen, og nok engang kom det frem overraskede kunnskap om kundens organisasjon og ideer og det kom frem et par navn til som mulig arkitekt bak den nye modellen. Jonathan delte ut oppgaver, passet på å ta noen hesteoppgaver selv slik at flokken forstod at han hadde tenkt å dra i lasset, ikke kun stake ut kursen. Jonathan visste utmerket godt at det å være med å dra lasset også gjorde det utrolig mye lettere å bestemme kursen og så for seg en periode med mye arbeid.

Etter møte gikk han igjen innom sjefen og nevnte de to nye navnene – de måtte finne arkitekten raskt!

Dokumenter ble utarbeidet, prosjektmodeller ble diskutert, planer ble revidert. Alt det som vanligvis gjøres på uker ble gjort på dager, ting som vanligvis tok 3 uker kunne være ferdig på tre dager. De hadde en deadline. De hadde morgenmøter der dristigheten i tilnærmelsen ble heftig debattert. Jonathan ville flytte hele teamet over til DEC! Jonathan hadde skrevet et dokument som han døpte ”Method of Executing the Work” der hele prosjektorganisasjonen flyttet inn til DEC, arbeidet på deres datamaskiner og systemer og rapportere løsningen hjem i form av tape og databaser. Det var dristig – det var dumdristig, hadde aldri vært gjort før, men som en av gjengen sa det ”Vi kom da faen ikke hit for å gjøre noe alle har gjort før!” på denne måten drev Jonathan frem en løsning, en modell, som fjernet mange kostbare ledd og overføringer, som var uhyre effektiv og som kallet på en del utviklingsarbeid både hos DEC og av teknisk avdeling.

Et morgenmøte ble avbrutt av sjefen som kom stormende inn, med slipset på tvers, jakken feil kneppet og en mistenkelig lukt av billig parfyme stod han der – det er Kåre! Lykketreff av en annen verden! Sjefen hadde gjennom hardt arbeid til sent på natten – eller tidlig på morgenen, funnet mannen bak den nye kontraktsformen Kåre Haugen! Det kunne omtrent ikke blitt bedre – Jonathan hadde svært gode relasjoner til Kåre i fra en rekke seminarer og faglige aktiviteter. De hadde til alt overmål engang arbeidet i samme selskap. Flott, Jonathan var imponert av sjefen, han hadde teft og han kunne løse oppgaver, ingen tvil om det! Noe som løste enda mer opp i sakene var at Jonathan faktisk ikke hadde behov for dekkhistorier overhodet for å ta kontakt med Kåre. De var gamle kolleger, treffes, drikke øl – prate.

Alltid i en kunde – leverandør situasjon er det vanskelig å fabrikkere en grunn til å ta kontakt. Enhver kontakt må ha en grunn, ellers vil det virke tvilsomt og kunden kan lett gå lei – slik var det ikke her. Jonathan og gruppen ble i svært godt humør og satte enda mer gass på arbeidet – de hadde en sjanse!

Tilbudet ble hamret sammen, helt ny Method of Executing the Work, helt ny prosjektmodell og helt nytt organisasjonskart, samt alt det vanlige. Fem kopier pluss original. Noen med priser, noen uten. Kopimaskinene gikk døgnet rundt. Siste tre dagen var hele teamet og noen assistenter på jobben hele døgnet og diskuterte, skrev dokumenter, tegnet skissert og løste problemer. Sent på natten siste dag stakk Jonathan ut og kjøpte ti kilo assortert frukt og Farris – de hadde gått lei pizza!

Begravelsen var på samme tid en forferdelig og fantastisk opplevelse. Kisten med stålmannen på gulvet i kirken, fars båthatt på gulvet foran kisten og over tre hundre deltagende. Antallet ble ikke klart før de bar kisten ut og flokken fulgte etter, tre hundre personer er en lang rekke sørgende.

Jacqueline ble stående og høre på presten, av jord har du kommet....

Hun følte at hun hadde en utenfor kroppen opplevelse. Hun stod over seg selv og så ned og tenkte hva skjer? Samtidig kikket hun rundt på alle som hadde møtt opp, sørgende i finstas, mørke klær, hvite lommetørkler, alle rørt til tårer.

Hun kjente noen, ikke alle. Lengst ute til høyre la hun imidlertid merke til fire personer som stakk seg tydelig ut. Hvem var det? En hadde olajakke med pelsfor og dongeribukser, en hadde en dynejakke og sorte bukser og to hadde frakk og dongeribukser. Ikke det man var vant til i begravelser på Lista, men det passet til de fire på en merkelig måte. Etter at kisten var senket og presten hadde sagt de siste ordene, beveget hun seg litt rundt blant de sørgende og nærmet seg de fire – hvem var dette?

Tilbudet ble ferdig i tide – en haug med signaturer langt opp i ledelsen i selskapet verifiserte tilbud, risk analyser, kvalitetssikring, penge hedging og det hele, totalt fem pakker med følgemann til oljeselskapets Stavangerkontor.

Tiden etter tilbudsleveransen var et helvete – alle hadde herjet maksimalt med seg og sine i mange uker. En av gutta i teamet hadde til og med måttet unnskyldte seg for kona og dra en historie om at han skulle ut med gutta på håndballaget for å komme hjemmefra den siste dagen. En pils i vestibylen gjorde historien troverdig, skjorte og bukser var krøllete, ingen grunn til å overdrive der. Etter en slik periode er det ikke lett å omstille seg til en normal dag!

Og vente.

Det er ikke regnet som høflig å ta kontakt med oljeselskapene under tilbudsevalueringsfasen, men sjefen greide ikke å vente, han ringte Kåre – hvordan gikk det? Tilbakemeldingene var gode – høy på pris, men den eneste leverandøren som hadde forstått ideen fullt ut, tankene og til og med videreført den inn i datamaskinparken. Kåre var storfornøyd og skulle jobbe med prisen. Prisen kunne bli et problem, men innsparingene var store, langt større enn prisforskjellen ned til våre konkurrenter.

Sjefen tok det tegnet og bestemte seg til å holde på prisen så lenge som overhodet mulig!

Bid Clarification Meeting! Faksen lå på Jonathans pult når han kom ned fra lunsj, ”URGENT - PLEASE HANDCARRY TO DESK” med store bokstaver – de var inne, de skulle møte i Stavanger om tre dager og forklare ALT.

Krigsråd i gruppen, hvem deltar, hvem presenterer og hva presenteres. På vanlig måte ble det ikke opplyst om hvor mange som stilte fra oljeselskapet eller DEC. Gruppen bestemte seg fort for at dette er ”Det store møtet”. Laget ble toppet maksimalt, teknisk ansvarlig, sjefen, kommersielt ansvarlig selger, påtenkt teknisk ansvarlig i prosjektet, utviklingssjefen og Jonathan. Avtalen ble at teknisk ansvarlig besvarer systemting, Jonathan alle

prosjektgjennomføringsrelaterte spørsmål og teknisk ansvarlig i prosjektet alle data om tenkt løsning på Dronningen.

Jonathan krevde møte om 24 timer med øving på generelle presentasjoner og ansvarsfordeling. Offshore salg reagerte momentant, uhørt, ingen skulle ”teste” han! Sjefen så rolig offshore salg inn i øynene og sa stille – så du kan ikke bli bedre? Offshore salg tok den utrolig raskt – øving skal bli!

Testmøtet ble eventyrlig, Jonathan tok kommandoen fra start og drillet det hele totalt mot alle muligheter. Hvem tar over når det skjærer seg, hvordan skal vi sitte, hvem svarer på hva og hvorfor. Hvor langt kan vi strekke oss, hvilke marginer har vi på utstyr, ressurser, priser, alt! Alle alternativer, tenkelig og utenkelige ble gjennomgått. Jonathan var djevelens advokat på speed og lot ingen slippe unna. Ved tolvtiden var offshore salg sliten og sulten og ville ha lunsj – hva skjer om lunsjen blir forsinket i morgen glefset Jonathan - ta med druesukker og vær klar for lange møter. Jonathan hadde vært i en del lange møter i Østen og visste at kunder av og til kunne bruke ”lange møter” teknikken – det skulle ikke skje her!

En sekretær kom imidlertid med rundstykker og drillen fortsatte – gjengen var ved godt mot og stemningen var til tider høy – de skulle faktisk klare dette!

Møtet dreide innom teknikker for å komme unna vanskelige eller umulige spørsmål, etter noen diskusjoner skar sjefen igjennom – dersom vi ikke kan svare der og da sier vi det, punktum. Bedre å være ærlig en å dra en kostbar en.

Leder for teknisk avdeling var imidlertid innom løsningen at dersom det kom spørsmål om systemet han ikke kunne svare på kom han helt sikker til å begynne å grine! Han var ca 195 cm høy, veide 140 kilo og var atletisk bygget – sjefen var raskt ute – greit!

Fly til Stavanger dagen før møtet – nok engang litt murring fra offshore salg, men bare litt. Fly inn kvelden i forveien, avslapning på et greit hotell – Action!

Mannen i olajakke med skinnfor kommer mot Jacqueline og presenterer seg. Hun får ikke med seg navnet men forstår at de var kollegaer av far. Hun ser nærmere på de fire, de har en form for autoritet hun aldri har sett før, plutselig får hun en assosiasjon med gamle amerikanske krigsfilmer. Disse fire kunne alle vært helten. Stødige, selvsikre og rolige. Dette var farens kollegaer, gjentok hun for seg selv og ble fylt med stolthet – hadde andre tenkt det samme om faren?

Mannen i olajakke snakker igjen. ”Har dere fått noe tilbud?”. Hun forstår ikke, ”Erstatning” sier han. Hun visste ikke, men det lå et brev fra selskapet hjemme hadde hun sett. Mannen så henne dypt inn i øynene – ”For det var ingen ulykke” sa han ”Det var ren skjær uaktsomhet”.

”Dere skal ha klekkelig erstatning og selskapet skal straffes – hardt”. Jacqueline fikk problemer med tårer, følelser og alt. Mannen holdt forsiktig rundt skuldrene hennes og hun kjente at noe var i ferd med å skje inne i henne. Uaktsomhet, hadde noen drept stålmannen? Hun fikk et kort fra mannen. Det viste Roy E. Kristiansen, DypDykker. Samt telefonnummer og adresse. Ta kontakt når du vil gå videre sa han....

De kondolerte og hun gikk videre. Hva var dette, Hva hadde skjedd?

Ulykken satte av et helvete helt utenfor Zachs fatteevne. Fra starten prøvde han å forenkle eller komme seg unna med hentydninger om engangs indere og annet standard forbruksmateriell.

Det var feil strategi. Mannskapet rundt ham eksploderte i raseri og flere lynsjeforsøk ute på riggen ble så vidt unngått. Offisielt ble ulykken rapportert gjennom systemet på vanlig måte. Vel hadde dykkere omkommet i Nordsjøen før, men ikke på langt nær så hyppig som i Gulfen. En dødsulykke var svært alvorlig for alle involverte, helt opp til operatøren.

Systemet gjorde seg klart til å male, undersøkelser, rapporter og til sist konsekvenser.

Lenge før dette kunne komme i gang, faktisk bare timer etter ulykken, fikk imidlertid en av dykkerne i crewet til Zach en telex.

”DIN FAR ER ALVORLIG SYK. BLIR BRAKT TIL PENNSOIL STATE UNIVERSITY HOSPITAL I DAG. RYDD OPP OG KOM HJEM ØYEBLIKKELIG. MAC”.

Dykkeren reagerte momentant. Han kontaktet Zach, refererte til en Force Majeur kode i Zachs kontrakt og bad han komme seg på land øyeblikkelig og reise videre til firmaets hovedkvarter i Nigeria UTEN STANS. Dykkeren ville rydde opp. I alt.

Dette var det Mac kalte recovery eller emergency shut down, ESD.

Alle papirer tilintetgjøres, alle vedkommendes personlige eiendeler fjernes og destrueres. Ingen personlige spor overhodet skulle kunne finnes av noen kommisjon, ingen.

Zach hadde sett systemet i funksjon før og hadde aldri trodd han skulle komme i posisjon til å fjernes. I helikopteret inn til Stavanger strevet han med å forstå systemet. Hvordan visste Mac dette før alle andre? Det var kun timer siden Ewald og dykkerne startet opp nøddekomprimerings prosedyren?

Hvordan kom beskjeden i gjennom? Så vidt han visste hadde ingen om bord muligheter for personlige telefoner.

Det Zach nå var utsatt for var i virkeligheten Macs interne nettverk. Overalt hvor selskapet arbeidet hadde Mac ører og øyne. En eller to ekstremt betrodde medarbeidere visste alt, og så alt. De kunne reagere på egenhånd etter en spesiell klausul i alle kontraktene, eller de kunne som her få en direkte kodet kommando over en helt åpen telex.

En rekke mulig kommandoer var avtalt på forhånd. Systemer for å peke ut hvem det gjaldt, tidskrav og lignende. Far var selskapets øverste på stedet, her var det Zach, komme hjem var i utgangspunktet lett å forstå og hvilket hospital som var omtalt gav destinasjonen for deportasjonen. Pennsylvania var Nigeria. Så enkelt og likevel så ugjennomtrengelig. I en samtale med en av sine sjefer karakteriserte Mac systemet som en DDR Light variant. Pennsylvania, eller Nigeria var et av de mest lukkede stedene i Burtons operasjoner. Her kunne de holde folk i årevis uten følger. Og det var akkurat det de gjorde. Stedet var Burton´s Guantanamo.

Zach kom seg ut av helikopteret på Sola og vurderte et øyeblikk på om han skulle stikke innom leiligheten. Han hadde imidlertid fått klar beskjed og bestemte seg for å starte reisen mot Nigeria direkte. Det ble en lang reise med mer enn 48 timer i fly, på flyplasser og i kø. Og det var ikke på første klasse. Han var nå nederst på stigen. Uten representasjon, uten budsjett – han var det forbruksmaterialet han hadde trodd dykkere i Nordsjøen var.

Siste etappe inn mot Nigeria og plattformen var i ferd med å avsluttes. Han hadde vært der før, han kjente prosedyren. Han ville bli hentet ved flytrappen av bevæpnede vakter, hurtig jogging til helikopteret og av sted offshore. Og slik ble det. Han kikket på helikopteret i det de nærmet seg. Ingen offshore Norge standard. Kulehull i skroget, oljeflekker flere steder under helikopteret og en utrolig shabby pilot.

De var i Afrika.

Helikopteret tok av med et brak. To passasjerer. De hoovret litt over flyplassen før nesen dykket kraftig ned og turbinene satte fart. 300 km/t, fem meter over jungelen, direkte mot havet.

Sidemannen hadde ikke sett Zach før, trodde han var fersk og forsøkte å forklare i det øredøvende levet – ”De skyter fra jungelen” ropte han: ”I denne farten og denne høyden rekker de ikke å sikte før vi har passert!”

Zach visste, men nikket og lot det gå frem at han ikke visste. Etter to timer i en vanvittig fart så Zach havet i det fjerne og stålsatte seg, i samme øyeblikk lener den andre passasjeren seg frem og roper igjen: ”Pass på!” Helikopteret hadde nå maksimal hastighet, snuten ble dratt hardt opp og de steg så hurtig som overhodet mulig. Alt ristet og skranglet og de så sporlys og røykskyer fra granater foran og under seg. Naboen var fremme igjen, ”Vi stiger som helvete – de har antiluftskyts på beachen!”

Nigeria here I come, tenkte Zach. På riggen var det ingen komité. Zach fikk vite at lugaren var opptatt i to timer til – faen, varm seng. Alt var skrudd tilbake minst 20år.

Zach hadde problemer. Han var roughneck. Han kunne velge, jobbe som en gal og håpe på ny og bedre kontrakt ved neste møte med Mac, eller han kunne stikke av fra bransjen. Etter periode ville han ha en del skader, fingre, armer og ben, men han hadde greid det før, og kunne greie det igjen. Stakk han av ville selskapet fryse ham ut fra all offshore virksomhet i hele verden, så enkelt var det.

Han valgte alternativ en og døde mentalt i fire år.

Nok engang stod Zach utenfor Macs dør. Samme dør, samme situasjon, men med en fundamental skrape i lakken. Det hadde gått til helvete der nord. Selskapet hadde mistet kontrakten og var bannlyst fra norsk sektor for all fremtid.

Mac så på Zach. Han hadde vært forbannet, men det hadde roet seg, nye kontrakter hadde kommet, nye folk, nytt crew, i det hele tatt verden hadde gått videre. Zach foran ham så sliten, men sterk ut.

Zach på sin side var full av håp. At han var kalt inn viste at selskapet ville ha ham. Ingenting kunne være verre enn Nigeria, følgelig så han bare muligheter.

Mac så på ham igjen, Har fikset navnet ditt, sa han plutselig.

Navnet mitt tenkte Zach, hva faen! Du pleide å hete Sar sa Mac, vet du hvorfor? Zach måtte innrømme at det gjorde han egentlig ikke. Mac rynket pannen, overhodet ikke? Nei, bekreftet Zach, hva var det med det?

Du skal til Indokina svarte Mac. Der er Sar et dårlig navn. Hvorfor, spurte Zach.

Det finner du ut når du kommer dit, repliserte Zach og forkynte kontant at hans nye navn var Zacharias Washington og at han fikk papirene på vei ut.

Lykke til i Indokina – og sjekk historiebøkene. Samtalen var over og Zach gikk ut. Hva og hvem var Sar? Han visste navnet kom fra moren, men hadde ingen anelse utover det.

Møtet begynte presis klokken 9.00. Oljeselskapet og DEC stilte med ti mann, Jonathan følte nerven i møtet, dette var selve møtet, bære eller briste. Presentasjonsrunden gikk greit, Jonathan merket seg at han faktisk kjente flere enn han hadde trodd. Rutinemessig hadde han gått igjennom boken sin og identifisert deltagerne i møtet – men her var det kommet flere enn det innkallingen tilsa.

Prosjektlederen for oljeselskapet hadde faktisk hørt på et av Jonathan sine foredrag i Norsk Forening for Automatisering en gang. Etter lunsjen hadde han kommet bort til Jonathan og sagt rett ut at dette var fremtiden!

Jonathan hadde holdt et relativt omfattende foredrag om produkters levetidskostnader, faktisk som den første i Norge som pekte på fenomenet på en gjennomtenkt måte, og hvordan dette aspektet måtte komme inn i kontraktsforhandlinger. Jonathan husket at de hadde hatt samme bekymring – hvordan få blårossen, standard betegnelsen på økonomer, til å forstå at et produkt som kanskje så dyrere ut på regningen ville bli et billigere produkt i produktets forventede levetid? For Jonathan var saken klar, hans produkter og løsninger var dyre på fakturaen, men de hadde beviselig lavere vedlikeholdskostnader. Med andre ord ville Jonathans produkter og løsninger være billigst i den forventede levetiden.

Prosjektlederen for oljeselskapet hadde selvfølgelig lyst på bedre løsninger, men økonomene hadde store problemer med å avvike prinsippet best og billigst! Nåvel – Jonathan bestemte seg øyeblikkelig for å få noe om dette inn et eller annet sted i møtet, han hadde sett helt tydelig at prosjektlederen for oljeselskapet husket episoden – perfekt.

Møtet starter. De var plassert perfekt i henhold til planen og i forhold til kunden. 1-0 tenkte Jonathan stille – dette går vegen.

Prosjektlederen for oljeselskapet ønsket velkommen, henvendte seg direkte til Jonathan og fortsatte – det er tydelig at dere har fått forsterkninger som har skjønt mer enn bare å skru sammen datamaskiner. Jeg husker deg Jonathan, fra en lang forelesning i Ålesund og husker

svært godt et begrep – levetidskostnader. Det var du som satt navn på det først, Jonathan, og hva er vel mer naturlig enn at du nå skal forsvare et tilbud som drar det hele enda videre, ”Det integrerte prosjektteamet”, som vi har valgt å kalle det. Jonathan ble varm og kald på en gang – dersom ikke det var et kjøpsignal fantes ikke slike signaler – sjefen kløp han på låret – han hadde også fått med seg meldingen og gliste fra øre til øre!

Kunne et Bid clarification møte starte bedre? Den offisielle delen av møtet hamret igjennom oppsatt agenda, systemet ble diskutert, tidsplaner ble diskutert, tekniske løsninger og systemarkitektur ble debattert og siste punkt, Methods of Executing the Work kom opp. Prosjektlederen fra oljeselskapet pekte på det punktet som Jonathan kanskje hadde forberedt seg aller mest på – ansvar, og leveranse grenser med hensyn på konfigurering og design av systemet. Hvordan kunne det etableres en kommersiell og kontraktuell grense dersom teamene skulle arbeide sammen?

Jonathan trakk frem en overhead fra bunken. Den hadde vært diskutert opp og ned og skulle bare brukes i nødsfall! Det var et A4 ark med en komplett prosjektmodell. Mest av alt så bildet ut som et skjema for kobling av avansert elektronikk, men i realiteten var det en tegning som viste prosjektmodellen som en rekke aktiviteter. Disse var tegnet som firkanter og det gikk linjer mellom aktivitetene som viste sammenhenger og leveranser av dokumenter og resultater. I det hele tatt en helt umulig pedagogisk oppgave – men Jonathan hadde insistert på å ta den med og hadde forberedt seg svært godt på akkurat denne presentasjonen. Han gikk på og fem minutter senere når han la på neste overhead som viste detaljene innenfor de aktivitetene der samarbeidet mellom prosjektet og DEC virkelig ble beskrevet visste han at seieren var i boks – i hvert fall foreløpig.

Det kom mange spørsmål rundt dette punktet, ettersom akkurat dette punktet var det absolutte kjernepunktet i løsningen. Var det overhodet mulig å lage en kontrakt rundt et slikt dokument, som klart beskrev ansvar, arbeid og ikke minst som kunne måles og drives effektivt i et prosjekt?

Etter en lang diskusjon var både oljeselskapet og DEC fornøyd og punktet ble parkert som akseptert med mindre kommentarer – med andre ord aksept, men noen små endringer i noen dokumenter måtte innarbeides.

En time ble brukt til kvalitetssikringsdetaljer og videre selskapsmessige diskusjoner. Sjefen gjorde en god jobb – ingen kommentarer måtte innarbeides videre. Nå bad oljeselskapet om en fem minutters timeout og hele teamet trakk seg ut til et tilstøtende møterom.

Stemningen blant flokken var entusiastisk, men litt undrende – hva var dette for sirkus? Sjefen var imidlertid helt rolig – dette kan ikke gå galt, jeg har aldri vært på et bedre Bid Clarification møte!

Etter ti minutter kommer de tilbake, men bare for å be sjefen og Jonathan bli med til et annet møte. Litt undrende reise de seg – hva nå? De ble geleidet inn i et annet møterom og innkjøperen tar straks føringen – dere er for dyre! Jonathan holder kjeft – dette hadde de trent på og sjefen var en ubestridt ener! Sjefen dykket ned, viste en utrolig ydmyk og forsiktig side av seg selv og fortalte hvilke krav han hadde fra sine ledere, kostnader, utvikling av folk og hele historien. Et øyeblikk trodde Jonathan at sjefen faktisk skulle begynne å grine. Dere er for dyre på igangkjøring korrigerer innkjøperen. Dere har gitt et time for time tilbud der timeprisen er for høy – enten halvering av timepris, eller en annen løsning. Vi kan ikke leve med det som er beskrevet i dette avsnittet, det har ikke tak! Det er ikke definert noen maksimalpris!

Dette var en en trigger for Jonathan. De hadde diskutert akkurat dette punktet nøye, alle, særlig offshore salg hadde insistert på at en betaling time for time var eneste løsning. Han var ikke engang invitert til dette indre møtet. Jonathan hadde imidlertid i forståelse med sjefen snakket med den ansvarlige for nettopp dette lille området. Dette var en utrolig kreativ trønder som flere ganger hadde tatt til orde for en helt annen løsning, blant annet basert på en insentiv avtale, der de fikk godt betalt for effektivt arbeid og dårlig betalt for dårlig arbeid. Dette hadde han og Jonathan formulert til et svært kort dokument og en overhead. Jonathan tok frem disse to dokumentene og spurte forsiktig – dere hadde kanskje tenkt på noe alá dette?

Jonathan plasserte overheaden over et hvitt ark på bordet, alle lente seg frem og Jonathan skisserte hovedelementene i en avtale som beskrev en fast pris per enhet som ble ferdigstilles, en rutine for hvordan arbeidet skulle utføres, samt CV på noen av dem som var forventet å gjøre jobben. Nøkkelen til det hele var et antall timer pr. enhet som skulle kjøres i gang. Med andre ord – prisen ble låst i det øyeblikket antall enheter ble fastsatt.

Antall timer pr. enhet var satt noe høyt. Under diskusjonene om hvor langt de kunne strekke seg for å få jobben hadde trønderen overlegent sagt at ”vi fikser det på halve tida, ja!”. Det ble ikke nødvendig, men de måtte redusere prisen med 30 % for enkle enheter. Det kunne entydig defineres hva enkle enheter var og innkjøperen var fornøyd. Jonathan hadde nesten en utenfor kroppen følelse – var dette alt? Var de i mål?

Ok – prosjektlederen for oljeselskapet klappet sammen boken sin – nikket til innkjøperen og sa – du formulerer dette? No problem, innkjøperen nappet til seg Jonathan sitt noe slitne eksemplar av dokumentet, overheaden og smilte bredt.

Inn i det store møtet, skramling av stoler, forsiktig kremting, var de i mål? Prosjektlederen for oljeselskapet gikk bort til telefonen, slo et internnummer og mumlet noen korte setninger som Jonathan ikke fikk med seg, annet enn noe om fem minutter, servering? Møtet hadde vart 6 timer uten annet enn kaffe og noen begynte å savne mat.

Prosjektlederen kremtet for å indikere at møtet var i gang igjen. Som dere har forstått er dette et ganske stort kvantesprang for oss og vi ønsker å være helt sikre på at vi gjør de riktige tingene. Vi ønsker derfor å bryte alle våre normale kontrakts prosedyrer og ønsker å inkludere navnene på minst to av personene som skal delta i prosjektet i kontrakten.

Dette var helt uhørt, alle profesjonelle kontrakter ble uten unntak inngått som kontrakter mellom selskap, folk og personer ble normalt omtalt som ”ressurser” og det var det.

Nå banket det på døren og en ny person fra oljeselskapet kom inn. Ukjent for de aller fleste, kjent for sjefen – dette var selve direktøren for hele feltet som skulle bygges ut. Jonathan fanget øyeblikket – de hadde kontrakten! De drar ikke den karen der ned fra toppen av fjellet for å si farvel på en ordentlig måte!

Han hørte prosjektlederen for oljeselskapet orientere lederen sin om forhandlingene, om status, om noen mindre endringer som måtte implementeres.

Etter denne orienteringen nevnte han at han ville inkludere to navn i kontrakten. Direktøren rynket pannen – hvorfor?

Prosjektlederen sier rett ut at han, og en omforent gruppe, tror de har forstått kontraktsformen, men for å forsikre seg om dette ønsket de at Jonathan skulle være prosjektledere med totalansvar for hele prosjektet og at teknisk ansvarlig fra tilbudsutarbeidelsene skulle være arkitekt og teknisk ansvarlig for systemene ombord på hele plattformen.

Jonathan bråvåknet – hva faen? Det hadde han egentlig ikke vurdert som et mulig utkomme av prosessen. De hadde vært så fokusert på å lande kontrakten at dag to, produksjonen, hadde kommet litt i bakgrunnen. Utrolig smigrende, selv om han egentlig ikke ville ha jobben. Han visste så altfor godt hva som var hverdagen i prosjektet, arbeid, arbeid og arbeid.

Sjefen brukte ikke engang et sekund på beslutningen og hang seg på spørsmålet med et svar som om det skulle vært sagt fra samme person ”Ja-greit”.

Ok da er vi ferdige, shake hands og dere får kontrakten med bud om to til tre dager når vi får innarbeidet de elementene vi har diskutert i dag. Gratulerer og takk for møtet.

43

Resten av begravelsen var forferdelig. Ewald hadde så vidt passert 45 og skulle ikke dø. Familien hadde vært lykkelig, to uker på og to uker av rotasjonen hadde gitt familien nytt liv. Alt hadde blomstret, økonomi, eldste datter på NTH, hus, hjem, familie og alt hadde vært på stilker, så dette. Det hadde imidlertid vært faresignaler den siste tiden. Hun husket bruddstykker av en far som hadde vært fraværende og glemsk.

De hadde slått det bort – mye å gjøre på jobben!

Jacqueline tenkte mer og mer på de fire mennene hun hadde truffet i begravelsen. Brevet fra selskapet hadde inneholdt en rekke standardfraser om deltagelse og Ewald som en ansvarsfull person, men ingenting om ulykken. Pensjonen som kom var liten på grunn av kort opptjeningstid og ingen erstatning var nevnt. Riktignok kom en relativt stor sum fra forsikringsselskapet men ingenting fra selskapet. Jacqueline fant ut at hun ville ta kontakt med Roy E. Kristiansen for å finne ut hva som hadde skjedd.

Roy var vanskelig å få tak i. Enten var han offshore eller så var han på kurs. Hun brukte over fire uker før hun fikk kontakt og avtalte å treffes i Stavanger.

Møtet var på Dickens i Stavanger. Roy var alene men hadde den samme autoriteten som hun hadde opplevd i begravelsen og hun følte seg umiddelbart trygg, men redd. Hva skulle hun få høre?

Roy begynte med historien om Ewalds liv om bord. Han var litt annerledes enn de andre, han var kristen, drakk ikke, men fikk respekt allikevel. Han hadde flere ganger vist seg som kompis utover det man kan forvente der nede og hadde ved flere anledninger reddet eller medført til at liv hadde blitt reddet. Jacqueline fikk også inntrykk av at Ewald kanskje hadde reddet Roy ut av en knipe en gang.

Flokken pakket sammen, håndhilste på kunden og DEC og fomlet seg ut – det hadde vært et langt og intenst møte. Jonathan var rett og slett sliten. Det hadde vært god stemning, men uhyre krevende. Alle hadde vært i ilden, alle hadde gjort sine ting, alle hadde vært på tærne i 7 timer, sjefen gikk rundt med en mine som egentlig sa alt – Min karer!

Bestilling av drosje til flyplassen og ti minutters ventetid på trappen utenfor bygget – for en herlig dag! Jonathan merket at noen fomlet i jakkelommen hans og snudde seg forbauset mot sjefen. Nå må vi ha en røyk gliste han og fisket frem Jonathan sin lighter og røykpakke. De var buddies og vel så det. Jonathan følte seg inne i organisasjonen.

Mat, offshore salg var sulten. Drosjene kom og offshore salg nevnte en grei restaurant i byen. Jonathan satt seg i baksetet, lukket øynene og kom til å tenke på episoder rundt mat. Mat var et sentralt punkt i bransjen og Jonathan hadde spist noen steder, med forskjellig suksess og i forskjellige anledninger.

Kanskje mest minneverdige var en middag for noen kunder etter et suksessfullt prosjekt. Egentlig en av disse forretningsmiddagene som han likte mye er enn han turde å innrømme, god mat god drikke og hyggelige kollegaer og kunder. Dette selskapet var i så måte greit, for en gangs skyld ikke forhåndssmøring, men rett og slett en feiring av at prosjektet hadde landet trygt. Kundene var jordnære karer fra indre Østlandet og praten gikk over all forventning.

Menyen kom, men en velsoignert kelner, litt for velsoignert for Jonathans selskap og han ble litt på vakt. Ikke overfor problemer, snarer mulige gode historier. Det ble suppe, det ble biff og det ble pære belle helene samt noe vin. Ikke noe problem, Jonathan merket seg i farten at alt var valgt fra midt i menyen, ingen ekstremiteter noen vei. Så kom spørsmålet til potetene, biffene var well done, grønnsaker og garnityr greit, men potetene? Litt diskusjon blant gjestene, litt for lenge syntes Jonathan som ikke fikk helt med seg hva diskusjonene dreide seg om, men unnlot så vidt det var å legge ut om french fries, ovnsbakte og så videre. Vel gjengen var enig og vendte seg mot kelneren, Vi vil ha Kerrs Pink!

Den satt – kelneren var well done og løp ut på kjøkkenet for å søke trøst og finne ut hva kerrers pink var!

*Ellers var måltider en lang reise med mange underfundige stopper og pauser. Hva kan gå galt?
Svar alt.*

Gourmet restaurant i Bygdøy alle, svært viktige kunder, fire mann – ja dessverre alltid menn. Nitidig gransking av en svært velkomponert meny før valget faller på mat og vin. Hyggelige og det som kalles oppmuntrende samtaler, de kommer til å kjøpe, de har tillit til våre løsninger, kun mindre tilpassninger. Vi drikker et glass særdeles lovende vin alt er ok, men så kommer kjøkkenet. Samtalen var mer enn lovende så kommer de pinadø med hele kjøkkenet på en slags camping trille og kokken skal på død og liv lage mat der vi sitter. Vel hadde ikke Jonathan vært på akkurat den restauranten for ofte, det fikk være grenser, men han hadde vært sikker på at de hadde et kjøkken – det hadde de tydeligvis ikke. Istedentfor en konkluderende samtale ble de stumme vitner til en kokk som skulle vise sine kunster så til de grader.

Her skulle kokes, vispes og på toppen av det hele flamberes. Det holdt på å gå helt galt siden kokken heldigvis sølte på en kollega – ikke kunden. Du verden tenkte Jonathan, er det her de spiller inn Muppet Show eller har gamlingene en jobb på si. Etter å ha briljert ferdig forsvant heldigvis kokken og kontrakten kunne komme i fokus, men det var nære på.

Andre måltider kan være mer dramatiske og eksotiske, geit i Korea, palestinsk mat i Saudi Arabia, Kobe biff i Tokyo eller salat i New York.

Nåvel, de var fremme ved denne restauranten, greit, Jonathan hadde uansett ikke merket hva han spiste, antagelig ikke de andre heller.

Folkene var rett og slett utblåst – det hadde vært suksess, fortjent suksess og raskeste fly hjem var første prioritet.

Roy fortalte videre om det siste skiftet. Ewald hadde hatt sin periode i dypet, to uker som metningsdykker i trykkammer og ut på bunnen for å komplettere en vanskelig produksjonsbrønn. Flere ting hadde egentlig gått galt med brønnene og det hadde vært unødvendig mye dykkerarbeid for en relativt enkel jobb.

Ewald var sliten og skulle dekomprimeres for landperioden. Nå skjedde imidlertid flere ting på kort tid. Været ble for dårlig til regulær helikopterdrift, riggen fikk problemer med strømforsyningen og brønnen viste tegn til at et kick var nær forestående.

Været hadde egentlig ingen innflytelse på arbeidet, på 180 meters dype er det alltid dårlig vær, men ledelsen besluttet uten videre å forlenge perioden. Dette var tillat, men bare dersom det var forsvarlig. Det var det ikke denne gangen fordi dykkerteamet hadde hatt for mange timer i sjøen og følgelig for lite hviletid. Dette var første brudd på regelverket.

At brønnen var ustabil og lakk olje og gass medførte at juletreet måtte verifiseres svært nøye. Teknologien som var brukt på denne brønnen og de fleste andre som selskapet hadde, var en enkel sikkerhetsventil nede i brønnen. Denne var festet i Casingen rundt borehullet og var en grei men enkel løsning.

Akkurat på denne brønnen, på dette juletreet hadde imidlertid noe gått galt. Ventilene eller casingen lakk og det var problemer med å tette brønnen. Normal prosedyre er tung mud som stabiliserer oljen.

Strømprøblemer på riggen hadde imidlertid skapt vansker for mud pumpene og brønnen var derfor ikke sikret tilstrekkelig. Følgelig måtte det være dykkere standby nede for å overvåke og eventuelt sikre brønnen manuelt i dypet.

Under dette arbeidet hadde riggen og dykkercontaineren fått blackout. Ingen strømtilførsel, ingen blanding av pustegass, ikke engang nødstrøm. Riggen hadde nå to timer på å skaffe pustegass til dykkerklokken. To timer hadde de på flasker som kunne brukes i en midlertidig løsning.

Roy fortalte videre at den amerikanske dykkerformannen, Zach, hadde fikset strømbruddet selv med et dieselaggregat ved containeren og systemene ble startet opp. Videre hadde Zach koblet om på pustegasstilførselen og satt denne på en kompressor. Ewald som nå hadde vakt nede ved BOPén merket endring i luften og hadde ropt opp og advart. Imidlertid var Zach fornøyd med løsning som han hadde smelt sammen selv og konkluderte med at Ewald som var på egen slange i motsetning til de andre dykkerene, som satt i trykkammeret, kjente et lite trykkfall før kompressoren kom i gang på nødstrømsaggregatet og tok ikke hensyn til dette.

Etter noen minutter hadde Ewald kommet med nye advarsler om luft. Zach hadde også ignorerte disse. Tredje gang Ewald klagde var stemmen utflytende og Zach trodde han simulerte for å komme hjem. Tross alt, to uker ekstra er ikke bare moro.

Roy fortalte historien slik han hadde oppfattet den, og slik den var omtalt på riggen. Igjen hadde det kommet melding fra Ewald, nå var det umulig å oppfatte hva han sa og Zach. kommanderte han inn i klokken og tok kontakt med klokken for å få Ewald inn. Også her fikk han sløve svar og de andre i kontrollrommet hadde merket seg at noe kanskje kunne være galt. Fra Ewalds intercom hørte de nå sang og båtprat! Ewald virket helt omtåket og beruset?

En dykker, som tilfeldigvis hadde kommet inn i kontrollrommet for dykkeroperasjonen, og hørt nok av samtalene, løp nå ut av kontrollrommet og begynte å sjekke anlegget for pustegass. Det første han så var en stor diesel som drev strømaggregatet. Eksosen fra dette hadde tydeligvis rustet i filler og eksosen sto rett ned i luftinntaket til dykkerklokken og Ewalds slange.

De hadde sendt eksos under høyt trykk rett ned til dykkerne.

Videre leverte en kompressor luft til dykkerne. Dette var katastrofe ettersom dykkere på slike dyp bruker en helt annen pustegass.

I klokken var det stort volum og mye pustegass, de ville kunne klare seg, men Ewald hadde blitt direkteforgiftet fordi han hadde vært ute på bunnen. På grunn av den spesielle luftblandingen som ble kjørt på slike dyp hadde nå alle dykkerne store problemer siden Zach i en håndvending hadde erstattet dette med en giftig blanding av ren luft og eksos.

Når Zach endelig tok korrektive aksjoner var det for sent for Ewald og nesten for sent for mannskapet i klokken.

Mannskapet i klokken hadde så vidt klart å hale Ewald inn i klokken etter umbilicalen. Da hadde Ewald vært bevisstløs og med masken full av spy. Han hadde ikke kommet til bevissthet siden.

Hverdag – igjen, for Jonathan.

Alt har sin tid, og etter det kommer hverdagen. Det hadde vært spennende og actionpreget å vinne kontrakten, alle hadde vært tent, det hadde vært konkurranse, prestisje, teamarbeid, i det hele tatt alle de elementene som gjør a man ser tilbake på et arbeid med tilfredshet, særlig når det lykkes. Nå var det en ny tid, prosjektet skulle startes, dokumenter skulle skrives, planer skulle utarbeides, kvalitetssikringssystem etableres, i det hele tatt, teamet gikk egentlig fra asken til ilden, bortsett fra at nå var det første målet ufattelige to år frem i tid.

Jonathan tok et kraftig grep i seg selv etter hjemkomst, han visste så altfor gått at den effektiviteten og den hastigheten teamet hadde nå ville falle til null på null tid dersom han tillot det, det måtte ikke skje. Han kalte sammen teamet på morgenen dagen etter som vanlig og overøste gjengen med godord. Pyramidalt arbeid, var en passende beskrivelse – før han fikk flokken inn på at nå skulle det leveres. Han kommenterte ikke at han ar blitt utnevnt til prosjektleder – alle visste det og alle aksepterte det uten noen innsigelser – følgelig gikk han rett på med en motivasjonstale for å levere verdens hittil beste prosjekt!

Etter å ha gjort en initiell inndeling av oppgaver og plassering av ressurser tok arbeidet med revidering av alle dokumenter og planer til. Takk gud for at slike ting alltid skulle gjøres noen uker etter kontrakt tenkte Jonathan. Hadde de ikke hatt denne konkrete deadline å tenke på kunne det vært vanskelig å samle tilstrekkelig energi.

Roy hadde fortalt sin historie rolig og følelsesløst, men Jacqueline så nå at han gråt. Hun spurte – hvor var du som vet alt dette?

Roy hadde vært dykkeren som løp ut og fant dieselen.

Han kunne videre fortelle at Zach. Som hadde hatt ansvaret og gjort flere grove feil var borte og videre at loggen for hele uken hadde gått tapt ved en feil.

Ingen andre enn han visste noen om dette!

”Hva skjer nå”, spurte Jacqueline. ”Ingenting” svarte Roy. Saken er unnskyld uttrykket Død, statistikk, ripe i lakken, eller rett og slett ferdig.

Ingenting, spurte Jacqueline. Dessverre, slik er selskapet.

Det gikk i lås for Jacqueline. Hun skulle ha hevn. Hun hadde aldri hatt denne følelsen før. Hun skjønte imidlertid at hun ikke kunne vinne. Det var et vitne, Roy. Hun kunne ikke presse han videre. Han hadde levert det han kunne. En rettssak uten Zach, uten andre vitner, ville bare ødelegge. Hun takket Roy og dro hjem til Borhaug med en svært langsiktig plan under utvikling.

Jacqueline hadde passert det sørlandske sinnet, hadde passert det sørlandske drittsinnet og var i ferd med å etablere et betydelig dypere og nesten religiøst sinne og som munnet ut i et endelig krav om hevn. Denne tilstanden som kunne få sørlendinger til å tenne på hus og enda verre ting.

Etter noen uker til med familien bar det til Trondheim med en ny Jacqueline. Hun hadde en plan.

Ingen merket noen umiddelbare forskjeller, men studieintensiteten økte brutalt. Fagkretsen endret seg noe, hun var på vei inn i Offshore Construction, nærmere bestemt konstruksjon og design av GBS, eller Gravity Based Structures, selve kjerne i det norske offshore eventyret. Understellene til giganter som Statfjord A, B og C, Gullfaks A, B og C og så videre i en tilsynelatende uendelig seiersrekke for norsk ingeniørkunst.

Hun hadde igjen tatt en avgjørelse, ikke ulik den som kom på Østhasselstrand for snart femten år siden – den var bevisst og hun skulle lykkes!

Karakterene bedret seg, betydelig. Fra å være en 2.0 til 2,5 kandidat ble hun en 1.0 til 1,25 kandidat. Fra å være en blid og omgjengelig student fra Sørlandet med en omfattende vennekrets ble hun en studiemaskin. Hun slukte pensum litteratur, hun slukte tilleggslitteratur og hun begynte å forberede en diplomoppgave - for Selskapet. Hun skulle inn i gruppen som designet og utviklet neste generasjon GBS.

Planens første trinn gikk knirkefritt. Hun presterte karakterer helt utenom det vanlige og søknad om diplomoppgave for selskapet ble mottatt med åpne armer. Ingen knyttet Jacqueline til Ewald og oppgaven ble gjennomført med dødelig presisjon og enorm innsats.

Selvfølgelig fikk hun tilbud om fast stilling og hun greide etter noen måneder å manøvrere seg inn i ”neste prosjekt” - Dronningen.

Dagene og ukene gikk med til å utarbeide dokumenter og planer. Som vanlig tok Jonathan på seg sin del i tillegg til den mer rutinemessige signering av alle dokumenter for prosjektet. En rekke dokumenter kunne allerede signeres ut ”for construction”, altså for arbeid. Det var en begynnelse.

Prosjektet var et av de første store innkjøpspakke til selve plattformbyggingen. Det fikk de snart oppleve på kroppen. DEC var nemlig ferdig bemannet med dokumentkontroll, kvalitetssikringsavdeling og så videre. Disse avdelingene var med andre ord på denne tiden i prosjektet tildels grovt overbemannet. Dette fikk Jonathan snart erfare. En uke etter deadline for alle dokumenter innlevert og revidert, i henhold til kontrakt, var det audit. Dødsjengen skulle gå igjennom alle dokumentene prosjektet hadde produsert opp mot prosjektets Master Document list. Jonathan fikk litt angst, var de på skinner? En del ting hadde gått ganske kjapt på slutten.

Auditen var spennende – det var nye folk hos DEC og en periode kunne det virke som om auditen var mer en øvelse for å imponere hverandre enn en reell audit. Jonathan sitt team gjorde imidlertid jobben og de kom unna med et par bemerkninger. En for at noen dokumenter var feilmerket i henhold til systemet, en som var litt mer pinlig, Jonathan hadde signert ut et dokument som ikke fantes. Jonathan fikk nesten noia før han fikk sett seg rundt og så at representanten fra oljeselskapet gliste - nå Jonathan, du har ikke helt glemt dine menneskelige trekk, underforstått, greit, QA er QA resultater er noe helt annet!

Nåvel, livet gikk videre. Det dro seg imidlertid sammen til noen skyer i horisonten. De hadde vunnet en av fire kontrakter om bord. De hadde vunnet prosesskontroll systemet, men det var også sikkerhetssystemet, brann og gass deteksjonssystemet, HVAC systemet og drilling kontroll systemet. Hvordan skulle disse behandles? Jonathan sitt team var usikre og forsøkte å finne ut av det. Det var tydelig at DEC også var usikre, men endelig kom det beskjed, competitive bidding, altså anbudsinnbydelse igjen. Greit nok for Jonathan, men allikevel et slit. Han la frem problemstillingen for sjefen som imidlertid ikke ble bekymret overhodet – dette MÅ de gjøre for å opprettholde egne instruksjoner og prosedyrer, plukk et par man til fra organisasjonen og gå i gang!

Første pakke ut var sikkerhetssystemet. En produksjonsplattform som Dronningen hadde potensiale for avsyndige følger av selv ganske små ulykker. En senioringeniør på prosess hadde regnet ut at når feltet produserte for fullt med alle rørledninger inn og ut engasjert ville en eksplosjon som fjernet sikkerhetsventilene under plattformen kunne sette av en flamme som var 300 meter høy – og den vil kunne brenne i tre uker.

Under slike omstendigheter ble kontraktsforhandlingene svært fokusert på teknologiske diskusjoner og detaljer. Jonathan holdt seg noe i bakgrunnen og hadde kun noen innlegg rundt integrasjon med det øvrige prosjektet og priser. Han merket seg at denne gang var det kun han og oljeselskapet som diskuterte pris, hmm fjær i hatten?

Ulempen med posisjonen var selvfølgelig at dersom de mistet kontrakten var det hans ansvar – dersom de vant kontrakten var det et resultat av gode produkter og et dyktig team. Det var noe Jonathan ikke bekymret seg over – alle visste at han ledet teamet, suksessfullt. De fikk kontrakten på samme måten som de fikk de andre kontraktene. Imidlertid holdt de på med dette arbeidet i nesten ett år før prosjektet virkelig kunne begynne å produsere i full bredde.

Under et av de siste møtene, i kvalitetssikringsdelen av møtet, måtte seniorkvalitetssjefen i DEC skryte av Jonathan – Det ser ut til at du virkelig har fått hodet over vannet med hensyn til kvalitetssikring! Jonathan kunne ikke dy seg – Den som har hodet over vannet ser kun toppen av isfjellet! Det ble audit igjen...

Hun innså at hun ikke måtte ødelegge akkorden for derved å tiltrekke seg unødvendig oppmerksomhet, noen kunne se i systemene og finne to med etternavn Ernst. Hun ble følgelig en solid prosjektmedarbeider som gjorde alle jobber med høy kvalitet, til rett tid, rett kvalitet og med rette kostnader. Hun deltok i prosjektets sosiale liv, teambuildingsaktiviteter og lignende og satte streken akkurat der de andre kvinnene i prosjektet satt den.

Med andre ord: hun var blitt en "Offshore Dame" på godt og på vondt. Hun var en av 22 kvinner blant ca 400 menn og fikk den oppmerksomheten hun fortjente, faglig men også sosialt på alle eventsene og møtene prosjektet gjennomførte. Inkludert tafsing og dansing til langt på natt.

Jacqueline hadde en egen agenda, selskapet skulle få svi der det kjentes best, på pungen. Ingen ante noe om dette. Ikke engang de aller mest intime venner visste noen ting om Ewalds ensomme død i dypet, men for Jacqueline var det blitt en besettelse hinsides enhver fornuft – selskapet skulle blø, mye.

Prosjektet gikk sin gang. Dronningens imponerende design gikk fra fase til fase og byggingen kom i gang som planlagt. Jacqueline var nå i konstruksjonen og hadde oppgaver innenfor betong og armering.

Med andre ord midt i smørøyet for å sette av en gigantisk katastrofe som ville sette selskapet langt tilbake.

Arbeidet medførte utstrakt reisevirksomhet og Stavanger ble en svært godt kjent by. Sola flyplass, møter, hoteller, middager, Dickens, Cobra, mer eller mindre fantasifulle forsøk fra kollegaer og kunder for "å komme videre", og Jacqueline gjorde det hun visste alle gjorde. Hun var 100 % identisk med de andre prosjektdeltagerne.

Hun hadde utarbeidet en plan som medførte at hun måtte inn for å endre tegningene så tett opp til siste revisjon, issued for construction, at ingen ville oppdage endringene og ingen ville kunne finne feilen eller endringen i ettertid. Dette var en kritisk del av planen, som det etter hvert skulle vise seg at kunne gjennomføres med overraskende enkelthet.

Hun måtte imidlertid ta i bruk et av sine kanskje beste våpen, sin kvinnelighet, populært kalt Honningfellen. Tidlig i prosjektet hadde hun kartlagt alle deltagere og hjelpe- eller støttefunksjoner. Tidlig hadde data avdeling skilt seg ut som en nøkkelfaktor. Dersom hun hadde tilgang til kunnskapen og ikke minst passordene de disponerte ville det være en enkel sak å gjøre alle nødvendige endringer i alle tegninger og dokumenter. Endringene og kompetansen til å utføre dette hadde vært første barriere som hun egentlig lett hadde kommet over.

Dataavdelingen hadde vært et problem. Alle var gift, alle var stødige familiefolk med suveren integritet. Umulig å trenge lengre inn enn interessante samtaler i kantina eller ved tilfeldige møter i ganger og korridorer. Jacqueline søkte intenst inntil en ny og dynamisk leder ble introdusert. Ung mann, sivilingeniør fra NTH, ugift, arbeidsnarkoman. Egentlig en perfekt match for Jacqueline også uten manipulering fra Jacqueline sin side. Det tok imidlertid ikke Jacqueline sjansen på og gikk systematisk og sikkert til verks.

Etter 5 år på NTH hadde hun fått med seg noen triks og hadde for så vidt lært seg noe om forføringens enkle kunst senere. Og forføringens kunst er enkel når man er utstyrt med Jacqueline sitt ytre.

Men full bredde i produksjonen ble det. Prosjektet til Jonathan telte nå mer enn førti ingeniører og sivilingeniører samt noen økonomer og kontrollere. Sjefen var i merkbart bedre humør enn på svært lenge – de var i teten igjen – de kjørte et stort prosjekt på en måte ingen andre behersket, enda.

Teambuilding!

Siden de var et integrert team med DEC ble de invitert til den første store felles teambuildingen. Den gikk av stabelen en fredag med avgang fra Aker brygge. Hele gjengen, ca fire hundre personer, hoppet om bord i en ombygd bilferge av utrolig tvilsom kvalitet. Dette var den nye vekstbransjen i Oslo området om sommeren og det var synlig for alle og enhver. Imidlertid, gratis vin og så mye øl du kunne drikke kompenserte for det meste. En bedre grillmiddag i Middagsdagsbukta og Ytre Suløens Jazzband på poopen banket inn den gode stemningen. Jonathan prøvde å få folkene sine til å mingle med resten av prosjektet og gikk i bresjen selv ved tilsynelatende tilfeldig å slå seg ned ved siden av prosjektets vakreste. Alle snakket om henne og alle hadde sine drømmer. Han grabbet sjansen idet mannen på hennes høyre side reiste seg for å hente mer øl.

Det var ikke fullt så lett for Jacqueline å realisere den absolutt nødvendige delen av planen som hun hadde regnet med selv om Tommy var funnet. Det skulle gå tid før sjansen bød seg. Tommy var arbeidsnarkoman utover det normale og vanlige sosiale triks virket ikke. Ingen lunsj, ingen fredagspils og Jacqueline begynte å få dårlig tid.

Endelig var det stor felles teambuilding og Jacqueline så muligheter. Det gjorde dessverre flere av de andre kvinnene i prosjektet også. Teambuilding opplegget var patetisk, som vanlig. Tur på Oslofjorden i en innleid båt som var en forferdelig sammenblanding av et vikingskip og en tankbåt.

Som vanlig benket disiplinene seg sammen og Jacqueline ble sittende sammen med resten av betong gjengen og snakke fag. Selv om en av grunnideene bak denne typen teambuilding var mingling mellom disiplinene skjedde det samme hver gang. Betongjengen, datagjengen, instrument, prosess og så videre samlet seg nesten etter prosjektets organisasjonskart og gjorde som betonggjengen, snakket fag. Det samme gjaldt for datagjengen og Jacqueline så lengselsfullt mot Tommy Passord som hun for seg selv hadde begynt å kalle han.

Heisann, Jonathan instrument her! Hun snudde seg og smilte – Betong Jacqueline her! Hun var en drøm å se på og en drøm å prate med. Han fikk mot alle odds i gang en samtale uten å stamme og sikle for mye og overraskende kort tid etter gikk praten om fag, prosjekter og løsninger. Hun fortalte hva hun holdt på med og la ut om betongens gleder og utfordringer. Spesielt fascinerende var den typen offshore betong som var utviklet spesielt for dette prosjektet. Kom til å herde i tusen år og stadig bli sterkere og sterke. Nå kom imidlertid resten av betonglaget tilbake og Jonathan tok hintet – han skulle ikke være der, idet minste ikke sammen med dama dems! Jonathan tok en rask retrett, men rakk å spørre om de kunne ta en dans senere før han luntet videre. Ja gjerne, var svaret! For et kvinnemenneske.

Han ruslet litt rundt til de andre disiplinene og observerte at alle satt der de skulle sitte, som om de var på kantinen. Skulle man ikke egentlig mingle? Han tok hintet for andre gang og gikk tilbake til flokken sin. Der var han velkommen og tok snart del i allsang og generell lovprisning av sjefen og snälla bolaget.

Festen fortsatte utover og han skjønte at han kunne glemme dansen med Jacqueline, det var lang kø. Han merket seg imidlertid at en fyr fra data hadde en viss suksess – merkelig, data er da så kjedelig!

Tiden gikk og båten klappet til kai – turen gikk til smuget hvor selskapet løste seg opp på vanlig måte. Egentlig drar du til smuget for å bli kvitt folk, ikke for dyp samtale.

I taxi hjem konkluderte Jonathan med at dette var en vellykket teambuilding, ingen krangling, ingen hendelser, bare fest. Han husket med gru en teambuilding han hadde arrangert i sin forrige stilling. 15 mann i minibuss til et kjent hotell i en kjent by i vestfold. Noe faglig som innledning, hvordan det gikk, budsjetter, planer visjoner. Lokal B kjendis som toastmaster ved middagen og Nachspiel i peisestua. Der var det på vanlig måte fri alkohol – det var den store feilen. Stemningen ble litt for raskt litt for vill – når Jonathan forsøkte å dempe det hele hadde sekretæren allerede flørtet utilslørt med tre av gutta som nå kranglet vilt om en eller annen

bagatell, videre hadde en noe ustyrlig type satt i gang et veddemål som gikk på hvor mange ølglass han kunne knuse ved å sette dem oppi hverandre og så slå på det øverste.

Veddemålet var selvfølgelig inspirert av serveringsdamene som stablet glass på glass for å få med seg så mange som mulig ut på kjøkkenet på en gang. Terje, som han het, hadde fått det for seg at det var en fin manndomsprøve og ropte ut TI! Ingen veddet i mot, folk begynte å forstå at han mente alvor og trakk seg unna. Dette oppildnet Terje som stablet opp ti glass og før Jonathan fikk stoppet det hele slo han til så det smalt. Glass og blod sprutet utover lokalet – han hadde for så vidt vunnet veddemålet, men hadde samtidig nesten kuttet en pulsåre og blødde som en gris fra en svært såret hånd. Faen! Jonathan bad en av gutta om å ringe etter ambulanse, det hadde imidlertid betjening, som nå dukket opp i stort antall, allerede gjort. Terje til legevakten og resten av gjengen i seng NÅ!

Kjedelig sak, enda kjedelige tre dager senere da eieren av firmaet kom og lurte på hva de hadde gjort! Han hadde fått et brev fra hotellet med en pen liten regning for ekstra vask og beskjed om at ingen fra hans firma kom til å få bo på det hotellet noensinne! Eieren var imidlertid en stødig jeger, betalte og skrev tilbake at det hadde vi heller ikke tenkt å gjøre!

Ellers hadde Jonathan merket seg at Jacqueline hadde forsvunnet sammen med data mannen etter et lite uhell ved landgangen. Pokker at ikke han hadde slike uhell!

Etter mengder med rødvin, svidd grillmat, som Jacqueline forsynte seg lite av, var det hele endelig over og Smuget stod for tur. Jacqueline sørget for å gå av tankbåten ved sien av Tommy Passord og en hendig liten manøvrering på landgangen gjorde at hun falt – i passordets armer. Hun skled litt med venstre foten, tok overbalanse mot Tommy Passord og vips hadde han armene rundt henne.

Hadde hun hatt øyne i nakken ville hun ha sett anerkjennende blick fra to kvinnelige prosessingeniører, men det hadde hun ikke. Litt forsiktig halting og litt undertrykt klynking og Tommys beskyttelses instinkt var på plass – de gikk arm i arm. Inn på Smuget, noen glass vin og mye tåkeprat om data og betong senere, spurte Tommy høflig om en dans - Jacqueline svarte at hun aldri trodde han skulle spørre, og de havnet på et overfylt dansegulv i en svært tett dans.

Jacqueline hadde én sjanse – denne dansen. Heldigvis var det ikke bare beskyttelsesinstinktet som var på plass hos Tommy. Han ville mer og Jacqueline kjente fort søkende hender over kroppen. Først tilfeldige touch på baken istedenfor ryggen, senere en kraftig hånd i korsryggen og et lår perfekt plassert der alle menn tror det hører hjemme. Hun svarte forsiktig med hoftene og han ble etter hvert mer selvsikker og utforsket det som var tilgjengelig av bar hud under en kort og litt for trang bluse.

Hun lot ham slippe til og spilte den litt uskyldige sørlandspiken. Ikke en vanskelig rolle, men den måtte spilles troverdig.

Ulempen med smuget er at det aldri stenger og Jacqueline måtte videre. Litt tafsing er ikke nok til å starte et forhold tenkte hun desperat. Hun ble imidlertid reddet av gongongen. Tommy Passord ville videre og inviterte på mat – hos ham. Uten å være altfor billig lot hun seg overtale og kunne ti minutter senere konstatere at de satt i en Taxi på vei til en leilighet på Oslos beste vestkant.

Hun ble litt skuffet da Tommy virkelig satte i gang med å lage salat, men de var i gang. Senere kunne hun sette kryss ved denne aktiviteten. Hun hadde latt seg forføre og var belønnet med et

samleie som startet som om det var det siste, men som midt i gikk over til noe som kunne kalles erotikk og følelser.

Tommy på sin side trodde først at Jacqueline kun var ute etter et raskt nummer, det hadde i så fall ikke vært det første han hadde vært utsatt for. Han var på sett og vis vant til litt mer aktive kvinner og hadde en gang nesten blitt kvalt av en kvinne som hadde satt seg på han og ropt sanseløst EAT! At han ikke fikk puste ble etter hvert et stort problem.

Med Jacqueline var det annerledes. Han følte at han var på topp og lekte seg igjennom et herlig landskap. Etter en kort stund fikk han plutselig ide om fast følge og gikk fra en heftig orgie til noe som inneholdt romantikk og fremtidsmuligheter. Kort sagt han drev Jacqueline til en orgasme av dimensjoner før han la seg på og nøt fruktene av en kvinnes altomsluttende orgasme.

Tommy var forelsket!

Jacqueline våknet først og kjente et stikk av dårlig samvittighet. Tommy var en brikke i et spill, hun ville bruke ham til å oppnå sine mål. Men han hadde visket noe om følelser og det var antagelig nødvendig å fyre opp under dette for å komme videre. Hun ristet det av seg – hun skulle ha hevn, men Tommy skulle få spise så mye godteri han ville så lenge det stod på. Det kunne hun i hvert fall tilby.

Morgensolen kom. Hun stod forsiktig opp av sengen, inn på toalettet og en forfriskende dusj. Etter dusjen legger hun seg forsiktig ned – og venter. Tommy våkner etter ti minutter. Hun ligger med lukkede øyne på ryggen, uten dyne og illuderer dyp søvn. Et kritisk øyeblikk som hun velger å legge helt i Tommys drifters favn. Hva vil han gjøre? Hive henne ut med all mulig anger og snakke dill om jobb, sex og kjærlighet? Hun merker at han ser på henne. Han kjenner forsiktig på brystene hennes og ned over magen. Hun er trygg, ingen feil der. Han kjenner videre ned og hun er enda tryggere, dette gjør han ikke dersom hun skal ut om ti minutter. Så går han ut av rommet, panikk – hva skjer? Han dusjer. Panikk igjen, kler han på seg og starter en dataterminal eller lignende? Så er det skramling på kjøkkenet. Frokost på sengen! Hun snur seg over på magen og legger seg slik at han får se en perfekt rompe og får aning av noe mer. Serverer han frokost vil hun stå for dessert.

Og ganske riktig, etter mye ståk og mas på kjøkkenet kommer han og ”vekker” henne. Hun snur seg uten å dekke seg til og får servert salat og halvsvidd omelett.

Senere blir det elskov og igjen er det øm og romantisk elskov. Utforsking av kroppen og følelser. Jacqueline skjønner at det kan bli svært vanskelig å utnytte dette kynisk.

Prosjektet hadde nå mobilisert i alle prosjektmodulene og produserte etter planen. Relativt få problemer, faktisk ingen andre enn de helt normale ressursdiskusjonene.

DEC arbeidet seg langsomt gjennom materien.

Første runde var en relativt overfladisk totalgjennomgang for å identifisere alle enheter, alle funksjoner alle mekanismer og allokere dette til innkjøpspakker. I og for seg en kritisk aktivitet idet feil oppdeling av pakkene kunne medføre feil fordeling av ansvar. Det var essensielt at den enkelte leverandør hadde ansvar for en helhet og i minst mulig grad kunne skyldes på andre når noe gikk galt. DEC hadde imidlertid gjort dette flere ganger før og de hadde rutinerne folk på jobben.

Kontaktpersonen mot Jonathans prosjekt var svært erfaren og visste å skille snørr fra barter. Typiske feil var sammenføringer av rørsystemer med amerikanske og europeiske dimensjoner, utstyr som ble målt med forskjellige standarder og lignende. Også dette var etter hvert blitt rutinemessige øvelser. Møter som imidlertid var interessante var de ukentlige HAZOP møtene. Dette var møter der alle mulige scenario for ulike hendelser ble tatt opp. Hva skjer dersom det er høyt trykk der, varmegang i den motoren, pumpen stopper eller tripper som det het på fagspråket. Dette var interessante møter og diskusjoner. Mest av alt kom det frem hvor følsomt og ømfintlig for feil i systemene et anlegg blir når man presser en prosess som egentlig skulle vært plassert pent og prydelig utover ti fotballbaner inne på tre, som i tillegg er plassert over hverandre.

Elementer som ble diskutert var alt i fra strategier for å lede gassen til flammetårnet ved prosessavvik, til håndtering av klosettene i skaftene.

Diskusjonene gikk høylytt basert på erfaringer fra slike ting som klager fra forrige prosjekt. En kjent feil var blant annet programmeringen av styresystemene for heisene som var utført helt galt – det var alltid den heisen som var lengst unna som kom når noen trykket på knappen.

Resultatene av møtene ble nøye loggført og aksjoner som involverte Jonathan sitt prosjekt ble omhyggelig innarbeidet i prosjektets planer, instruksjoner og prosedyrer.

Møtene medførte utstrakt kontakt med de andre disiplinene, understell, dekk, prosess og sikkerhet eller QA. I perioden lærte Jonathan kolossalt mye om hvordan en plattform er satt sammen. Det var et imponerende system av moduler og skidder eller mindre enheter, fra en rekke av Europas forskjellige verksteder. Alle og enhver innkjøpt etter omfattende prosedyrer for å forsikre systemet om rett kvalitet, lavest pris og at enhetene ville leveres til riktig tid. En helt essensiell detalj ved konstruksjon av denne typen enheter er leveransetidspunktet. På slutten av prosjektet ville et utrolig stort antall personer være engasjert i prosjektet i større eller mindre grad, og i større eller mindre avstand fra Stavanger. Tidsplanlegging ble en utrolig viktig øvelse.

Prosjektet til Jonathan lå imidlertid perfekt an i følge tidsplanen. Spørsmålet var imidlertid om tidsplanen holdt.

Ukene som kommer bruker Jacqueline til å nærme seg målet, et forhold og tilgang til selskapets koder. Det skulle bli lettere enn beregnet. Tommy var blitt hodestups forelsket og ville mer enn gjerne briefe med kunnskaper og systemer. Etter tre måneder hadde Jacqueline det hun ville, men hadde funnet det svært praktisk å ha Tommy med på laget så forholdet var i ferd med å utvikle seg til et gjensidig forhold, hun fikk alle passordene, han fikk så mye sex han ville ha og etter hvert kjærighet.

Jacqueline sin plan fikk han ikke.

En av de viktigste milepælene i Jonathan sitt prosjekt var den første gjennomgående systemtesten. Var det mulig å realisere ideen om systemet som konfigureres 100 prosent via DEC sine datamaskiner?

De hadde gjort klar styringssystemet for en liten skid, glycol gjenvinning. Programmeringen var 100 prosent utført på DEC sine datamaskiner via DEC sitt instrumentregister. Jonathan sine ansatte hadde tatt for seg en og en komplett prosessenhet, valgt funksjoner og lagt inn det de mente var korrekte parametre. Nå ble programmet for den komplette skidden rapportert ut på en tape slik Jonathan sine systemer trengte det. Tapen ble brakt tilbake til verkstedet, matet inn i konfigureringsystemene for Jonathan sine datamaskiner og overført. Prosessen tok relativt lang tid og spenningen steg og steg. Ville løsningen virke 100 prosent, ville det være nødvendig med mindre modifikasjoner, eller ville en eller annen total showstopper dukke opp? Prosjektteamet ventet i spenning. Denne mekanismen var selve ryggraden i det integrerte teamet og skulle spare inn tusenvis av timer for oljeselskapet. Ville det fungere?

Maskinen rapporterte at download var completed. I åndeløs spenning ble den avanserte styringsmaskinen resatt og de ventet på at programvaren skulle starte – det fungerte! Alt gikk som det skulle, ingen feil, ingen advarsler, alt ok!

Et gigantisk gjennombrudd. Dette hadde konkret vist at prosedyrene de hadde etablert for dette prosjektet fungerte og at alle løfter under tilbudsarbeidet hadde vært reelle. Oljeselskapet og Jonathan sine visjoner om et integrert prosjekt var et faktum.

Programvaren var lastet ned fra DEC sine maskiner og hadde havnet korrekt i styringssystemet datamaskiner, i realiteten urørt av menneskehånd.

Det var et betydelig større fremskritt enn det de så der og da. Prosessen med å taste inn programvare hadde nemlig det problemet ved seg at programvaren alltid ble full av feil. Ikke kompetansebaserte feil, men rett og slett håpløse tastefeil. Dette var alltid et problem idet de ofte var ulogiske og svært vanskelige å finne. Denne prosessen hadde så godt som eliminert problemstillingen.

Jonathan satt seg godt til rette bak en pult og ringte Kåre. Dette ville han like å høre!

Etter at denne milepælen var nådd, ble prosjektet enda mer rutinepreget. Spenningen ved å realisere den nye prosjektmodellen var over, totaltesten var utført, rutinearbeidet gjenstod, timelister, dokumenter til signering, utarbeidelse av månedsrapporter som viste sjefen og oljeselskapet prosjektets fremdrift, alt var mer eller mindre rutine. Jonathan snakket med sjefen om dette under en rapportering og sjefen hadde lyst til å gi Jonathan nye utfordringer, det var nye og merkelige prosjekter i horisonten.

Han visste at han hadde signert på at Jonathan skulle være på prosjektet til det var ferdig, men det var jo mulig å prøve seg. Tross alt, som han tenkte i sitt stille sinn, han hadde andre enn Jonathan som kunne håndtere denne fasen av prosjektet bedre enn Jonathan.

Kunden satte seg på bakbena, øyeblikkelig, men sjefen sto på sitt, nye utfordringer kalte han det og forsøkte å overbeviste kunden om at fasen prosjektet nå var inne i kunne ha godt av andre typer ressurser.

Kunden spurte rett ut, eller er det slik at andre oppgaver trenger Jonathan sine ressurser? Sjefen holdt på å gå i en felle og svare nei, men i siste sekund ombestemte han seg og var ærlig, ja, det også, kanskje det mest. Sjefen fikk det som han ville, under løfte om at Jonathan skulle være tilgjengelig, om nødvendig.

Høflighetsfraser, selvfølgelig. Alle vet at når noen forsvinner fra en posisjon, et prosjekt eller en arbeidsplass, tar andre over og en eventuell gjeninntreden er hår i suppa. Noe alle vet, men det høres veldig fint ut – å være tilgjengelig!

Tre dager før dokumenter og tegninger skulle gis ut og etableres ”For Construction” utfører Jacqueline sitt scoop. På dette tidspunktet hadde alle dokumenter og tegninger vært til sirkulasjon hos alle involverte disipliner og alle korrigeringer og endringer var blitt implementert og verifisert i systemets gigantiske kvalitetssikringssystem. På eksakt dette tidspunktet måtte Jacqueline slå til!

Jacqueline logger seg in i datasystemet med sitt batteri av passord og brukernavn. Nødvendige modifikasjoner ble utført på under en time og loddet er kastet. Ingen ville kunne spore endringene, ingen ville kunne se at det hadde vært en uautorisert designendring etter frys datoen og ikke en tilfeldig feil. En gigantisk bombe var plassert! Større enn noen industrisabotasje noen gang!

Nå skulle det gå mer enn to år før Jacqueline kan etterprøve og nyte fruktene av arbeidet.

Etter siste dokumentslipp blir betong gruppen demobilisert og Jacqueline overført til Stavanger. Forholdet til Tommy kjølner på naturlig vis og Jacqueline kan fokusere på hevnen. Hun er i oppfølgingsteamet og får oppgaver rundt bygging av understellet til Dronningen. Hun rekker også å besøke Borhaug med ujevne mellomrom.

Tiden går, på Borhaug har familien samlet seg, tilpasset seg og livet går videre.

Karrieremessig har Jacquelines ønsker om å følge oppbygging av plattformen bremsert litt på avansementene og etter en stund søker hun om overføring til selskapets kontorer i England.

For Jonathan ble den neste perioden spennende.

Prosjektmodellen skulle presenteres i det som var av foreninger og fora. Han holdt foredrag og deltok i møter der alle aspekter ved prosjektmodellen ble presentert, diskutert og gjennomgått i detalj.

Ved en anledning var han til og med påmeldt for å presentere kvalitetssikring ved større prosjekter. Jonathan kunne svært lite om kvalitetssikring når han ble headhuntet, og hadde lært seg det meste av selskapet, men også av DEC og oljeselskapet. Under prosjektets gang var det etter hvert implementert et kvalitetssikringssystem som ikke bare ivaretok kundens behov for å verifisere at det var et godt utført prosjekt. Det var også innarbeidet egne systemer for å sikre og verifisere prosjektets fremdrift. I tillegg hadde alle aktiviteter fått et budsjettert antall timer og kostnader som ville være svært viktige ved beregninger av kostnader ved neste prosjekt.

Angjeldende presentasjon var en orgie i kvalitetssikring som skulle gå av stabelen på Golsfjellet. Jonathan stod oppført som sjette mann med omtrent samme tema, er det mulig, tenkte han i sitt stille sinn. For å gjøre det til en utfordring bestemte Jonathan seg til å lage et svært lite antall overheads. Normal kalkyle var to til tre minutter pr. overhead. Han hadde førti minutter og skulle etter gjeldende regler produsere og foredra omtrent tyve overheads. Jonathan bestemte seg for å lage seks. Det var en dristig og uvanlig beslutning men skulle vise seg å gi suksess.

Som sjette foredragsholder kom antagelig alle standard poengene med kvalitetssikring til å være gjentatt flere ganger. Jonathan satt ved pulten sin og tenkte igjennom alle utsagnene som kom til å komme. Standard morsomheter å lå "Kvalitetssikring er å sørge for at man gjør den samme feilen hver gang", til fakta som at "Dersom tre personer skal produsere samme funksjonen kom det til å bli tre helt forskjellige løsninger - dersom ikke kvaliteten sikres" og så videre. Slagord som "Kvalitetssikring er eneste veien til suksess", "kvalitetssikring gjør din bedrift uavhengig av nøkkelpersonell under prosjektet fordi alt er beskrevet". Jonathan følte at hodepinen var på vei. Det måtte på an å gjøre dette på en annerledes måte?

Han fikk en idé:

Kan kreativitet kvalitetssikres?

Var første overhead. Perfekt. Selvfølgelig kom dette utsagnet til å utløse en spenning. Forholdet mellom kreativitet og kvalitetssikring var vanligvis omtalt som forholdet mellom hund og katt.

Neste overhead ble:

Kan evne til nyskapning kvalitetssikres?

Videre kom i rask rekkefølge fire overheader til, også med en eneste provoserende setning pr. overhead:

Kan mot kvalitetssikres?

Kan kvalitetssikring sikre vinnerinstinkt?

Kvalitetssikring fra prosjekt til driftsorganisasjon

og til sist

Er en kvalitetssikret organisasjon et arbeidssted som holder på de gode ressursene?

Alle overheadene var enkle – en eneste setning i svart/hvitt midt på arket. Stikk i strid med trenden som forutsatte fargebilder og en mengde tekst.

På denne måten var problemstillingen snudd på hodet. Alle snakket om kvalitetssikring på en måte som fikk alle disse utsagnene til å falle ut negativt, rutiner, beskrivelser, instruksjoner og prosedyrer, jobbeskrivelser, det kom til å komme mange av dem! Antagelig ville hele konferansen, etter planen, ende opp med et stort antall foredrag som gikk over seg i å presentere flere og flere instruksjoner og prosedyrer.

En standard instruks som av en eller annen grunn lå med i alle innkjøp fra DEC var for eksempel en spesifisering for lakkering av utstyr. Det var en prosedyre som etter hvert hadde blitt svært omfattende og kunne anvendes på alle områder, fra leveranse av et stålunderstell på en komplett plattform til varmebestandig lakkering av flammearnet. Ganske imponerende for de som skulle svare på en forespørsel om kontormøbler til kantinen.

Det er svært vanskelig å forenkle eller fjerne en prosedyre, mye enklere å legge til. Bransjen bar til en viss grad preg av dette og nye grep var nødvendig.

Jonathan presenterte foredraget for sjefen som fikk latteranfallet – stå på. Jeg kommer!

Seminaret gikk eksakt som Jonathan hadde forutsatt. Foredragsholder etter foredragsholder kom med forslag til nye prosedyrer og instruksjoner, standardiseringer, systemer for å kjenne igjen prosedyrer og instruksjoner, planleggingsverktøy, metoder for å identifisere problemer og så videre og så videre. Perfekt. Jonathan satt i salen og noterte det ene poenget etter det andre. Planen fungerte 100 prosent. Han hadde med vilje ikke sendt inn sitt foredrag til seminaret på forhånd. Dette var han egentlig forpliktet til, men hadde kommet seg unna med noen tvilsomme unnskyldninger og løfte om å ta med seg et stort antall ferdige kopier av foredraget.

Ingen visste hva som skulle komme, ingen var forberedt! Foredraget kom som lyn fra klar himmel!

Jonathan adresserte nettopp individet i systemet. Alle vet at det er enkeltindividet som presterer. Det er enkeltindividet som trekker systemet frem og utvikler nye og kreative løsninger. Dette var i ferd med å forsvinne med systemtenkningen.

Jonathan holdt foredraget i en positiv og spøkende form, han visste at budskapet ville kunne være provoserende og bremsset dette med en litt ydmyk og spørrende fremføring.

Under diskusjonen etter presentasjonen ledet han behendig det hele inn på kjernen, hvordan er det mulig å lage et system som føles som en støtte for alle, og like vel sikre resultatet?

Jacqueline ble raskt overført til avdelingen i Aberdeen. Hun gled inn i miljøet i Aberdeen på samme måte som hun hadde glidd inn i det nokså like miljøet i Stavanger. Aberdeen var en hyggelig by, sterkt preget av offshore eventyret. Uten å vite at hun hadde gått i sin fars fotspor hadde hun også vært på et tre dagers intensivkurs om drilling – i Montrose, og bodd på Links hotell.

Det er flere store oppgaver som skal løses og Jacqueline sine talenter skal brukes, delvis for å følge opp Dronningen, delvis for å delta idet store utviklingsprosjektet GBS2000, men også i salg og markedsføring av betongløsninger for vanskelige installasjoner. Markedet var selvfølgelig Britisk sektor, men et nytt prosjekt var svært spennende, Libernic feltet utenfor Newfoundland. Newfoundland var spennende! Jacqueline ble med i et team for å utarbeide helt spesielle løsninger for et helt spesielt felt.

Problemene var enorme – men løsningene var betong, ingen tvil. Jacqueline var i sitt ess. Hennes kunnskaper og erfaringer fra Dronningen og hennes bakgrunn var perfekt for teamet. Selvfølgelig var hennes generelle fremtoning også et pluss som ikke gikk teamlederen hus forbi.

Størrelsen på utfordringene fikk Jacqueline forståelse for ved første besøk. Teamet hadde arbeidet lenge med markedsføring og diskusjoner med de største aktørene i Newfoundland. En liste var satt opp, avtaler var gjort. De hadde en plan for en uke i St. John's og skulle besøke fem selskaper og til sist selve oljeselskapet som skulle bygge ut Libernic feltet.

Forventningene var relativt store, ettersom de definitivt var et selskap blant de aller største innenfor betongkonstruksjoner og fordi de hadde flere referanser og vise til. Dronningen var ikke den første plattformen på norsk sokkel med betongunderstell.

Forundersøkelsen og kontaktene med de fem aktuelle selskapene for samarbeid hadde vært litt vanskelig å sortere ut.

Det var vanskelig å finne eksakte data for antall ansatte og omsetning, men de måtte over uansett, oljeselskapet var i det minste et stort selskap.

Selskapet var i ferd med å etablere seg i Kongedømmet Saudi Arabia. Kongedømmet var selvfølgelig et enormt marked og tiden var moden for å sikre selskapets rettferdig del. Flere markedsføringsteam og salgsteam hadde jevnlig besøkt Kongedømmet og det var bare et tidsspørsmål før også Jonathan måtte gjøre sin del.

Noen uker etter kvalitetssikringsforedraget var Saudi Arabia målet. Men først et raskt kurs i Saudi regler og kultur. Jonathan hadde alltid vært levende interessert i andre kulturer og så frem til en lengre samtale med en ekspert på Arabisk kultur som skulle gi en hurtig innføring i hva man gjør og ikke gjør i de forskjellige situasjoner.

For det første var avstraffelse ved amputasjon av hender eller føtter stadig normalt. Dette holdt den generelle kriminaliteten på et svært lavt nivå og ble trukket frem som en positiv sak. Normalt ville det foregå på lørdager på torget i hovedstaden. Vakter ville stenge av området rundt torget på forhånd for å holde folk inne på torget. Dette var for å forsikre seg om at folk så hva som skulle skje! Et viktig element var at avstraffelsen skulle skje med publikum!

En annen litt negativ sak var at utlendinger generelt har svært lav status. I praksis kunne det medføre en del bisarre situasjoner sett med en nordmanns øyne. Dersom du var utsatt for en trafikkulykke, for eksempel at du ble påkjørt bakfra av en araber, ville du måtte regne med å få skylden – du skulle egentlig ikke være der! Dersom du var så uheldig at du kjørte ned og skadet eller drepte en araber var det kun en løsning – stikk av, ta kontakt senere og betal! For all del ikke bli tatt av det lokale politiet, eller en annen lokal myndighet. Da kunne man rett og slett bli borte. Dersom man tok kontakt senere var det snakk om en litt stor bot – og alt var i orden! Det var til og med historier om tilfeller der en person var blitt god venn av familien etter en dødsulykke. Boten ble fastsatt, betalt og alt var i orden, du snakker tenkte Jonathan, men sa ikke noe.

Andre ting å passe på var bekledning. I Saudi forventer man at utlendinger går anstendig kledd. De vurderer til en viss grad personen på klærne ut i fra en enkel regel – lurvete klær, lurvete personlighet? Med andre ord, kle deg pent, men ikke for pent. For kvinner var reglene noenlunde

de samme. Tildekket, ikke totalt som de Arabiske kvinnene, men lange kjoler, lange ermer og så videre, ikke bukser! Absolutt minimum av bar hud og gjerne et skaut om mulig!

Andre tips Jonathan plukket med seg var en del ting man ikke skulle gjøre, og andre ting man absolutt ikke skulle gjøre. Dette var, for en nordmann, pussige ting som ikke vis skosålene, ikke ta på noen med venstre hånd. Den var uren. Dette var regler som var solid festet i Islam. Andre ting verdt å merke seg var respekt for eldre, sterke familiebånd, respekt for historie og kultur. Ofte ville en fremtredende del av en arabers CV være avsatt til familiebånd og familiære relasjoner til øvrighet i landet.

På samme måte, total mangel på respekt for tid. Både starttid for møter og møters lengde kunne være sterkt variable. Som et siste godt råd før Jonathans opplæring var over – aldri press frem et krav om ja/nei svar på et spørsmål. En araber føler det som svært ubehagelig å måtte svare enten ja eller nei på et spørsmål.

Jonathan forlot møtet med mange og forskjellige inntrykk. Det som imidlertid var interessant, var at mange av advarslene eller rådene like gjerne kunne vært gitt på vei til Japan eller Korea eller Kina for den saks skyld. Var nordmenn barbarer? Krevde vi ja eller nei svar i møter, oppførte vi oss i det hele tatt svært dårlig i dette landet? Jonathan bestemte seg for å tenke over saken – ved en anledning.

Det var imidlertid ikke trivielt å slippe inn i kongedømmet. Man måtte ha et visum for hver enkelt tur. Dette ble utstedt i Stockholm og tok tid. De var følgelig ute i svært god tid. Besøksmålet var det statlige oljeselskapet, så grunnen for reisen burde være klar nok, avtale på høyt nivå i oljeselskapet. Samtidig med at søknaden ble sendt ble det bestilt billetter til en for Jonathan svært eksotisk reise, Oslo, Paris, Jiddah og til slutt Riyadh.

Under arbeid i det fjerne Østen hadde Jonathan blitt betatt av fjerne himmelstrøk. Saudi Arabia, eller bare Kongedømmet, som det også ble kalt, var en drøm som ble sann. Han gledet seg som et barn! Det var imidlertid svært vanskelig å få visa til Kongedømmet. Forsinkelser, forsinkelser og forsinkelser ble rapportert. Løsningen ble tilslutt å legge turen til Stockholm for å hente pass og visa på veien til Paris. Det medførte at de fikk en dag i Paris, men den typen problemer var til for å løses. Ruten gikk bra, de hentet pass og visa i Stockholm – Paris neste. Jonathan satt i

flysetet med enorme forventninger. På tur med en god kollega til Saudi Arabia, hva mer kan man forlange?

Paris viste seg fra sin aller beste side. Godt vær, nok penger på kortet, hvordan spenner man en dag i Paris? De startet med båttur på Seinen. Ingenting er som å oppleve Paris fra en båt på Seinen. Notre Dame de Paris, utsikt til Sacré Coeur, herlig båttur. Lunsj på La Coupole. Jonathan og kollegaen følte suset i det øyeblikket de gikk inn. Det oste kunstnerliv, det oste kjendiser, alt var perfekt. De bestilte havets frukter for to og nøt en gigantisk oppsetning med reker, hummer, østers og en rekke ting Jonathan enda ikke hadde sett, alt kombinert med hvitvin. Et herremåltid!

Jacqueline og teamet landet i St. John´s tidlig en mandag morgen. St. John´s var en liten, søvning by med en fantastisk historie, underfundig geografisk plassering og en utrolig patriotisk lokalbefolkning. Her skulle man klare ting selv! Det kunne benyttes hjelp, men heller fra Norge enn Amerika. Faktisk heller fra er hvilket som helst annet sted på kloden enn Amerika!

Et gigantisk mindreverdighetskompleks, tenkte Jacqueline, men kjente faktisk igjen situasjon fra Borhaug. På samme måten som Borhaug lå St. John´s litt utenfor det hele, men allikevel svært nærme det hele. St. John´s kunne på mange måter være modell for Borhaug og Jacqueline kjente igjen mange husløsninger hjemmefra i det de kjørte fra flyplassen mot sentrum. De ble innlosjert på et underfundig hotell litt utenfor sentrum, i et landlig miljø. Hotellet hadde bare en etasje og rommene var spredd utover i en hyttelignende formasjon. Noen rom kunne nås ved interne korridorer, andre var mer ”drive in” preget, med inngang utenfra.

De ble hentet på hotellet første morgen av kanskje den mest sannsynlige samarbeidspartneren, som imidlertid hadde laget et strengt program. De hadde vært i kontakt via telefon og telefaks flere ganger og hadde avtalt at dette selskapet på en måte skulle være en lokal vert. Det medførte blant annet valg av hotell og en plan for en ukes besøk. De tre første dagene var imidlertid avsatt til sightseeing i St. John´s og Newfoundland. Jacqueline hadde snakket med teamlederen og mente det kanskje var litt sløsing med tid? Tross alt, en ukes møte som inkluderte tre dager med sightseeing?

Teamlederen smilte – sånn er nuffiene! De er så stolte av denne mosekleddede steinrøysa at det ikke er til å tro. Men tross alt kommer vi til å møte en rekke spennende mennesker og kanskje kan det komme en og annen nyttig informasjon. Husk det er vårt første møte og se det i lys av at vi kanskje skal samarbeide lenge!

En ting han ikke snakket med noen om, var den tilsynelatende fullstendige mangel på konkurranse mellom de forskjellige selskapene i St. John´s. Mannen som møtte dem første dagen ville ikke bare guide dem gjennom St. John´s mange severdigheter, men ville også være behjelpelig med å presentere de andre selskapene de hadde på listene.

Jacqueline slo seg til ro med dette og la opp til å lære mest mulig, om St. John´s og folkene som bodde der. Første dagen var dedikert til Signal Hill. Kanskje den mest berømte plassen i St. John´s. Det var her det første trådløse telegram ble sent fra Amerika til England. Graham Bell har stått akkurat her, slo guiden triumferende fast. Guiden var leder eller eier, noe de aldri egentlig fant ut av, i et av de firmaene det var sannsynlig at kunne bli en samarbeidspartner. Og Signal Hill VAR spesielt. Utrolig scenisk, med utsikt mot Nordsjøen. Årsaken til at akkurat dette stedet ble valgt var selvfølgelig at dette var det stedet der avstanden mellom Amerika og England var minst. Jacqueline kunne lett forestille seg sensasjonen den gang da.

Her fikk hun også forståelse for et av de aller største problemene med Libernic feltet. Der de stod på Signal Hill kunne de faktisk se et isfjell som drev langsomt forbi, så langsomt at det så ut til å stå helt stille men guiden forsikret dem om at isfjell kunne ha en hastighet på opp til tre knop. Guiden snudde seg mot Jacqueline og spurte – kan konstruksjonene dine stå seg mot det der – med en ikke utydelig hentydning om hva ”konstruksjonene” til Jacqueline sto for?

Så var det middag og seriøse samtaler. Jacqueline hang med og følte at hun bidro, selv om hun var en junior i ”business” hadde hun faktisk hatt en sentral rolle i konstruksjon og design av Dronningen.

Etter måltidet på La Coupolle var det enda lenge til flyet skulle gå. Nå hadde imidlertid Jonathans kollega hørt at det var mulig å checke inn bagasjen på hotell George 5. Dette er et av de aller mest sofistikerte, og dyreste, hotellene i Paris, og Jonathan hadde sine mistanker, er det mulig?

Imidlertid begynte det å bli slitsomt å drasse på koffertene, så de tok en sjanse! Vel ankommet hotellet fikk Jonathan en sikker følelse av nederlag. Dessverre kunne ikke nederlaget bekreftes før de sto helt inne ved skranken og frembrakte sin forespørsel på ikke helt perfekt fransk. Midt i mellom verdens A og B kjendiser står Jonathan og kollegaen og følte seg plutselig ikke spesielt sofistikerte lenger. Du gjør ikke det når du står i en, etter hvert litt krøllete, og etter forholdene rett og slett veldig billig dress, i resepsjonen på et av verdens mest kjente hoteller. Særlig ikke når det ble helt klart at du forsøker å lure til deg en tjeneste som kun ytes til faste gjester. Du verden så flinke de bak disken var til å indikere at de ikke bare var på feil sted, men muligens på feil planet? Misforståelsen ble etter hvert avklaret og de trakk seg forsiktig ut, men ikke før de omtrent hadde kollidert med en Rotschild på vei inn. Fillern! Ansiktsuttrykket til Rotschild'en var ikke irritasjon eller sinne, mer som blikket barn får når de har knust mormors eneste ekte kinesiske vase.

Vel, etter en time eller to på en fortausrestaurant på Champs Elysées begynte selvtilliten å komme på plass igjen. Hvordan kunne de vite at disse egoistiske franskmennene hadde egne regler for hotellets gjester? Vel hadde verken han eller kollegaen flere milliarder francs på konto, men de kom da fra møblerte hjem? Slik gjør man ikke i Norge, slo kollegaen fast, nei sa Jonathan, men det kan vel hende at Grand i Oslo er litt mindre også.

Endelig på flyet, en mengde arabere og Jonathan med kollega, eller egentlig kollega med Jonathan, han hadde vært der før, men altså ikke på Georg V, tenkte Jonathan i sitt stille sinn. Flyturen gikk flott, på slutten skjedde det Jonathan var blitt fortalt om, araber etter araber forsvant inn på toalettet og skiftet Armani dressen med den tradisjonelle skjorten og hodeplagget, Dish Dash. I Roma gjør man som Romerne gjør var tydeligvis et kjent ordtak også i Kongedømmet. Jonathan dro også kjensel på et par ansikter fra Georg V.

Landing i Jiddah. Jiddah er en havneby, luftfuktigheten er 100 prosent, også om natten. Temperaturen er høy. I det de lander fosser nattluften fra Jiddah inn gjennom flyets luftkanaler, som en tykk tåke! Etter å ha fomlet frem håndbagasjen kom de til trappen ned fra flyet. Magisk. Luftfuktigheten var enorm, Jonathan så ned og kunne se pressen forsvinne fra buksene. Nestemann var araber, med korrekt arabisk antrekk, Jonathan forstod øyeblikkelig sammenhengen, komisk i Norge, perfekt for dette miljøet.

De skulle imidlertid videre, en rask tur gjennom korridorer og ganger der Jonathan var svært fornøyd over å ha med kjentmann og så inn på neste fly til hovedstaden, Riyadh.

Samme prosedyre under landing, men nå var det enda senere på natten og litt mer norske sommerforhold. Litt kø for å få bagasjen, den vanlige gjennomgangen for å avsløre eventuelle ikke aksepterbare varer, alkohol, magasiner med upassende bilder og så taxi til hotellet.

Neste dag var ny sightseeing. Denne gang var det Military Road - utgangspunktet for konvoiene under krigen! De ble sluppett inn i et stort havne- eller verftsområde der de tydelig kunne se de historiske sporene fra 2. Verdenskrig. Anlegget var gigantisk.

Jacqueline var imponert og uttrykte sin begeistring. Ny middag nye selskaper. Jacqueline begynte å komme inn i rutinene – men når ble det faglig?!?

Den tredje dagen var satt av til bedriftsbesøk. Dette skulle bli en mer faglig dag enn de forutgående. De ble hentet på hotellet igjen, og kjørt til et merkelig trehus, bestående av flere enheter som hang sammen og dannet en mellomting mellom hyttetun og industrilokale. Det viste seg at dette arealet inneholdt flere selskaper. Et av disse var dedikert til sporing av isfjell. Det var målet for dagens besøk.

De meldte seg i resepsjonen og ble introdusert for lederen av selskapet. Alle selskap eller bedrifter på Newfoundland ble for øvrig presentert som selskap. Av og til var det bare to til tre personer ansatt og selskap hørtes litt gigantisk ut, men slik var det visst på Newfoundland og St. John's. Lederen for selskapet fortalte at de drev med en rekke forskjellige aktiviteter, alle egentlig med utspring i meteorologi og glasiologi. Spesielt den delen av glasiologi som dreide seg om å følge isfjellenes seilas fra det øyeblikket de brakk seg løs fra isen, til de drev sydover, og passerte St. John's.

Metoden var å detekttere løse isfjell, plassere en radiosender på fjellet, og triangulere posisjonen ettersom de drev sørover. For oljefeltet Libernic var dette selvfølgelig svært verdifull informasjon - fantes det et sted der det ikke ville passere isfjell?

Svaret var dessverre entydig, nei! Videre kunne mannen gi en del informasjon om isfjell som gav Jacqueline svært bange anelser. De helt store fjellene drev sydover langs tilfeldige spor med jevn hastighet og kunne lage flere meter dype spor i havbunnen! Så vidt Jacqueline kunne forstå ville dette ødelegge alle muligheter for subsea rørledninger mellom plattformen og land, og gjorde øvrige subsea installasjoner svært sårbare, og kanskje til en umulig løsning.

De takket for seg – og ny middag og og og og .. Jacqueline begynte å få draget på dette og hadde blitt en god partner – lærer fort tenkte teamlederen stille.

Dag fire var diskusjon med flere mulige samarbeidspartnere for bygging av en gigantisk og helt spesiell betongkonstruksjon. De hadde arrangert en plan for møter med alle relevante samarbeidspartnere på Newfoundland og St. John´s spesielt. Jacqueline visste ikke hva de skulle forvente – og det gjorde ikke teamlederen heller.

Det første selskapet var det antatt største og mest relevante. Etter papirene de hadde fått tilsendt, var de store innenfor ”Concrete Construction” på Newfoundland. Papirene var imponerende og presentasjonen av det som måtte være nøkkelpersonell likeså. Det gikk frem at det var en President – som skulle komme i møtet, financial controller, projects, transportation, marketing og til sist human resources. Alle stillingene var beskrevet og det var CV med bilder av folkene.

Teamet så frem til møtet. Deres interne diskusjoner hadde gått på antall ressursen som skulle tilbys, posisjoner og lignende. Flere hundre CV var skrevet ut og teamet var forberedt på et møte mellom likeverdige partnere. Tross alt, med Dronningen som siste leveranse, var de ganske store. Deres mulige samarbeidspartner kom inn i møterommet – presis, meget bra.

Jacqueline sin teamleder ønsket velkommen, presenterte sin gruppe på fem personer, hans selv, Jacqueline, en prosjektleder, en planlegger og en jurist fra juridisk avdeling som var ekspert på internasjonal lov. Han overlot deretter ordet til lederen for St. John´s teamet og ble ikke så rent lite overrasket.

Dette var ikke et team satt sammen for å diskutere mulige samarbeidsmodeller – dette var hele selskapet, fra leder til sjåfør. De snakket ikke med lederne for Transportation – de snakket med hele avdelingen, inklusive sjåføren. Litt vanskelig situasjon, men det aller verste var kanskje at St. John´s teamet overhodet ikke lot seg affisere av antallet. Møtet gikk greit, men ikke helt som de hadde ventet seg. Når man planlegger for et møte der den andre siden er antatt å være representanter for et stort selskap, er det overraskende at selskapet faktisk ER disse fem personene.

Det skulle komme mer av samme slaget. ”Selskap” nummer to, tre og fire på dagens plan var enda mindre. En av kandidatene tilbød å ta hele møtet til et av referanse anleggene. Dette var nevnt i prospektet og teamlederen våknet litt – var det mer?

Referansen var tross alt St. John’s International Airport. Nei det var det ikke, det var lysmastene som var referansene – så de ikke bildet? Tre store lysmaster! Flyplassen var bygget av ”fuckin’ gringos, sorry mam”. Jacqueline og gruppen hadde store problemer med å holde på seriositeten. Hvordan var dette mulig? Visste de overhodet hvor stor en offshore gravity based structure egentlig var? Det visste de ikke!

Jonathan var overveldet. Hvilken by! Hvilket hotell. Etter norske forhold var hotellet et luksushotell utover det vanlige, normal standard for Kongedømmet mente kollegaen, og så en liten sightseeing i Riyadh. Jonathan var overveldet over arkitektur, historiske bygninger, plassen der de rutinemessig straffet forbrytere på lørdagene, amputering av armer, hender og lignende og i det hele tatt en dag full av historiske og imponerende inntrykk.

Neste dag – kontoret. Selskapet hadde opprettet et lokalt kontor i Riyadh og det var tid for møter og forberedelser til møter med kunden. De diskuterte strategier, hvem skulle presentere hva og så videre.

Etter en stund begynte Jonathan å få behov for et toalettbesøk og unnskyldte seg fra møtet. Han gikk ut av møterommet og startet søket etter ”Men’s room”. Det fantes ikke? I hvert fall fant ikke Jonathan noe slikt sted. Oppgitt gikk han til resepsjonen og spurte. Manne der pekte på noe som for Jonathan så ut som en komplett og flott vegg i et mørkt treslag. Resepsjonisten smilte og pekte igjen, men Jonathan kunne ikke se antydning til dører eller skilt som indikerte et rom som kunne løse hans etter hvert presserende problem. Det gikk et lys opp for resepsjonisten, Jonathan hadde ikke vært i Kongedømmet, eller noe ekte muslimsk land før, han reiste seg og fulgte Jonathan bort til et sted midt på veggen. Ved svært nøye ettersyn fikk Jonathan øye på et lite håndtak godt skult i panelet. Resepsjonisten trykket og et panel gled til siden og avslørte et særdeles velutstyrt ”Men’s room”. Aha, tenkte Jonathan, selvfølgelig, urent. Toaletter eller ”Men’s room” hadde verken skilter eller synlige dører. Den type ting snakket man ikke om, og reklamerte i hvert fall ikke om deres eksistens! Jonathan fikk gjort sitt og returnerte til møtet.

Jonathan skulle ha en begrenset rolle i møtet, han hadde ikke vært i Kongedømmet før, de jaktet på et svært stort og hemmelig prosjekt og Jonathan var komfortabel med situasjonen. Teamet jobbet profesjonelt og godt og Jonathan falt inn i sin rolle og lærte en mengde om strategi og fremstøt i en fremmed kultur.

Et kundemøte er imidlertid alltid en spennende opplevelse. I den arabiske verden er det en del ting som er litt uvant for en nordmann, i det minste den første tiden. Blant annet er det nettopp tid. Den arabiske verden har et helt annet forhold til presise møtetider, alle avtaler ble alltid, i

hvert fall tilsynelatende for Jonathan, avtalt med et påheng, In'shallah, eller noe lignende. Betydningen er klar, "Hvis gud vil". Det er i og for seg en frase som også er kjent i Norge, men her ble den benyttet i utstrakt grad og dekket alt fra trafikkork til rene forglemmelser, eller bare rett og slett at det er bedre å utsette det hele.

Jonathan gjorde sin presentasjon og fokuserte på det vanlig, tid, kost og kvalitet og viste med, for han selv overraskende stor entusiasme, hvordan de kunne utføre prosjekter og hvilke samarbeidsformer som var mulig og som alle kunne gi et ryddig resultat. Vertene nikket og Jonathan vurderte publikum til å like det de hørte. Etter foredraget fikk han en del fornuftige spørsmål som han besvarte så godt han kunne. Han sørget imidlertid hele tiden for å henvise til at det var en rekke mulige fremgangsmåter og at hans rolle var å belyse flest mulig som de hadde erfaring med og kunne gjennomføre med god sikkerhet for kunden.

Flere var i ilden og presenterte systemer, løsninger og referanser.

Ved avslutningen av denne typen møter, er det alltid viktig å sørge for en kontinuitet i prosessen og avtale neste møte. Dette er et vanlig triks for å holde en prosess i gang, like vel er det ofte en glemte øvelse, man er fornøyd med møtet og tør ikke strekke strikken videre i frykt for at det skal gå galt neste gang. Et sikkert tegn på alderdom mente Jonathan og sørget alltid for å avtale neste hendelse.

Det var relativt langt frem til en eventuell kontrakt, men Jonathan sitt mantra i slike sammenhenger var like enkelt som det var genialt, "Contact makes contract!"

Faktum er at i alle kulturer, i alle land, er det betydelig lettere å handle med personer man kjenner. I enkelte land er det rett og slett utenkelig å handle eller skrive kontrakt med folk man ikke kjenner godt. For å etablere tilstrekkelig kontakt og bekjentskap kan det være en lang sekvens av møter, middager, seminarer, messer og lignende som gjelder.

Salgsavdelingene sørget kontinuerlig for å analysere alle kontrakter og tilbudsarbeid mot den enkelte kunde. Dette ble gjort for å finne "The winning point", hva, eller hvilke elementer som gjorde at de fikk kontrakten, eller eventuelt om det var noen enkelt grunn eller elementer som gjorde at de ikke fikk den.

Selvfølgelig en nødvendig aktivitet for kontinuerlig forbedring av salgsarbeidet.

Konklusjonen var alltid at god kontakt med kunden ikke var en garanti for kontrakt, men mangel på kontakt var tett opptil en garanti for å ikke få kontrakten.

Nå viste oljeselskapet til at det skulle være en messe i Dubai om noen måneder, kunne teamet stille der? Det var flere i ledelsen i det Arabiske oljeselskapet som både var interessert i å se utstyr og diskutere videre, blant annet prosjektgjennomføring. Jonathan var fornøyd – han skulle også få besøke Dubai! De avsluttet møtet og trakk seg tilbake.

Jonathan var rimelig sikker på at møtet hadde vært vellykket, men var ikke forberedt på stemningen blant folkene. De som hadde lengre erfaring med Kongedømmet enn han og som var bedre i stand til å lese resultatet av møtet mente at møtet hadde vært over all forventning! Normalt ville de få svært få tilbakemeldinger, svært få spørsmål. Det hadde faktisk vært lignende møter uten at vertskapet hadde ytret et eneste ord! Nå hadde oljeselskapet kommet med forslag til en videre agenda!

Det var sensasjonelt!

Teamet tok samling i bunnen av bakken – hva i all verden var dette? Det var helt klart at ingen av selskapene de hadde hatt kontakt med i St. John´s engang kunne ha ansvaret for rigging av brakkeleiren som trengtes i planleggingsfasen. De hadde et siste håp. Dagen etter, den siste dagen, var det oljeselskapet som stod for tur. Oljeselskapet hadde operatøransvar og var et stort internasjonalt selskap – her måtte det være noe mer.

Neste dag kom, samme møterom, litt pussig stemning.

Oljeselskapet gjorde sin entré. Dette var andre boller. Selv Jacqueline så øyeblikkelig at dette var et annet nivå. Det luktet selvtillit, dyrt etterbarberingsvann og skreddersydde dresser. Håndtrykkene var faste og korrekte. Dette var definitivt noe annet.

Teamlederen været også forskjellen. Introduserte på vanlig måte teamet, gav honnør til St. John´s for Signal Hill og konvoihavnen og nevnte at de hadde vært i kontakt med det lokale næringslivet. Lederen for gruppen fra oljeselskapet tok ordet, introduserte sin gruppe som stort sett besto av business developers og international law.

Jacqueline følte seg liten.

Dette var en sfære hun ikke hadde vært i kontakt med. Heldigvis var hun introdusert som nyutdannet sivilingeniør, men allerede med en plattform på baken, uten at det syntes, som teamlederen hadde uttrykket det. Godt, hun festet seg i den rollen, fersk, faglig og ambisiøs klatremus.

Gruppelederen for oljeselskapet gikk videre - dere har sett høydepunktene i St. John´s. For å si det rett ut – det er ingenting her vi kan bruke. Plattformen må opplagt bygges her, men dere må se på stedet som en ubrukt åker. Alt må skapes, ingenting av det eksisterende kan brukes, ikke engang cateringen kan skaffes lokalt, slik det er nå. Men vi venter en endring, en kraftig oppgang. Dere nevnte sporing av isfjell, ja, det er hyggelig at dere snakket med mannen og det er ingenting han vet som vi ikke vet. Plattformen eller løsningen vi velger, må være fullstendig is-sikker. Ingen steder på Libernic feltet er utenfor isfjellfare.

Plattformen må kunne stå i mot et sammenstøt, men det vil være mulig å avlede, eller taue vekk store trussler. Det han har vist er i realiteten at det til en viss grad er mulig å spore isfjellene, men som dere så beveger de seg faktisk ganske tilfeldig. Et fjell som tilsynelatende er på vei forbi kan endre retning som følge av strømmer eller kvaliteter på havbunnen vi ikke har mulighet til å forutsi. Salven var stor og omfattende. Med andre ord, fortsatte han, det vi er interessert i er et selskap som leverer et turn key plattformunderstell i samarbeid med oss og med maksimalt bruk av lokale krefter, men ha ingen forventninger. Nuffiene er hyggelige, sjarmerende og velvillige, men de er ikke offshore orientert. En annen ting er at de er svært anti amerikanske, noe som medfører at dere kan være et svært godt valg. Norge er kjent fra krigen som patrioter og et fornuftig folk.

Dette var business. Rett frem, noe for kynisk for Jacqueline, men hun var selvfølgelig egentlig enig. Hun hadde selv vært på siden der Dronningen var under bygging og det var klart at brakkebyen alene hadde en infrastruktur som rett og slett var enorm i forhold til det som fantes i St. John's by.

Oljeselskapet gikk videre og stilte nøkkelspørsmålet. Hva hadde de å tilby? Nå var teamlederen i sitt rette element, litt underdog, men de hadde tross alt levert et antall GBS understell, de hadde referanser, de hadde teknologi og de kunne mobilisere ressurser. Dette ble presentert.

Oljeselskapets folk lente seg frem når de så konstruksjonene som var levert. Alle basert på en, tre eller fire avsindig høye søyler med en gigantisk topside. Videre skjørtene, eller lagercellene rundt søylene på havbunnen, som representerer gigantiske oljelagre klar for tømning via bøyer og shutteltankere. I det hele tatt det som ble presentert var en blåkopi av Dronningen.

Det var en kort rådslagning mellom oljeselskapets folk før de trakk frem en skisse. Slik hadde vi tenkt oss Libernic plattformen! Skissen viste en, i Jacqueline sine øyne, merkelig konstruksjon. Hun hadde hørt rykter om ideen, men hadde slått det bort som fyllprat. Men her var den altså. Designet var en stjerne formet koloss som mest av alt så ut som en gammel festning. Den var stor, enorm egentlig, og den var formet som en sentral plattform med en "takket" omkrets. Jacqueline tellet ti eller tolv takker.

Teorien, sa gruppeleder fra oljeselskapet, er at et eventuelt isfjell vi ikke greier å dytte langt nok ut av kurs, skal treffe takkene og langsomt rotere forbi uten å avsette hele bevegelsesenergien på det sentrale plattformkomplekset. Jacqueline spurte, hva med et direkte treff? Svarer var klart – det må vi unngå. Bevegelsesenergien i et stort isfjell er så enorm at det rett og slett ikke kan stoppes. Løsningen må være å unngå situasjonen helt eller delvis. Vi vil imidlertid ha tid og er nødt til å ha sikkerhetsventiler så dypt nede i havbunnen at isfjellet ikke greier å rive opp brønnene eller i det minste juletrærne dersom det verste skulle skje. Vi snakker om down hole blow out preventere plassert kanskje 300 meter under havbunnen.

Jacqueline var imponert – dette var stort, sterkt og klumpete. Deres konstruksjoner var høye, slanke, svalet i bølgene og - var faktisk elegante. Dette vil bli en utfordring utenom det vanlige. Teamlederen spurte – lagertanker? Ja, men sentralt og så små som mulig. Selvfølgelig eksport basert på shuttletankere, men med svært høy frekvens i forhold til det dere er vant til for å unngå lagring på plattformen.

Møtet hadde vart lenge. Det hadde vært interessant, de var interessert. Teamlederen nevnte et distanseproblem, ressurser fra Norge ville måtte transporteres og ha bo forhold, dette ville være et kostnadsproblem for så stort antall ressurser. Gruppelederen svarte med et smil – likt for alle, dere finner som sagt ingenting lokalt.

Møtet ble avsluttet – uten middag. De bestemte seg for en rask middag på hotellet og gikk tidlig til sengs. I morgen var det tilbake til Aberdeen for å legge strategier. Et eventuelt samarbeid, tilbud, kontraktsforhandlinger med et Canadisk basert oljeselskap var selvfølgelig en utfordring. De visste allerede at både franske og amerikanske plattformleverandører var på vei.

I taxien til flyplassen dagen etter kjørte de nok engang igjennom St. John's. Det var en trivelig, men utrolig søvnliten by. Jacqueline filosoferte litt om hvordan denne byen ville se ut etter oljeutbyggingen. Det ville antagelig bli driftssenter, oljeterminaler, i det minste for et shuttletankerne og kanskje på sikt et raffineri.

Jonathan og tilbudsteamet besluttet seg for å feire! Feiring i Kongedømmet var mat, mat, mat og avalkoholisert champagne, avalkoholisert vin, avalkoholiserte drinker. Kongedømmet var totalitært og alkohol var bannlyst, bokstavelig talt.

Før middagen gikk imidlertid turen til sooken. Gull og ting skulle handles. Sooken var fascinerende i all sin glitter og all sin prakt. Jonathan ruslet rundt for å prøve å finne noe vakkert. Det kunne jo hende han engang fant en kvinne som ville sette pris på et ekte arabisk smykke. Alle vet at i sooken gjelder det å prute. Det ikke alle vet, er hvor mye man kan prute. Jonathan kjente ikke til toleransegrensene for høflig pruting, kikket på et vakkert armbånd i rent gull og spurte om prisen. Første hinder var at prisen ble oppgitt pr. gram. Med andre ord kvaliteten på arbeidet lå i prisen pr. gram. Flott arbeid en pris, enkelt arbeid en lavere pris. Jonathan spurte videre om vekten og fikk regnet sammen vekten og prisen. Dette ble en ganske betydelig sum.

Jonathan la an et drevent smil og nevnte en sum som var ca. halvparten, man kan da prute! Jonathan skvatt bakover og fikk så vidt berget fingrene da selgeren uten videre smalt igjen gitterluken foran utstillingen – han var grenseløst fornærmet, det var lett å se, antagelig ikke bare han, men familien og det hele.

Jonathan så seg hjelpløst omkring og fant kollegaen, hva pokker var feil? Kollegaen spurte hva han hadde tilbudt, halv pris svarte Jonathan usikkert. Kollegaen fikk latterkrampe og greide så vidt å få frem at en god pruter, mange dagers arbeid, lange samtaler, meningsutvekslinger om håndverk, farge på gullet og gjennomtenkte betraktninger om verden og livet for øvrig kanskje kunne trylle frem 4 til 5 prosent. En fremmed som bare spør om pris, kan sjelden forvente mer enn to til tre prosent. Kanskje til og med et påslag!

Ja vel, så det var den berømte prutingen på arabiske markeder. Kollegaen fikk også hikstet frem at dette ikke var et loppemarked, det var stedet for handel med gull! Jada, jada – de gikk videre, en leksjon lært. Jonathan fikk omsider kjøpt et smykke, for en eller annen anledning. Han var stadig unngar og tenkte ikke særlig mer på smykket.

Middag! De som hadde litt erfaring med de lokale forholdene valgte en palestinsk restaurant, der de var litt kjent. De garanterte at det palestinske kjøkken var fantastisk og at de ville få en kulinarisk opplevelse av en annen verden. Ja tenkte Jonathan, den arabiske verden. De fant stedet, fikk tildelt et bord og Jonathan forventet et menyproblem. Det hadde vært en del slike opp i gjennom tidene. Ikke noe problem denne gangen, de tok alt!

Bordet ble ryddet for unødvendig staffasje og rettene ble satt frem usedvanlig raskt. Verten smilte og forklarte en hel masse om hver rett på arabisk, flott tenkte Jonathan: dette blir en arabisk variant av amerikaneren som trodde rømmegrøten var bernaïse saus på et høyfjellshotell i Norge. Imidlertid hadde folkene i teamet vært der før, og gav Jonathan en rask innføring i det palestinske kjøkken.

Det var en mengde retter på bordet og man skulle forsyne seg av én og én rett, og nyte denne, mye likt Japan tenkte Jonathan og fattet mot. Men kollegaen fortsatte, det er også slik at én rett oppfattes som sterk, den neste er mild, deretter forsyner man seg med en sterk rett igjen, så en mild og så videre. På denne måten kompenserte en rekke milde retter for en rekke sterke retter. Ok, hørtes fint ut sa Jonathan og bestemte seg for den sikre ruten, han spiste akkurat det samme som en av de mer rutinerte kollegaene, rekkefølge, mengde og det hele.

En grei strategi for å overleve i uvante middagssituasjoner.

Hans reisefølge, som var en rauslig kar, fulgte ikke samme rutine, men lot seg fascinere av noen retters evne til å passivisere andre skarpe retter. Maten var nydelig! Jonathan merket imidlertid at det var krydder bak det hele. Han holdt seg stramt til strategien og lot seg ikke friste til å velte i seg. Måltidet var på alle måte perfekt, maten var fantastisk, de var ett skritt nærmere en svært interessant kontrakt. Stemningen var høy!

Ulempen oppe i det hele var de avalkoholiserte drikkevarene. Ikke det at det var et problem å ikke drikke alkohol, men det som er ment å inneholde alkohol bør inneholde alkohol! En utålelig sideeffekt er at de svært ofte gir hodepine – og denne coctailen gav definitivt Jonathan hodepine. Han merket også at krydderiene begynte å gi følger, og satte ned spisehastigheten ytterligere. Det kom imidlertid enda flere retter, som overgikk de forrige og måltidet fortsatte.

Jonathan kjente faresignalene i hode, mage, og der bak og reduserte inntaket betydelig. Det gjorde ikke hans reisefølge – han var kommet over i en god norsk julebordstemning. Det var bare at dette ikke var ribbe og poteter.

Plutselig hadde han fått nok, veldig nok!

Svetten stod ut av pannen, han falt bakover mot ryggstøet, og ble sittende og stirre rett frem! Hår og skjorte ble uhyggelig fort våte av svette og de ante uråd. Han hadde forpist deg grundig, på Palestinsk mat! Dette kunne bli farlig spennende.

Jonathan fikk plutselig en følelse av å være forferdelig langt hjemmefra. Det så imidlertid ut til å kunne gå bra, antagelig noen timer på wc, og ingen varige skader. De betalte, takket for serveringen, slepte kollegaen til hotellet, fant rommet hans og parkerte han sittende på sengen med åpen dør inn til fasilitetene. De ble enig om å sjekke regelmessig at alt var i orden. Jonathan gikk til sitt rom, middagen var utrolig, Saudi Arabia var fantasisk, de kunne være et skritt videre, han sovnet.

Morgenen etter kom faktisk reisefølget hans til frokost, litt shabby, litt redusert, men som han sa: Alt var egentlig greit, men det er flott at de offisielle delene av turen er over. Han fortsatte på en dannet måte: Han var nå i stand til å levere vinder i forbausende styrke og nesten kontinuerlig. Lurer på hva slags krydder det der egentlig var?

Hjemturen gikk greit, en liten kalamitet i innsjekkingen. De presterte å sjekke inn uten å få med bagasjen. Det kunne blitt en vanskelig situasjon, de var utenfor, bagasjen var innenfor! Imidlertid forstod en velvillig flyplassbetjent problemet og lempet bagasjen over gjerdet.

Vel hjemme i Aberdeen skulle et tilbudsteam etableres. Jacqueline fant fort ut at hun ville delta og manøvrerte i kullissene for å komme i posisjon. At hun skulle delta i teamet var slett ingen selvfølge, hun var tross alt svært junior og teamlederen kunne velge på øverste hylle. Hun hadde imidlertid gjort en god figur i St. John's og kom med på teamet.

Jacqueline var spent. Prinsipielt hadde hun alltid vært imot å delta i salg og markedsføring – var ikke det en unødvendig øvelse? Nå oppdaget hun at salget faktisk gjorde en betydelig større del av design arbeidet enn hun hadde vært klar over. I dagene som kom fant hun seg sittende å drodle med plattformkonstruksjoner og design som var både kreative og utrolig spennende. Hvordan skulle designet som det kanadiske oljeselskapet hadde tenkt seg bygges? Teamet arbeidet med flere utkast til prosesser.

De strukturene som var bygget til nå, hele grunnvollen til selskapet, var basert på glideforskaling. Enkelt sagt ble plattformbena bygget på en gigantisk betongsåle. Fra denne ble det bygget en indre og en ytre ring for hvert ben, en forskaling. Disse ble langsomt trukket oppover mens enorme mengder armering og betong kom på plass og herdet ettersom forskalingen ble trukket oppover.

Dette arbeidet var en svært populær sommerjobb for alle studenter i hele Norge. Over en viss høyde var det nemlig nødvendig å kjøre betong med trillebår. Denne løsningen medførte en hær av arbeidere som løp bak hver sin trillebår oppover stillasene rundt bena. Betalingen var god, betaling pr. tømning og stemningen intens. Selve glideforskalingen beveget seg så langsomt at det var umulig å se med det blotte øye at forskalingen ble trukket oppover, men det ble den. Arbeidet var intenst, utrolig ressurskrevende og måtte ikke stoppe. All armering, all sement og alt annet som skulle inn måtte følge glidens fremdrift.

Metoden var revolusjonerende når den var ny, så revolusjonerende at den måtte prøves ut i et fullskala eksperiment. Det ble gjort nordøst for Oslo og står der stadig som et skjevt sirkulært tårn som minner om tiden før den første betongplattformen ble bygget. Testen hadde vært nødvendig for å verifisere at det faktisk var mulig å ha en glideforskaling der størrelsen på

sirkelen ble endret under gliden og der gliden ikke gikk 100 % horisontalt. Det fungerte og ble senere en overlegen produksjonsprosess for gigantplattformene.

Men hva med denne konstruksjonen? Den var gigantisk. Den hadde en spektakulær ytre form. Forskalings og armeringsarbeidet ville mildt sagt bli grensesprengende og det kom til en hel rekke problemer. Tilbudsteamet jobbet døgnet rundt for å kunne presentere en i dobbelt forstand vantsett løsning. Det ble nemlig raskt klart at det rett og slett var en svært vanskelig teknisk prosess å bygge selve enheten med de dimensjonene som var nødvendig. I starten av arbeidet var utgangspunktet enkelt, finn en blant flere mulige byggeløsninger og deretter konkurrere på pris. Basert på selskapets massive betongerfaring skulle dette være en mulig fremgangsmåte. Det ble imidlertid etter hvert klart at problemet faktisk var å produsere enheten overhodet.

I denne perioden ble hun kjent med en ny datamann. Under arbeidet med Libernic plattformen ble det lange timer foran terminalen og diverse dataproblemer, selvfølgelig, ettersom hun arbeidet med avanserte programmer for styrkeberegninger. Hun husket Tommy fra arbeidet med Dronningen og søkte seg frem til en av de dyktigste medarbeiderne på datadrift og datautvikling. En asosial, men utrolig kunnskapsrik og effektiv person satt bortgjemt på et lite kott av et kontor og var selve orakelet – for alt datarelatert. Jacqueline fant ham ved en tilfeldighet, men allerede etter første møtet forstod hun at her var kunnskapen. De omgikkes ikke sosialt, fordi han ikke hadde noe sosialt liv, men de spiste lunsj samme av og til og på en merkelig måte ble han hennes mentor og læremester i datamaskiner og datastrukturer.

Jacqueline fikk los. Dette var interessant, dette kunne bli verdifullt. Neil Young, som han het, begynte opplæringsprosessen med å forklare for Jacqueline hvordan systemene var bygget opp.

I begynnelsen var det vanskelig for Jacqueline å samarbeide med en som faktisk het Neil Young. Vel viste hun at Neil var et vanlig navn, men det hun ikke visste var at Young var like vanlig i Irland der Neil kom fra som Olsen og Hansen i Norge, følgelig var det en god del Neil Young´er ute og gikk, ikke bare canadieren som sang ”Heart og Gold”.

Etter å ha vennet seg til navnet ble forholdet til Neil svært godt.

Vel hjemme slo Jonathan et slag bort til prosjektet, bare for å finne at alt gikk som på skinner, han var overflødig der. Litt trist, hadde det vært bedre med fullt kaos og skrik etter Jonathan sin erfaring og kunnskap? Egentlig, men egentlig ikke. Sjefen hadde opprettet en markeds sjefstilling spesielt tilpasset Jonathan. Han satt i gang med å fylle denne stillingen, ansatte en markedssekretær og hadde egentlig glemt Dubai når han plutselig en dag fikk vite at de neste to ukene skulle være Dubai!

Jacqueline var i ferd med å komme inn i datasystemene og systemtenkning. Alt dreide seg om databaser. En database kan sammenlignes med en gigantisk kommode med et enormt antall skuffer der informasjonselementer var lagret. I hver skuff var det lenker til neste skuff som kunne inneholde tilhørende data, og igjen lenke til neste skuff og så videre. Under byggingen av Dronningen hadde de begynt å ta i bruk en ny type databasestrukturer, fortalte Neil. Strukturer som var konstruert på en slik måte at alle dataelementer var lagret kun ett sted. Det vil si at ingen informasjon var lagret flere steder i flere systemer.

Prinsippet med lagring av data flere steder, i flere disipliner, hadde vært den normale løsningen - med en database for innkjøp, en for design, en for montasje og så videre. Dette hadde alltid vært en stor kilde til feil og merarbeid.

På Dronningen hadde de tatt i bruk og videreutviklet det nye systemet, som også var anvendt på all data- og informasjonsbehandling i selskapet. Bare se her, hadde Neil sagt en kveld, han åpnet databasen, søkte på ”Jacqueline Ernst” og all informasjon om Jacqueline kom frem på terminalen, alle dokumenter hun hadde signert ut, alle beregninger hun hadde presentert og alle personlige data. Et eneste søkerord – og alt var tilgjengelig. Jacqueline skvatt til – dette kunne bli veldig, veldig interessant og kanskje nyttig?

Rutinemessig hadde hun for lengst memorert alle passord og brukernavn Neil brukte og forstod øyeblikkelig hvilke muligheter dette skapte. Hun hadde ikke vært klar over at systemet faktisk var så til de grader åpent dersom man hadde de rette brukertilganger og passord.

Neil hadde tydeligvis hatt mye å gjøre med utviklingen av systemet, han kunne fortelle om systemet i timevis – og Jacqueline hang med, dette kunne det faktisk bli nødvendig å bruke.

I måneden som kom var Jacqueline sin hverdag og tilbudsteamets hverdag den samme. De hadde problemer, og gjennombruddet som trengtes kom egentlig ikke. Det var tekniske problemer, som Jacqueline ikke hadde erfaring nok til å løse, og hun var etter hvert blitt med som en kalkulator, som etterprøvde andres ideer og løsninger. Dette gav henne enorm trening i bruk av avanserte

datasystemer, men hadde etter hvert blitt en litt kjedelig jobb. Ettermiddagene og kveldene med Neil hadde imidlertid gitt henne en etter hvert betydelig datakunnskap.

En kveld spurte Neil plutselig – skal vi gå ut? Jacqueline ble svært overrasket og svarte ja, gjerne! Neil smilte underfundig, se her, sa han og satt seg bedre til rette foran terminalen. Han kallte opp terminalprogrammet og tastet inne en adresse Jacqueline ikke kjente, men sekunder senere dukket en helt ukjent innloggingsside frem, Oljeselskapet! Neil tastet et brukernavn og passord som Jacqueline merket seg automatisk, og de var inne i oljeselskapets datamaskin! Jacqueline snudde seg mot Neil og forstod, de skulle ikke ut fysisk, de skulle på tur til andre selskapers datamaskiner!

Litt skuffende – veldig spennende. ”Hva gjør du nå?” Utbrøt hun. Neil så på henne, ”Tenkte det kunne være interessant å vite hva kunden tenker”. Smilte han uskyldig. ”Vi gjør antagelig ikke noe ulovlig”. Han forklarte videre at han en kveld kom til å taste feil adresse, kom til denne siden og oppdaget hvor utrolig lett det var å komme inn, passord og brukernavn var banalt enkle og tilgangen var ikke sikret på noen som helst måte utover dette. ”Antar at de ikke ventet besøk inn hovedinngangen”. Smilte Neil!

”Har du vært flere steder?” Spurte Jacqueline. ”Jada” svarte Neil, ”jeg vet tilfeldigvis at oljeselskapet har en gigantisk Univac datamaskininstallasjon”. Og fortsatte stolt. ”Systemet fungerer svært enkelt, la meg vise deg”. Han logget seg helt ut og startet på nytt terminal- eller tilkoblingsprogrammet.

Han forklarte videre, nøkkelen er noe så enkelt som å logge seg inn med modemmet på selskapets sentralbord. Han tastet raskt et telefonnummer, og nå kom de til et helt annet sted.

Innloggingssiden som kort tid senere dukket var en avis og Neil smilte. ”Ser du”, sa han, ”samme innloggingsside som oljeselskapet, men ser du en forskjell?” Det gjorde ikke Jacqueline.

Men se der nede da, ertet Neil, der står systemnummeret, bestående av en datamaskintype, i dette tilfellet U1108 og et løpenummer. Ja det var egentlig lett å se, dersom du visste hva du skulle se etter. Neil tastet inn datamaskinnavnet som brukernavn og deretter løpenummeret som passord. Skjermen endret seg kjapt til en meny – de var inne!

Valgene var mange, legge inn artikkel, lese avisen og så videre. Jacqueline kunne ikke tro det hun så, men hvordan og hvorfor?

Enkelt, sa Neil. Disse maskinparkene er så store at de må vedlikeholdes og driftes av leverandøren. Det er en hel rekke systemparametre som med jevne mellomrom må overvåkes og sjekkes. Derfor legger leverandøren inn en bakdør til systemet.

Imidlertid har Univac tydeligvis en rekke kunder, og har funnet ut en effektiv måte å kode brukernavnet og passordet. Det står faktisk på innloggingssiden nesten i klartekst.

Men telefonnummeret, nummeret du tastet for å komme frem til avisen, spurte Jacqueline, hvordan fant du det? Enda bedre, gliste Neil, telefonnummeret er rett og slett nummerert til kundens sentralbord. Når sentralbordet får en telefon fra en datamaskin eller terminal, slik som vi bruker, identifiseres dette øyeblikkelig og vi rutes direkte til en port, denne porten sender innloggingssiden i retur og der kan du lese det du trenger.

Jacqueline var målløs. Var det virkelig så enkelt, men finner de ikke ut hvem vi er? Det er enda mer genialt, svarte Neil, med et om mulig enda bredere glis – brukernavnet identifiserer oss som leverandøren, og leverandøren er på ingen måte interessert i å vise noen hvor ofte de må inn for å drive vedlikehold. Noen kunne jo få en ide om at de ble overvåket, eller hadde kjøpt en dårlig maskin som så til de grader trengte vedlikehold! Derfor synes vi ikke noen steder, ingen logg, ingen pålogget bruker – vi er rett og slett ikke!

”Men hvor kommer du inn” spurte Jacqueline, ”hvordan vet du at akkurat dette selskapet har en Univac maskin?”

Nå var Neil helt overstrømmende, Jacqueline hadde aldri sett ham slik før og forsto at dette var en verden der Neil var konge.

Neil logget seg ut, styrte modemmet mot ett nytt nummer med et par kjappe escape kommandoer, en ny innloggingsside, Jacqueline kunne øyeblikkelig identifisere brukernavn og passord, og vips så var de inne – hos Univac. Selvfølgelig har de det samme systemet for seg selv lo Neil. Nå skal vi bare se på kundelisten, så ser vi hvor vi kan komme inn. Menyen var relativt enkel, ”Clients”

var et valg og ved å velge nettopp "Clients" dukket en liste over Univac installasjoner frem, komplett med telefonnummer, kundenavn, adresser og det hele.

Selvfølgelig, sier Neil, en service mann skal kunne sitte et hvilket som helst sted i verden og drive vedlikehold på en hvilken som helst maskin. Dette systemet gjør det kun nødvendig å huske ett eneste ett telefonnummer, ditt eget selskaps nummer. Med et enkelt modem og en terminal er du med andre ord klar for å arbeide med alle selskapets kunder eller installasjoner og du trenger ikke å huske et eneste navn, passord eller annet tull, bortsett fra ditt eget telefonnummer.

Verken mer eller mindre genialt!

Dubai var også utrolig spennende, Dubai var på mange måter et Saudi Arabia uten slips, ting var noe mer europeisk, men med full arabisk tyngde. Jonathan trivdes!

Varemesser eller messer er en forferdelig oppfinnelse. Man trykker et for stort antall utstillere som sleper med seg for mye eller for lite utstyr, inn i et upassende miljø og pynter det hele med plastikk blomster og selgere med spesialinnkjøpte klær for anledningen. Forferdelig, for de som står på messe, flott for kundene. Det er servering, det er utdeling av små, og store, gaver og det er vakre kvinner. Alt sauset sammen med foredag, produktpresentasjoner og dårlig luft. Jonathan hadde gjort dette før og gledet seg til å treffe kundene, gruet seg til 10 dager maraton med en ganske nøytral mørk dress, ok, hvit skjorte, ok, rødt slips og rødt belte, fillern!

Som vanlig renner en rekke totalt uinteressante, totalt ikke kunder, forbi og stiller allehånde rare og umulige spørsmål. Første dagen gikk, ikke noe oljeselskap fra Saudi Arabia. Neste dag, noen kverulanter kommer og stiller umulige spørsmål om datamaskinsystemene de har stilt opp, operatørstasjoner med fire skjermer, som er ganske bra i 1992, styringsdatamaskiner og lignende.

Spesielt en person begynner å stille spørsmål som er enkle å besvare for så vidt, det er bare det at det er så utrolig mange av dem. Jonathan merker at noen begynner å bli irritert, men blir vitne til at selgerne tross alt har en utrolig stayer evne – mannen gir seg endelig og glir videre i mengden, andre dag over.

Om kvelden var det å spasere rundt i Dubai City. Imponerende.

Jonathan husket veien inn fra flyplassen. Når de kom inn med flyet over Dubai så de ørken, ørken og ørken. De landet, fikk tak i bagasjen, fikk tak i drosje og kjørte mot hotellet, i en skog! Jonathan forsto lite, en skog, det var da ørken. Et sted senket imidlertid drosjen farten og Jonathan fikk sett nøyere etter: Hvert eneste tre hadde en liten vanningsstasjon! Hele skogen var en plantet hekk med en dybde som akkurat gav deg følelsen av å kjøre i en skog – magisk, arabisk. På mange måter var Dubai City noe av det samme – magisk.

Tredje dag, fjerde dag, femte dag, ikke noe oljeselskap In'shallah – kunne ikke komme?

Messen og kollegaene utgjorde et svært disiplinert arrangement. Dubai bød på fantastiske restauranter, opplevelser, arabisk kultur, bilturer i ørkenen, båtturer med de legendariske små abras båtene over Bur Dubai, et lite havneområde som skiller de to delene av Dubai City. At det ikke var flere uhell eller drukninger på disse turene var utrolig. En Abra var i utgangspunktet en strukket norsk pram, laget i utrolig grovt tilhugget teakplanker. En kolossal V-motor var montert på en slags lav søyle bak på båten og rett ut av girkassen bak kom akselen med propell skrått ned i vannet. Motoren fungerte som en påhengsmotor og var tydeligvis et slit å manøvrere med – i det minste så det slik ut. Mye lukt, mye støy og egentlig lav hastighet. Jonathan antok at mengden teak gjorde båten tung, stabil og kanskje sikker?

Jonathan var snart full av nye erfaringer og opplevelser.

En kveld etter en standard tur på byen ble Jonathan sittende på rommet, og filosofere over andre messer der han hadde deltatt. Noen som denne, andre litt mer sære.

Spesielt en opplevelse på Interkama var lett å huske.

Interkama er bransjens variant av Kaba og alle som teller innenfor bransjen går sine runder. Normal prosedyre var opp klokken 7.00 fikse opp eller restaurere seg til et godt image, noe som kunne medføre en til to timers hardt arbeid alt avhengig av foregående kvelds bravader. Frokost deretter buss tilmesseområdet og fottur inn til Standen. Der flanerte en rekke tilfeldige og spesielt inviterte kunder samt noen ukjente, men mulige kunder forbi og innom. Salg, presentasjon av utstyr og løsninger, kaffe, øl, champagne og drinker, avhengig av kundens ønsker. Middag med en eller flere utvalgte kunder og siden – Byen.

Denne kvelden var imidlertid spesiell. Ingen kundeavtaler, ingen kunder i sikte – hva hadde skjedd? Jonathan tok en langsom middag på hotellet med noen kollegaer fra Tyskland og gikk en tur på egenhånd i byen. Det gikk imidlertid ikke lang tid før han traff noen konkurrenter fra Norge som hadde samme erfaring, hvor var kundene i dag?

Vel – barrunde. Etter hvert var det fire fem konkurrerende kollegaer som ruslet fra bar til bar. Masse halvlitere og masse prat. Selvfølgelig var man i Tyskland og tyskeren fikk gjennomgå. Alt fra overfylte campingbiler i Norge til hersing under krigen ble kommentert i mer eller mindre sakelige former.

Omtrent klokken tre om natten ble det litt stopp i byvandringen. Flokken stod i en bakgate og diskuterte videre perspektiver for kvelden – hvilket horehus var egentlig stort nok for fem nordmenn med relativt greie ego?

Nå var det seg slik at en av gjengen måtte late vannet! Ikke helt enkelt å finne et tre midt i en tysk by og ved et stort tilfelle hadde flokken stoppet opp ved en gigantisk Mercedes sportsbil. Mannen stilte seg opp, hentet frem sværingen og begynte å spyle bil. 10 – 15 halvlitere hadde gjort mulighetene store og frontrute, panser og det stolte tyske stål krympet seg nok noe der nordmannen med stødig hånd skulle skrive navnet sitt.

Det som toppet situasjonen var imidlertid at bilens eier hadde ankommet. En liten spjæling med Armani dress og det hele stod som fjetret og så på at det store tyske underverk fikk en skikkelig goldenshower. Tyskeren var smart nok til å innse at fysisk intervensjon denne gangen ikke var veien frem og stod med store øyne å så på at kollegaen gjorde seg ferdig.

Harmen var nok imidlertid stor, for idet han kom seg til å låse opp og kjøre vekk foregikk det med en viss fart – og mangel på tysk presisjon. Han tok med seg støtfangeren og det meste av bakskjermen til bilen foran på vei ut – antagelig på vei for å dumpe bilen på dypt vann. Vel – ikke til å stole på, kommenterte vår kollega og vi ruslet videre inn i nattensmyke og anonyme mørke.

Syvende dag, åttende dag, var turen bortkastet?

Niende dag, ettermiddag, plutselig svermer standen av interesserte representanter fra oljeselskapet i Saudi. De fikk kjapt organisert seg og fikk en rekke personer i tale. Suksess – suksess – suksess, niende dagen – kvelden!

Jacqueline var sjokkert og overveldet. Var det virkelig mulig, kunne Univac virkelig legge ut informasjon, eller systemtilgang på en måte som dette? Her kunne egentlig hvem som helst, med et billig modem og en terminal, koble seg opp og gjøre utrolig skade.

Hun snudde seg mot Neil, er det flere som kjenner til dette? Neil smilte, vi er totalt fire kompisar som kan dette, fem med deg. Dette er en hemmelighet som faktisk svært få kjenner til, selv hos Univac. Det regnes som et helt sikkert system.

Jacqueline var helt ør i hodet, klokken viste nesten midnatt, tror vi kaller det for en dag kom Neil henne i forkjøpet, de logget seg ut, fra Univac, og reiste hver til sitt.

Du verden, Jacqueline satt seg ned og sorterte inntrykk når hun kom hjem. Var det virkelig så enkelt? Hun bestemte seg for å kjøpe en terminal og et modem og prøve dette hjemmefra ved anledning.

Livet i Aberdeen gikk sin vante gang, men ting var i ferd med å skje. Tilbudsarbeidet mot det kanadiske oljeselskapet sto litt i stampe. De kunne ikke finne en effektiv støpemetode.

Privat hadde livet blitt litt mer spennende. Hun var blitt innlemmet i Neil sin lille gjeng av systemkritikere og de hadde begynt å samle seg noen kvelder i uken hos de forskjellige deltagerne. Det var Jacqueline, det var Neil og det var tre andre som hun også fikk god kontakt med. De brukte kveldene på å lense datamaskiner i hele verden for informasjon og prøve ut muligheter.

Det var flere som hadde samme system som Univac og de hadde etter hvert funnet bakdører til de fleste systemene. Jacqueline hadde også blitt svært dreven i gamet og kunne bringe nye løsninger frem.

For så vidt drev de antagelig med noe ulovelig, uten at de egentlig kunne vite dette. De så det heller slik at dersom en guttegjeng kommer forbi en fotballbane med åpen port da er det vel greit

å gå inn og spille? Dersom de ikke drev hærverk og i tillegg forlot stedet i samme stand som de kom, var det vel ikke galt?

Sosialt var de fire medlemmene i gjengen en underlig forsamling. Som Neil, hadde også de tre andre solide interessante stillinger i næringslivet i Aberdeen, men de delte altså denne interessen for datamaskiner, eller egentlig andres datamaskiner. Neils interesse for datamaskiner og systemer hadde fasinert Jacqueline fra første stund.

Neil var relativt liten, tynn og spinkel og hadde noen utrolig elegante fingre. De var velformet, lange og egentlig spesielt tynne. Jacqueline hadde tatt seg flere ganger i å sammenligne Neils behandling av tastaturet på terminalen med en pianospiller på et flott konsertflygel. Det var en fascinerende sammenligning og gav egentlig full rettferdighet til Neil. Det var i sannhet kunst det han fikk frem, i hvert fall på en måte.

De andre deltagerne i gruppen hadde egentlig også slike små kjennetegn som gjorde dem annerledes, uten at det var mulig å peke på noe konkret.

En kveld stilte en av gutta Jacqueline spørsmålet: lyst til å komme i nyhetene? Han hadde lært seg en metode for å hente ut bilder fra avisene like før de gikk i trykken, manipulere eller bytte bildet og så returnere hele stasen. Han satt med en Atari datamaskin, hadde lært seg hvordan bilder ble kodet, brukte relativt enkel programvare for å endre disse og returnere bildene til avisen like før den gikk i trykken. Han viste stolt frem et eksemplar av Aberdeen Evening Express der han fremstod i bakgrunnen på et nyhetsbilde! Han var lett å gjenkjenne for gjengen, som visste hva de skulle se etter, men det var opplagt at fotografen ikke ville oppdage hva som hadde skjedd med mindre han fikk vite om det, og det fikk han ikke.

Dette var helt i starten av perioden der aviser begynte med datamaskiner for setting og trykking av aviser. Metoden fungerte følgelig kun på noen spesielt teknologidrevne aviser.

Gjengen var imidlertid i ekstase og teknikken ble undervist nøye av en stolt førstemann. Jacqueline hadde for lengst også kjøpt en liten datamaskin, en Dragon 32 og et Hayes modem og kunne by på alle fasiliteter de kveldene de samlet seg hos henne.

Det begynte imidlertid å nærme seg tiden for at understellet til Dronningen skulle ”mates” eller settes sammen med den gigantiske toside enheten. Det var en spektakulær hendelse selv om den i og for seg var utført en rekke ganger allerede. Jacqueline hadde søkt om ferie og fikk selvfølgelig innvilget to uker. Planen var å overvære sammensetningen og deretter bruke en ukes tid på Borhaug.

Jacqueline hadde svært dårlig samvittighet for familien på Borhaug. Hun hadde ikke på noen måte vært en støttende datter i sorgen og følte at det var vanskelig.

Hverdagen var imidlertid hektisk, arbeidet tok dagen, kveldene gikk med til lek med datamaskiner, og slik gikk tiden. Hun oppdaget ganske tidlig at det ble verre og verre å ta kontakt med familien ettersom tiden gikk, men nå var de altså på planen.

Etter turen til Dubai var igjen Jonathan i gang med jobben som markedssjef. Samlinger for selgere, samlinger for kunder, turer med reinsdyr, gammer, Lofoten, Svalbard, hva kunne man ikke by på? I det hele tatt, oppfinnsomheten var stor og resultatet kom langsomt men sikkert. Utfordrende i begynnelsen, kontakt med et og annet kommende byrå som kunne bistå med arrangementene, spennende, men etter hvert oppdaget Jonathan at han tross alt likte bedre å gjøre ting enn å snakke om det, tross alt.

En helt annen ting var at tiden for mating av Dronningen nærmet seg. Topside var snart ferdig, understellet var snart ferdig og et utrolig spektakulært scenario skulle utspille seg. Understellet skulle senkes ned til det stakk omtrent tre meter over vannet, topside eller det som alle assosierte med en oljeplattform, overstelle, som fløyt på to lektere skulle slepes over, understellet ville bli hevet og vips, en komplett gassproduserende plattform klar for sleping ut til feltet. Jonathan hadde bestemt seg for å se dette skuespillet på nært hold. Det var blitt en rutineoperasjon, ettersom Dronningen ikke akkurat var den første plattformen med dette designet, men Jonathan hadde ikke sett det før og dette var ”hans” plattform! Han styrte seg inn mot to ukers ferie og forberedte seg til en spennende opplevelse.

Planen var ferge fra Newcastle til Stavanger, leie en bil der, kjøre ut til et sted hun hadde funnet via kartet som ville gi henne panoramautsikt til matingen. Etter matingen skulle hun sette kursen for Borhaug og komme på overraskende besøk.

Reisen gikk etter planen, tog fra Aberdeen til Newcastle, fergen til Stavanger og leiebil fra Avis. Det var ettermiddag når hun kom til Stavanger, det passet perfekt, matingen var planlagt til førstkommende natt.

Hun kjørte innom en bensinstasjon, kjøpte en lett strandstol, en kikkert, en del sjokolade og brus og satt kursen mot det stedet hun hadde plukket ut som utsiktspunkt. Klokken var nå nærmere elleve om kvelden og det var en flott kveld. Ute på sjøen så hun at understellet til Dronningen hadde kommet svært langt ned i havet, men at det enda var en del meter igjen før topside kunne slepes over. Hun kjente at pulsen begynte å stige, til tider voldsomt. Dette skulle bli magiske, hennes og farens natt!

Jonathan hadde benket seg ved vannkanten og belaget seg på en lang dag. Matingen er en uhyre spennende og kritisk del av prosessen med å sette topside på betongunderstellet og han hadde bestemt seg for å se dette på nært hold en gang – med Hans plattform. Ute på fjorden så han at betongunderstellet langsomt ble ballastert ned. Millimeter for millimeter, meter for meter. I rett posisjon skulle kun tre meter av det enorme betongunderstellet være synlig, topside som lå på to lektere skulle trekkes over og lande i eksakt posisjon og den omvendte prosessen skulle starte.

Ideen om å ta turen hadde vært god, når han satt på kontoret. Det han ikke tenkte på var at prosessen selvfølgelig tok enormt lang tid, tross alt er 300 meter himla mange millimetre. Nå satt han der og hadde bestemt seg for at det skulle han gjøre til sirkuset var over. Han satt nede ved vannkanten på en liten campingstol og ventet og kikket. Fra den avstanden var det bare kunnskapen om at noe skjedde som gjorde det mulig å se en utvikling.

Kjedelig. Kjedelig. Kjedelig. Og en gudsforlatt plass. Lite å se på, grønn natur, blå fjord og en betongdings som langsom synker i havet. For det blaserte Stavanger folket var ikke en mating spesielt dramatisk lenger, så han var alene, dog med perfekt utsikt, cola, og sigaretter.

Metoden var like genial som enkel. Det gigantiske betongunderstellet ble lagsomt men sikkert fylt med vann, ballastert. På denne måten sank hele kolossen lengre og lengre ned i havet. Topside var nå helt ferdig med hotellet, strømforsyningsenheten, boremodulen, prosessmodulen og tilslutt ytterst målemodulen på et gigantisk dekk som lå på tvers over to enorme lektere. Metoden medførte at toppen av betongunderstellet tilslutt lå lavere enn dekket på lekterne. Disse ville bli tauet over bena til betongunderstellet, posisjonert med millimeternøyaktighet og så ville ballastvannet igjen pumpes ut. Første gang det ble utført hadde det vært hundrevis eller tusenvis av tilskuere langs stranden. Nå, et antall plattformer senere var hun alene.

En komplett gassproduserende koloss som det store oljeselskapet hadde planlagt og bygget for å tjene enorme penger med gassalg til England og kontinentet. Blodpenger! Tenkte Jacqueline. Her lå nesten 20 milliarder kroner, men penger til å kontrollere livsviktig vedlikehold og systemer for dykkerne som gjorde dette mulig hadde de ikke! Hennes far hadde dødd for at dette skulle være mulig! 20 milliarder kroner med en forventet inntekt på over 120 milliarder, men noen kroner for å redde liv på havbunnen i en dykkerklokke fantes ikke! Tankene gikk i sirkel og hun merket at hun var nær ved å kollapse der hun satt.

Ettersom kvelden kom oppdaget Jonathan at han ikke var alene – 50 meter til høyre satt en person til. Han kikket forsiktig bortover med kikkerten. Du verden – der satt det som måtte være verdens vakreste kvinne. En eksakt kopi av Jacqueline Kennedy, her i Stavanger, med tilsynelatende intens interesse for det samme som han – altså på faglig side. Hun satt også med en kikkert rettet mot betongkolossen som stadig var godt synlig ute på fjorden. Nå dro han også kjensel på henne – det var selvfølgelig Betongdama, eller Jertrusa som var noen av navnene hun gikk under, når ingen trodde hun hørte dem. Navnene kom delvis av fagområdet, vel var offshore industrien i ferd med å fylles opp med en viss kvinneandel, men stadig var det uvant å se kvinner i konstruksjonsstillinger. Jertrusa kom selvfølgelig fra en rekke personer som opp gjennom prosjektet hadde prøvd seg og fått skyven en etter en. Den blide sørlendingen var etter det han visste stadig urørt av svette oljehender. Men i natt? Hvorfor satt hun her?

Jonathan tok en rask beslutning og gikk målrettet tilfeldig bort til henne. Åpningsreplikk, åpningsreplikk, hva sier man til en kollega?

Plutselig ble hun vár at hun ikke var alene. En mann kom langsomt og nølende gående mot henne. Ettersom han kom nærmere kjente hun ham igjen. Var det ikke Jonathan fra Instrument? Hun mente å huske navnet, blant annet fra en teambuilding i fjern fortid. Han kom helt bort til henne, hei! Jonathan Instrument, smilte han.

Jacqueline smilte, og tankestormen stilnet, du her? Jonathan ble tydeligvis litt forlegen, det er mitt første prosjekt i denne størrelsen, jeg bare måtte se hva som skjer. Jacqueline smilte, samme her. Hun ba ham sitte ned og samtalen kom i gang, prosjektet, hva drev han med, hva drev hun med og så videre. Hun merket at det var hyggelig, hun slappet av, spenningene begynte å miste taket. Være her i hele natt? Spurte hun. Jonathan bekreftet, det skal visst være over ved seks tiden. Jacqueline nikket, det hadde hun også hørt.

”Jonathan Instrument, Ser på matingen?” Den satt. Hun skvatt litt og han forstod at hun ikke hadde spottet ham, selv om hun måtte ha vært der like lenge som han. Hun kom seg fort og samtalen kom i gang om matingen og spenningen rundt ballastering, bølger, strømninger osv.

Fikk han sitte ned? Selvfølgelig. Han hentet stolen og kikkerten og benket seg ved siden av henne. Det var noe der. Hun var tydelig oppspilt av en eller annen grunn utover det å se et antall tonn bli festet til et annet antall tonn. Han merket seg at hun luktet mer parfyme enn normalt – hun var varm! Hva skjer?

Samtalen gikk greit, sørlendingen fortalte fritt om sin del av jobben og han la ut om sitt prosjekt, faen han var en skrytende Bærum dritt. Skjerpings, skjerpings. Hun var utrolig erotisk der hun satt og han begynte så smått å angre på fremstøtet. Det var tydelig at hun overhodet ikke hadde tenkt å gå før topside var godt plantet på GBS’s og nå måtte for så vidt han også sitte der.

Redningen kom i form av nattekulden – han hadde utrolig nok tatt med en dobbel teppepose og tilhørende liggeunderlag – hun hadde ikke.

Etter hvert ble det kaldt, rundt to-tiden var det blitt veldig kaldt, Jacqueline ergret seg over at hun ikke hadde fått med seg at netter i Stavanger i mai var kalde. Denne sommeren i 1992 var intet unntak. Jonathan var imidlertid bedre forberedt, jeg har tepper sa han plutselig, et øyeblikk. Fem minutter senere kom han tilbake med en dobbel teppepose og liggeunderlag. Uten egentlig å tenke veldig over saken var de plutselig begge nede i den store sekken. Jacqueline var litt usikker, Jonathan var like usikker, men....

Jacqueline fikk ikke varmen i seg, og krøp nærmere Jonathan i posen. Han på sin side tok forsiktig armen rundt henne, misforsto skjelvingen hennes og klemte henne enda nærmere inntil seg. Jacqueline følte varmen, men følte også en kime til en viss opphisselse. Under prosjektet hadde hun merket seg Jonathan og hadde i en periode hatt følelser for han når de en periode arbeidet sammen. Hun husket plutselig at Jonathan hadde presentert tallene for vektene på utstyret han skulle levere, det var rimelig komisk en periode. Hun hadde lest tallene i tonn, mens han hadde presentert tall i kilo. En kort stund trodde hun at Jonathans utstyr kunne skape problemer for hele understellet. Når misforståelsen ble avklart hadde de allerede fått god kontakt og situasjonen var ikke så rent lite komisk, men så skled det unna på arbeid og forskjellige avdelinger og seksjoner. Nå lå de her. Hver med sin grunn for å være her, han hadde fortalt om sin grunn, hennes var hemmelig og ville alltid måtte være det.

Hun kjente at han reagerte på henne og lot det skje. Hun var utmattet av tankerekkene som hadde veltet på når hun satt der alene og Jonathans forsiktige fremstøt ble etter hvert like forsiktig oppmuntret. De hadde stranden for seg selv, det var tussmørkt og naturen gikk sin gang mellom to kjente, men ukjente, personer på en strand utenfor Stavanger. Jacqueline merket at Jonathan var snill, han var god og hun lot det skje det som skulle skje.

Etterpå sovnet Jonathan stille ved siden av henne. Det var kanskje greit, nå lå hun her og speidet utover mot prosessen der ute. Klokken nærmet seg 5 om morgenen og det var allerede blitt noe lysere.

Plutselig og uten forvarsel skjedde det noe, hun kunne se kaskader av vann stå i været der hun viste at understellet lå, men nå var det i ferd med å forsvinne! Hun så ganske store virvler oppstå

rund der betongunderstelet hadde ligget, men intet drama, lekteren med overstelet lå like ved, helt uberørt. Noen titalls sekunder senere merket hun noe som måtte være et lite jordskjelv, understelet som traff havbunnen! Hele Gandsfjorden liksom vibrerte noen sekunder – så ble det stille. Ikke engang bølger som slo mot stranden. Øyeblikket hadde kommet – og forsvunnet.

Hun ble over seg av følelser og tanker. Hun hadde vært med på å designe Dronningen, arbeidet med henne døgnet rundt i perioder og på denne måten gitt år av sitt liv for å få denne kolossen opp, nå var den borte.

Oljeselskapet hadde betalt!

Hun så seg rundt, de var stadig alene, ingen på land hadde tydeligvis oppdaget noe enda. Hun så ned på Jonathan, han sov som en stein, hun så en gang til, som et barn. Fort fikk hun på seg buksene, smøg seg ut av posen pakket den godt rundt Jonathan, tok med seg sitt og listet seg forsiktig bort til bilen, startet opp og forsvant.

Hjertet banket som en hammer. Understelet hadde virkelig kollapset og forsvunnet. Det kom til å koste! Ewald, hennes dyrebare fars død, hadde fått konsekvenser.

Jonathan våknet av at han frøs og at han hadde vondt i ryggen.

Først forstod han ingenting, men så kom minnene langsomt tilbake. Som den idioten han var hadde han sovnet! Er det mulig! Han husket hva som hadde skjedd, hvordan de hadde kommet seg ned i teppeposen og hvordan det hadde gått videre. Han slo øynene opp, Jacqueline! Hun var ikke der, han var alene i en kald og fuktig teppepose med morgenduggen som et ekstra teppe overalt.

Hva hadde skjedd? Hvorfor var hun borte? Han kjente enda duften av henne og fant ut at han bare var delvis kledd – så var det i det minste ingen drøm! Han kom seg opp på albue og så rett frem - Dronningen var borte!

Klokken var halv ni, han lå i en teppepose på en strand ved Stavanger og ble svært desorientert, hva hadde skjedd? Han husket noen vibrasjoner midt på natten, men hadde ikke våknet ordentlig og hadde sovnet inn igjen.

Han fikset klærne, kom seg opp av posen, fikset litt på utseendet, rasket med seg det han hadde liggende og kom seg bort til bilen. På med radioen!

På lokalradioen messet en opphisset stemme om ulykken som hadde skjedd samme natt.

Jonathan fikk med seg at plattformunderstelet hadde sunket klokken fem om morgenen, Han fikk også vite at ingen var skadet eller omkommet og at topside stadig lå stabilt på lekterne.

Merkelig – hva hadde skjedd. Han visste at nyhetene bare var svada og at ingen der visste noe. Slik var det alltid.

Dersom du selv har førstehåndskjennskap til en nyhet vil du alltid høre at det er feil, men det vil jo totalt sett alltid være noen som har førstehåndskjennskap til alle nyheter?

En gang Jonathan ledet et utviklingsprosjekt, de hadde en liten idé, som kunne gi gode innsparinger i sammenheng med prosessautomatisering, hadde de greid å krangle seg til et intervju i Dagens Næringsliv. Engasjert og begeistret hadde Jonathan og en kollega fortalt om et

produkt som ville komme til å bli en sentral enhet i all instrumentering, og som kunne spare millioner av kroner pr. år. Når de senere leste avvisen og fant omtalen var millioner blitt til milliarder. Jonathan hadde fått spydigheter slengt etter seg i måneder etterpå! Aviser!

Men her var det et faktum at understellet manglet. Ingen journalist kunne rote bort det. Han besluttet seg for å dra til Stavangerkontoret og se om han kunne finne ut mer.

82

Hun kjørte langsomt veien langs Jæren mot Lista. NRK var i ferd med å våkne og lokalradioen kunne opplyse om en kjempekatastrofe i Gandsfjorden. Hele understellet til Dronningen hadde sunket og var totalhavarert. Utrolig nok hadde ingen liv gått tapt, katastrofen hadde inntruffet under ett mannskapsskifte og alle som eventuelt skulle vært om bord var på lekterne. Jacqueline følte en enorm lettelse, i den senere tiden hadde det gått opp for henne at handlingene hun hadde utført helt på slutten av prosjektet kunne koste liv. Det hadde det ikke gjort – det var en ren økonomisk avstraffelse, og den var stor nok for denne gang!

Hevnen var så perfekt at det var vanskelig å tro.

Det eneste som var synd var at hun ikke kunne stå frem og fortelle sin historie. Hun visste at fars kolleger, de som enda levde, hadde det vondt. Uforklarlige sykdommer, smerter og ødelagte liv var et resultat av dykkeraktivitetene, som egentlig gjorde oljeeventyret mulig.

På Borhaug hadde ikke ting endret seg mye. Mor bodde i det gamle huset alene og var glad for å få besøk, selv om Jacqueline fikk et og annet stikk, om lenge siden sist og lignende.

Moren serverte mat, moren serverte kaffe, moren redde opp sengen, moren ville vaske klær, moren ville gå tur, moren ville ha henne med til kjente. I begynnelsen var det deilig å ha en som degget rundt seg. Det var også morsomt å fortelle om jobben, men etter hvert ble det rimelig påtrengende. Jacqueline hadde levd alene i syv år og bar litt preg av det.

83

Etter hvert fikk hun tid til å oppsøke gamle kjente, som nesten uten unntak stadig bodde på Borhaug eller områdene rundt. Det var hun som hadde vært systemkritikeren og flyttet ut. Denne generasjonens amerikafarer.

Mens hun gikk rundt og slappet av slo det henne at det var svært få spor etter far. De gamle tingene var borte, båten var borte, fars bil var erstattet med en knøttliten japaner, i det hele tatt hadde livet tilpasset seg. Hun oppdaget at mor hadde et nettverk av venninner som hun omgikk,

neste daglig. Allerede tredje dagen Jacqueline hadde inntatt pikeværelse måtte mor ut ”et ærend”, til en syforening eller lignende. Jacqueline behøvde ikke å ha dårlig samvittighet. Broren rakk faktisk ikke å stikke innom på en uke – han var på fisketur med noen kompiser.

Alt i alt var Jacqueline fornøyd når hun satt i bilen tilbake til Stavanger og fergen til Newcastle og endelig, hjem til Aberdeen.

På Stavangerkontoret var stemningen hektisk. Det skulle vise seg at systemene og topside var inntakt. Med andre ord – business as usual for Jonathans gamle prosjekt.

Videre ble det raskt besluttet å sette topside på et betongunderstell som ble laget ved at man sprengte toppen av et skjær og murte opp midlertidige støtter. Dette gjorde det mulig å fortsette arbeidet med å ferdigstille alle prosesser og prosjekter om bord, som om Dronningen hadde fått sin plass i havet.

Jonathan konstaterte at prosjektet hans var gått over i siste fase, ferdigstillelse – han var endelig ferdig med prosjektet.

Det hadde vært stor ståhei på jobben, og var det fremdeles når Jacqueline kom tilbake. Diskusjonene og spekulasjonene hadde gått høylytt om hvordan noe slikt overhodet kunne skje. Teoriene var mange, varierende fra terror angrep utført av overlevninger fra Svart September til dårlig håndverk. Jacqueline var egentlig glad hun ikke hadde vært der når det stod på som verst. Det kunne ha blitt vanskelig å ikke si noe.

Den andre dagen etter hjemkomsten fikk hun en overraskelse. Hun ble kalt inn på sjefens kontor. Han var plutselig veldig formell og forklarte ganske rolig at tilbudsteamet mot det kanadiske oljeselskapet foreløpig var lagt på is. Kanadierne hadde fått ”second thoughts” etter ulykken med Dronningen og de hadde heller ikke fått til et gjennombrudd på konstruksjonsmetoder for Libernic plattformen.

Siden det var utsikter til dårlige tider og egentlig lite å gjøre, hadde han fått beskjed om å gå til permitteringer. Jacqueline var dessverre en av de yngste og senest ansatt. Siden Skotske regler var helt klare rundt permitteringer var det dessverre hun som måtte gå. Det var som han sa, svært beklagelig, men han hadde ingen andre muligheter. Eventuelt kunne hun selvfølgelig si opp stillingen og selskapet ville da gi lønn for åtte måneder, ikke de pålagte tre månedene. Dersom hun valgte å si opp måtte han få vite det, nå!

Jacqueline var lamslått. Hun hadde overhodet ikke hatt denne muligheten i tankene. Vel hadde tilbudsteamet ikke fått til noen kreative løsninger, hun hadde sett at det var mindre å gjøre, men oppsigelser hadde ikke vært i tankebildet overhodet. Og nå dette, permittering eller oppsigelse, valget skulle falle på fem minutter? Sjefen fortsatte, dersom du sier opp vil du selvfølgelig få de beste attester, som faktisk er korrekt. Det er dessverre slik her at dersom vi møter dårlige tider er de yngste som må gå først. Og mellom oss Jacqueline - du får deg ny jobb, om ikke her i Aberdeen så i Norge. Jacqueline følte seg ubehagelig presset. Det var selvfølgelig riktig det han sa – det skulle bare ikke vært henne han sa det til!

Ok, sa hun, jeg sier opp. Sjefen smilte, hun forstod at det antagelig hadde vært mye tøffere for han enn han hadde forestillet henne, ok hun hadde liten eller ingen sympati – det var hun som

ikke hadde jobb. Men det var riktig som han sa. Hun var ung, hadde en solid utdannelse, kom til å få gode attester - livet ville gå videre!

Pussig nok var oppsigelser en ting hun egentlig var oppvokst med. På Borhaug hadde arbeidslivet alltid vært varierende. Far hadde opp gjennom årene flere ganger byttet arbeid. Når hun tenkte tilbake var dette selvsagt ikke for moro skyld, men rett og slett på grunn av konkurser og nedbemanninger. Følgelig var ikke Jacqueline helt satt ut. Noe ville komme til å skje.

Hun dro tilbake til sin lille plass i kontorlandskapet, skrudde av terminalen og pakket tingene sine. Til sin store forskrekkelse oppdaget hun at det faktisk var svært lite hun hadde her. En pappeske og det var det.

Leiligheten virket litt mindre nå. Hun hadde lønn nesten et år til som imidlertid ble utbetalt som en stor sum – hun skulle tydeligvis vekk fra systemene. Hun hadde god tid, men hva skulle hun gjøre? Hun gikk for å handle mat og noen småting, gjengen skulle komme i kveld. Utrolig nok var det den lille gjengen med systemkritikere som hadde blitt hennes base, som var det hun hadde savnet når hun hadde vært på besøk i Norge.

Kvelden kom og det gjorde også gjestene hennes. Hun fortalte om oppsigelsen og de var overrasket. Neil hadde lest om det mens hun var på ferie og var egentlig litt forberedt, men det var ikke en hyggelig kveld. Skulle hun få seg ny jobb, skulle hun tilbake til Norge, det var mange spørsmål og få svar.

Et lyspunkt var imidlertid at de hadde hatt et gjennombrudd i arbeidet med å komme inn i flere systemer. British Telecom hadde lenge vært en utfordring. De kjørte et stort IBM system og vanlige metoder hadde ikke ført frem. De hadde stirret på flere innloggingsskjermer for denne typen IBM systemer, men hadde ikke hatt suksess. Det var en kveld Neil hadde sittet og bladd i gamle tegneserier han hadde blitt oppmerksom på at B-gjengen alltid hadde sekssifrede fangenummer, 167-761 og lignende. Disse var alltid symmetriske, eller speilvendt, om en bindestrek. For moro skyld skrudde Neil på maskinen sin, ringte opp nummeret til British Telecom og tastet inn kundenummeret, først en gang, så med understrekning og så en gang til, bakvendt. Han kom inn.

Som de ble enige om – slutt på altfor store telefonregninger, telefonregninger, men ikke de størrelsene de etter hvert hadde kommet opp i. Et problem løst.

Jacqueline meldte at det var tross alt ikke mulig å leve av å redusere regningene, hun måtte ha jobb, eller reise tilbake til Norge.

Sjefen hadde sammenkalt Jonathan og de andre mellomlederne til stormøte – organisasjonsendringer.

Noen var litt skeptiske, andre, som Jonathan, gledet seg. Etter prosjektet hadde han delvis gått tilbake til jobben som leder for sin egen lille utviklingsavdeling, delvis jobbet mye med markedsføring. Dette hadde vært en suksess, både eksternt og ikke minst internt. Han hadde opparbeidet et godt rykte, som blant annet inkluderte at han ikke var redd for å ta i et tak selv.

Sjefen åpnet møtet, som til og med var arrangert på et eksternt møtested med åpning for at møtet skulle vare minst to dager, for liksom å få det hele litt mer seriøst, som han kalte det – lunsj og middag, tenkte alle de andre, tross alt - det var gode tider!

Sjefen startet det formelle med å ønske velkommen. Som han sa, hadde han blitt svært skremt når de ikke hadde fattet poenget med Dronningen. Det som nå var blitt standard metode for prosjektgjennomføring må ha vært om ikke en gammel, så i hvert fall en diskutert metode når den kom frem i anbudsdokumentene for Dronningen. I det minste i enkelte kretser! Aktive salg og markedsføringsorganisasjoner oppdager slikt! Imidlertid smilte han når han sa det. Han innrømmet videre at han alltid hadde regnet seg som en av divisjonens viktigste selgere og markedsførere – og hadde ikke oppdaget disse bevegelsene i markedet han heller. Nå gikk det bra denne gangen, men det kan vi ikke stole på ved neste korsvei!

En del av de tilstedeværende trakk ett lettelsens sukk. De var pinlig klar over situasjonen og at sjefen delte ansvar gav enorm respekt. Jonathan var enig, men kunne ikke unngå å tenke litt på hvordan talen hadde vært dersom de hadde mistet Dronningen.

Men det var en del ting sjefen ville endre. Det første var at han formelt ville gi Jonathan stillingen som markedssjef. Han gjeninnførte også sjefsbegrepet i organisasjonen, for som han sa, nå har dere vært ledere lenge nok, når får dere bli sjefer! En annen ting la han til, ”Greit at Jonathan skal bli markedssjef, tror ikke vi får han til å bli en markedsleder!” Stemningen var god, nesten den gode gamle. Den korte talen hadde lagt en ny organisasjon, lik den gamle, men med Jonathan som markedssjef. Det skulle imidlertid komme mer.

Det er en del ting til jeg vil ha frem, sa sjefen. Vi kan stivne, vi kan få problemer med å holde oppe aggressiviteten, kort sagt vi kan bli feite. Jeg vil derfor at dere tar 30 minutters pause og kommer tilbake med et navn hver – dette skal være deres etterfølger dersom dere, eller jeg, av en eller annen grunn trekker dere!

Ooops – den var uvant! Stor summing i lokalet, velge den dummeste og lateste i gruppen? Velge en skikkelig konkurrent? Nesten panikk!

Det ble litt strategidiskusjoner i gruppen av håpefulle mellomledere, og valgets kvaler var svært tydelige. Det som talte for å velge en dust var selvfølgelig å styrke egen posisjon, det som talte i mot var at sjefen visste om alle dustene! De hadde en rutinemessig gjennomgang av alle ansatte en gang i året. Der ble sterke og svake sider ved alle ansatte diskutert og det var rimelig opplagt at sjefen hadde dette i minnet. Videre var det en ting med sjefen at han faktisk snakket med alle, med andre ord han hadde antagelig ganske god peiling.

Jonathan grep ordet: ”Skal noen etterfølge meg skal han pinadø være god – jeg hadde valgt absolutt bestemann til jobben!” Gruppen innrømmet at det var en viss logikk i det og diskusjonene stilnet noe – folk fomlet med navn. Vanskelig igjen! Dersom de fulgte Jonathans strategi og hadde en annen oppfatning av hvem som var best enn sjefen? Catch 22. Navn begynte å dukke opp, diskusjon med en eller to kollegaer, forkastet. Slik gikk en time før et tilstrekkelig antall navn ble notert ned. Inn til sjefen og presentasjon av liste. Pussig nok gikk den rett inn og møtet fortsatte.

Neste punkt på agendaen var møte med en organisasjonspsykolog. Også en årlig affære, men denne gangen var det litt mer sting, de hadde jo allerede utpekt en rekke etterfølgere, og organisasjonspsykologen var plukket fra et nytt firma.

Inn kommer en svenske som kalte seg Kalle. Etter en kort presentasjon kom han til poenget: *Vi er på ingen måte formet av jobben. Når vi går inn døren på jobben om morgenen kan vi omforme oss til å ta hvilken som helst rolle, vi kan når som helst våkne som en tiger, gjøre mirakler og dersom det passer oss kan vi ta på en hvilken som helst hatt og fylle den! Og dette kan vi gjøre uten på noen måte å trene eller ha et spesielt ”mind set” som vinnere, og plage familie og privatliv med det. Med andre ord jobb er jobb, og resten er noe annet! Hele tiden under talen*

hadde han imidlertid flere ganger tilfeldig rykket en meter eller så frem og tilsynelatende nesten mistet balansen. Så skrek han – Se på meg for eksempel, i min forrige jobb var jeg kaptein på en isbryter, og det kan faen ingen se!

Meldingen var klar – mellomlederstillingene var en 24/7 livsstil, ikke en hobby fra 9 til 15!

Senere var det diskusjon med den enkelte der kommandoen var klar, du bruker tretti minutter på å forberede deg og kommer tilbake med: din holdning til arbeid, din holdning til begrepet å spille de andre gode og din holdning til de andre i gruppen generelt. Som et siste punkt – analyser dine muligheter til å øke salget og bedre marginen. For som Kalle uttrykte det – I dette selskapet er det kun to posisjoner, de som har kundekontakt og de som på en positiv og direkte måte støtter de som har kundekontakt. Med andre ord – ***Alle er vi selgere!***

Litt utfordrende for flere – det hadde blant annet utviklet seg en rivalisering mellom salg og prosjektgjennomføring. Dersom salget hadde vært nødt til å gå ned i pris for å få en kontrakt, ble de møtt med en kald skulder fra prosjektavdelingen, og advarende pekefinger – dette kommer til å gå i dass, og uten unntak gjorde det nettopp det! Dette var holdninger som det var umulig å leve med - dersom dere ikke arbeider back to back internt, hvordan kan dere da slå konkurrentene?

Bedriftspsykologen samlet det hele sammen og så litt svett ut der han og sjefen ruslet til et chambre séparé for et lite ettermøte.

Det ble møte neste dag! Frokost, litt urven gjeng, det hadde ikke vært helt klart om møtet skulle vare en, to, eller kanskje tre dager – det kunne trekke ut.

Kalle startet seansen. Hvordan kan det være slik i dette selskapet at noen heller bruker for mange timer på et prosjekt enn å stå skulder ved skulder og kjempe for å gjennomføre en kontrakt der vi dessverre måtte gå ned i pris? Hvordan kan det være at noen heller vil utføre utviklingsarbeid mot fremtidig mulige prosjekter enn å hjelpe til i eksisterende prosjekter med problemer? Er vi et team? Skal vi overleve? Er det noen her som har gratisbillett?

Svensken var klar og sterk! Det var helt klart at det hadde bygget seg opp vaner, det hadde bygget seg opp revirer og det hadde bygget seg opp en ikke rent liten rivalisering mellom grupper. Svensken fortsatte: ”Dette må ta slutt, her og nå”! Ut i fra gårsdagens samtaler har jeg sett store problemer, enten snakker vi ut eller så rykker neste ledd i kjeden opp! Slik det er nå, ser jeg ikke lederskap, ikke felles mål eller korpsånd! Jeg tror jeg ser omrisset av noen feite egoistiske suppehuer! Usedvanlig sterk kost – noen skottet bort på sjefen, var dette alvor? Sjefen nikkete bekreftende, enten skjer det noe, eller så gjør vi som svensken foreslår!

Sjefen for offshore salg tok ordet – ok, hvordan går vi videre? Vi er klare for å fortsette!

Svensken svarte: Tror nok heller dere ikke er klare for at vi tar neste i rekken, men hvilke forslag har dere til vei videre? Kort stillhet.

Industrisalg kom på banen, hva med å lage en oversikt over hva vi kan tilby hverandre, hva vi kan levere? Sjefen for utvikling hang seg på, eller hva med å definere hva vi trenger? Det ble straks litt mer konstruktiv mumlig og det ble en times avbrekk. Alle avdelingsledere skriver en ønskeliste og en gaveliste, hva trenger min gruppe og hva kan min gruppe levere?

Det ble fart i gjengen, plutselig var det om å gjøre å kunne levere mest – til de andre, yte der det trengtes og levere der det trengtes. Neste mann i rekken øvde et betydelig press, listen kunne jo bli lempet videre?

Etter pausen var det en gryende holdning av samarbeid, en gryende holdning til å levere og en gryende holdning til å hjelpe der det var nødvendig. Svensken samlet papirene – det var lunsj.

Etter lunsj ble Jonathans nye rolle diskutert. Det var klart en vanskelig rolle, skulle han ligge under offshore og industrisalg, på siden, eller over? Som forventet ble det en del diskusjoner om stillingens posisjon på organisasjonskartet. Imidlertid endte den ut med standard kompromisset, på siden. Dette gav på en side Jonathan anledning til å arrangere kundeseminarer og generelle markedsføringsaktiviteter, men salget skulle ha ansvar for salget. På den måten ble Jonathans stilling en stilling uten ansvar for salg, men med ansvar for å hjelpe til. Jonathan så øyeblikkelig faren, han ville lett kunne bli førstemann ut, men konkluderte med at det var så langt han kunne strekke velviljen der og da.

Møtet ble avsluttet med en god middag og generelt løftet stemning. Svensken dro imidlertid Jonathan til siden før avreise og advarte: Dette kan bli svært vanskelig, snakk med sjefen dersom det blir uutholdelig, offshore salg henger i en svært tynn tråd og jeg mener selskapet ville vært bedre off med deg der! Jonathan takket for rådet og tok avskjed. Det var en vanskelig stilling han hadde havnet i!

Hverdagen kom! Jonathan hadde ansatt en svært dyktig markedssekretær og gikk i gang med å fylle stillingen.

Det var en rekke planlagte markedsføringsaktiviteter. Ettersom salg er en disiplin som kun lykkes dersom det er godt planlagt og alle mulige og umulige sider ved en mulig kontrakt må utforskes fikk Jonathan en travel hverdag. Offshore salg kan planlegges lang tid i forveien siden alle større utbygginger følger en lang og omfattende tidsplan fra et felt blir oppdaget og kartlagt i større og større nøyaktighet via seismikk, til eventuelle prøveboringer. Jonathan utarbeidet detaljerte planer for alle kommende feltutbygginger og begynte å kartlegge sannsynlig personell fra engineeringsselskaper og involverte oljeselskaper. Det var mange og store lerret som måtte blekes og mange som skulle få informasjon om deres fortrinn og muligheter.

Arbeidet var omfattende og Jonathan og sekretæren merket fort en viss motstand. Skulle markedsavdelingen på to personer styre eller påvirke offshore salg sine planer?

Argumenter og holdninger ble plutselig veldig preget av hva svensken hadde advart mot. Imidlertid var selskapet inne i en god periode, kontrakter kom som de skulle, prosjektavdelingen produserte i henhold til avtalte priser og markedsavdelingen fokuserte mer og mer på langsiktige planer og arrangement av seminarer og festivitets.

Det kunne være litt lite utfordrende for Jonathan, men på den annen side – man møtte svært mange interessante mennesker.

Innkalling til hastemøte i ledergruppen! Jonathan og de andre mellomlederne fikk innkalling til hastemøte på en torsdag. Dette var svært uvanlig, ledermøtene var normalt på mandager og hadde en fast agenda.

Gruppen samlet seg i møterommet og det var en spent og noe usikker stemning. Vel gikk alt relativt bra om dagen, men det var stadig noe.

Sjefen kommer inn. Han ønsker velkommen, ser seg omhyggelig rundt og bryter nyheten – han er blitt overført til England! Selskapet er i ferd med å bli stort der og sjefens erfaringer innenfor offshore og ikke minst salg og markedsføring skal brukes på et større marked!

Folk reagerte forskjellig, noen greier ikke å skjule håpet om opprykk, andre scanner hukommelsen for mulige etterfølgere – hadde de hatt uvante besøkende i det siste?

Sjefen uttrykte de vanlige høflighetsfrasene om at det hadde vært hyggelig, utviklende og bla, bla tenkte Jonathan. To tanker på en gang, sjefen høster fruktene av Dronningen og dette kunne bli et problem.

Det var helt opplagt at arbeidet med kontraktsformen på Dronningen hadde vært banebrytende for selskapet. Det hadde gitt helt nye utfordringer, helt nye muligheter for folkene, samt nye muligheter for økte inntekter. Oljeselskapet hadde faktisk allerede videreført kontrakten til å gjelde to andre installasjoner. Kontrakten var følgelig verdt nesten tre ganger så mye nå som den opprinnelige kontraktsummen. Dette hadde ikke gått toppledelsen hus forbi og sjefen hadde altså hentet ut gevinsten. Greit nok, sjefen hadde tatt i noen tak, han hadde vært støttende, kort sagt han hadde vært en god sjef gjennom prosessen. Men neste tanke gav opphav til bekymringer. Hans nåværende posisjon i systemet var kanskje mer avhengig av akkurat denne sjefen enn de fleste andre posisjonene. Han hadde ikke salgansvar, ikke eget inntektsbudsjett som kunne finansiere avdelingen, kun kostnadsbudsjett og var i realiteten svært avhengig av sin leders velvilje for å få gjennomført egne planer. Hvem vil etterfølge sjefen? De skulle snart få svar.

Sjefen introduserer nestemann:

Han var kjent for miljøet. Han hadde arbeidet som innleid konsulent for deres hovedkunde i så mange år at de fleste trodde han var fast ansatt. Han var kjent for å være ekstremt fokusert på detaljer og hadde i realiteten påført dem ikke så rent lite kostnader opp gjennom årene. Blant annet hadde det ved flere anledninger vært nødvendig å utføre omfattende utviklingsarbeid på systemene fordi denne mannen ønsket, eller stilte krav om, en rekke endringer i systemene deres. Dette kunne være tilsynelatende bagatellmessige endringer, men som ikke var standard i systemet, og som følgelig måtte utvikles og implementeres ved Oslo kontoret. Dette var enkeltvis greie ting å utføre, men på den annen side, ville det vært tilsvarende enkelt å tilpasse oljeselskapets rutiner. Ofte ble det imidlertid svært mange av disse endringene, og de hadde flere ganger hatt problemer med systemene nettopp på grunn av disse evinnelige detaljene.

Jonathan hadde hørt historien om fargevalg på operatørstøtte systemene. Mannen hadde stilt krav om andre farger på hvordan prosessenheter ble presentert på skjermssystemene enn det som var standard. Det burde være en enkel sak å akseptere at systemet presenterte figurer og tall slik og slik. Systemets standardløsninger var faktisk anerkjent over store deler av verden, også av andre oljeselskaper. Videre var systemets utvikling og design basert på intense studier av menneske maskin samarbeid, men denne mannen hadde likevel insistert på et fargesystem som skapte nesten uoverkommelige problemer for utviklingsavdelingen.

Det var en rekke av disse historiene som til sammen ikke tegnet et veldig sympatisk bilde av mannen.

Jonathan været problemer. Navnet som ble introdusert satt av en rekke forskjellige tanker blant gruppen. Noen følte at det var en bra mann, særlig utviklingsavdelingene som hadde vært opptatt med spesialdesign så lenge noen kunne huske. Prosjektavdelingen var mellomfornøyd, de hadde sitt på det tørre, men var ikke klar for mer detaljer. Salgsavdelingene var skeptiske. Hans rykte som kontroll freak kunne være skremmende, Jonathan var også i den litt skeptiske gruppen. En markedsavdeling satt opp med kun prosessmål kunne være et lett bytte dersom oppfølgingen ble for intens.

De verste anelsene slo til!

Den nye sjefen viste snart at han overhodet ikke hadde de egenskapene de var vant til, ingen sjarmerende hallingdøl, ingen brede kundemøter, ingen oppmuntrende ord i plenum – detaljstyring av en noe anemisk mann fra Moss, av alle steder. Videre hadde han en helt annen omgangskrets blant kundene enn de var vant til og enda verre, salginstinktet og kremmerånden manglet fullstendig.

Ved en anledning fikk faktisk en selger, som hadde gjort et klipp, grundig kjeft – det var ikke slike priser de skulle ta av den kunden.

Miljøet reagerte dårlig. Offshore salg var den første som forlot skuta. Han hadde blitt kontaktet av en konkurrent og tenkte seg ikke lenge om før han forsvant. Jonathan ble værende, men det var helt klart at en dimensjon hadde forsvunnet med gamle sjefen.

Dagene gikk, Jacqueline trålet arbeidsmarkedet i Aberdeen og omland, men det var litt tørke. Noen gode intervjuer, noen interessante muligheter, men det slo liksom ikke til. Jacqueline begynte å bli motløs. Arbeidsledigheten, som i prinsippet kunne betraktes som en lang og betalt ferie mellom jobber, ble lammende. Hun fikk ikke gjort noen av de tingene hun trodde skulle fylle en ledig hverdag. Ingen sightseeing turer i området, ikke ork til å reise rundt og være turist i Skottland. Ikke engang forslag om turer til Loch Ness eller de kjente bryggeriene oppover Spey Valley fristet. Det hadde blitt grått!

Heldigvis hadde ståket rundt Dronningen lagt seg. Det var tydelig at det hele kom til å bli akseptert som en arbeidsulykke eller uhell. Noen forklaringer som kom frem viste for Jacqueline at de ikke hadde den fjerneste ide om hva som egentlig hadde skjedd, og hun slo seg til ro med det. De hadde betalt, selv om det var feil regning! Dykkerne hadde ikke fått et øre og dessverre visste heller ikke selskapet at de hadde betalt feil regning.

Jacqueline begynte å tenke i retning av å reise hjem, til Borhaug. Gjengen ble fortvilt – hun var et samlingspunkt, ingen tvil om det. Hun hadde også utviklet en utrolig sans for å komme videre når de var innenfor. På en måte så det ut som om datamaskinarkitektur og systemering egentlig var noe Jacqueline burde arbeide med, på en ordentlig måte, som en av gjengen sa det. Problemet var imidlertid å komme inn i bransjen. Hvordan skulle hun forklare en mulig arbeidsgiver at hun var byggingeniør, men med lang erfaring i å komme seg inn i andres datamaskiner. Det var tross alt ikke noe man satt øverst på CV'n i 1993, selv om det ville kunne være et svært godt utgangspunkt for videre arbeid innenfor datasikkerhet.

Tiden gikk, Jacqueline måtte bestemme seg, reise hjem eller bli i Aberdeen.

Den senere tid hadde hun ikke følt seg helt bra og fikk mer og mer hjemlengsel. Aberdeen uten arbeid, kollegaer og alle utfordringene ble ikke det samme. Hun ville hjem, først til Borhaug og så fikk hun se.

Hun la det frem for gjengen og fikk forventet respons. De hadde sett det komme og hadde egentlig gitt opp å holde på henne.

Jacqueline ville hjem, men før hun dro ville hun rydde opp etter seg. Det vil si, hun ville helt ut av systemets maskiner. Historien med Dronningen var sporadisk nyhetsstoff og Jacqueline ville forsikre seg. Hun vurderte lenge hva hun skulle gjøre. Skulle hun involvere gjengen i renselsesprosessen, bare Neil, eller skulle hun gjøre det selv? Hun så klart at det ville bli betydelig enklere sammen med Neil, men hun ville også kunne klare det selv.

Hun valgte å stole på Neil. Hun valgte å ikke fortelle Neil hele historien om Dronningen, bare at hun ville helt ut. Neil tok saken, og de jobbet systematisk gjennom hvilke spor Jacqueline hadde satt i systemet. Kunne hun slettes? Var det mulig å fjerne alle spor?

Det skulle vise seg at det var enklere enn de hadde trodd. Som Neil en gang i tiden hadde fortalt Jacqueline, hadde selskapet bygget alt opp rundt databaser. Dette hadde gitt selskapet et utrolig konkurransefortrinn da, og gav det fremdeles. Det viste seg at alle steder Jacqueline sitt navn var nevnt, var navnet egentlig en referanse til en database som inneholdt alt om Jacqueline. Grunnen til dette arrangementet hadde i utgangspunktet vært fordi selskapet var verdensomspennende, med en rekke personer som ble leiet inn som organisasjonsforsterkninger i store prosjekter. Noen av disse navnene var svært vanskelig å stave korrekt, og for å unngå kaos og problemer i ansvar og myndighetsmatriser, fantes selve navnet og personalia kun et sted. Alle andre steder pekte på dette stedet.

Som Jacqueline sa, når et dokument inneholder mitt navn, er det altså egentlig kun en peker til denne databasen, så hentes navnet frem derfra hver gang det leses ut på en terminal eller skrives ut på en tegning eller dokument? Neil smilte, perfekt.

Det neste de oppdaget var om mulig enda bedre. Systemet var åpnet for innleide ressurser i alle ledd. For å gjøre dette effektivt hadde hver disiplin en eller flere dummy ressurser. Det var innleide personer som hadde utført et arbeid som var godkjent av disiplinledere eller andre ansvarlige i disiplinen. Med andre ord folk som var innleid for å gjøre en spesifikk oppgave i et spesifikt prosjekt. Etter at oppgaven var utført ble disse anonymisert i systemet. Identiteten ble endret til Esktern01, Ekstern02 og så videre. Dette ble gjort for å unngå at noen skulle kunne komme inn senere og kreve patentrettigheter, eller på andre måter stille krav om kompensasjon

for ting de hadde gjort og fått betalt for i prosjektet der de hadde vært innleid. En kynisk måte å gjøre det på, men det beskyttet selskapets ”intelligente rettigheter” som Neil kalte det.

Dette kunne og skulle utnyttes!

Neil hadde også funnet ut at dersom en person gikk av med pensjon, eller gikk til en konkurrent, forsvant navnet rutinemessig fra databasen. Navnet ble deretter øyeblikkelig erstattet med Ekstern01 eller neste i rekken. Nok engang for å beskytte selskapets rettigheter.

Med andre ord, dersom de fjernet Jacqueline fra et eneste sted, personaldatabasen, ville hun etter hvert forsvinne fra absolutt alle steder hun hadde vært involvert, og identiteten ville bli erstattet med en Ekstern03, Ekstern04 eller neste ledige eksterne ressurs.

Jacqueline og Neil så på dette og var enige: en genial løsning, men lett å misbruke for slike som dem! Jacqueline satt seg ned og utførte ritualet. Innlogging som servicemann på systemet utenifra, inn i personal, Jacqueline Ernst bort. Et lite antall tastetrykk og systemet begynte å male. Det ville ta tid. Alle dokumenter og tegninger var ikke kontinuerlig tilgjengelig på systemet. Prosessene ville løpe kanskje en uke før alt var oppgradert, eller hun var utradert som Neil utrykte det. Men de hadde satt i gang prosessen.

Jacqueline ville snart være 100 prosent ute av systemet, erstattet med Ekstern03 eller hva det ble. Kanskje en svært smart handling med tanke på Dronningens skjebne!

Neste uke skjedde mye på en gang. En vanvittig ulykke skjedde offshore Skottland! En plattform hadde gjennom en lang kjede av ulykker blitt utsatt for en eksplosjonsartet brann. Den sentrale plattformen i et nettverk av i alt fire plattformer hadde fått en eksplosjon i en gasskompressor. Det uheldige var at kompressoren var lokalisert under kontrollrommet. Dette hadde blitt totalt ødelagt, alle som hadde vært der døde øyeblikkelig og det var umulig å komme inn.

I og for seg en stor ulykke, men det skulle bli verre.

Plattformen hadde hatt dykkere ute for vedlikehold av undervannstrukturen når det skjedde, derfor var sjøvannspumpene satt i manuell, fra kontrollrommet. Sjøvannspumpene var enorme pumper som skulle oversvømme plattformen fullstendig med vann dersom en slik ulykke skulle inntre.

Eksplosjonen under kontrollrommet hadde gjort det umulig å starte sjøvannspumper eller noen annen form for brannbekjempning. Den eneste muligheten for å sette sjøvannspumpene i auto, eller rett og slett starte dem manuelt – var å finne i et totalt ødelagt og brennende inferno av et kontrollrom.

Situasjonen utartet seg snart til en kolossal brann over hele plattformen. Kun hotellet så ut til å motstå brannen, en stund.

Ulykken ble enda mer spektakulær fordi BBC samme dag hadde et filmteam ombord i en supplybåt som lå like ved plattformen. De var på oppdrag for å lage et dokumentarprogram om livet offshore. TV kanalene viste derfor kontinuerlig bilder av en plattform som totalhavarete med over 190 døde i løpet av 24 timer.

Det som gjorde ulykken til en gigantisk katastrofe var ikke bare sjøvannspumpene som ikke kunne benyttes for å bekjempe brannen.

Oljeselskapet som opererte plattformene hadde lenge slitt med prosessproblemer og dårlig inntjening. Det var derfor strengt forbudt å stenge ned prosessen uten ettertrykkelig klarering fra ledelsen i Houston. De andre tre plattformene hadde derfor sendt over sin dødelige last med olje og gass lenge etter at katastrofen var et faktum.

En av oppgavene for den brennende plattform hadde vært å ta i mot olje og gass fra de tre andre plattformene og pumpe totalen ut på en gigantisk eksportørledning.

Ingen på de andre plattformene hadde tatt ansvar og stengt av eksportpumpene sine på eget initiativ uten å få direkte kommando – det hadde tatt tid. På denne måten ble hele verden vitne til offshorebransjens største mareritt, en total plattformkollaps og et utrolig antall døde og savnede.

Jacqueline og gjengen hadde sittet foran TV skjermene og sett flimrende bilder av en plattform som i en periode så ut som veken i et stearinlys. Fullstendig omspunnet med flammer fra havet og flere hundre meter over plattformen.

Jacqueline hadde pakket og var egentlig klar til å reise til Borhaug samme dagen som dette skjedde. Avreisen ble imidlertid utsatt på grunn av denne makabre hendelsen.

Neil tok imidlertid raskt kontakt, vil du bli helt borte?

Jacqueline skjønte ikke hva han mente, helt borte? Ja, det kommer snart lister over savnede etter ulykken, skal vi legge deg til? Jacqueline var overasket over forslaget, hvorfor kom han med det, visste han noe om Dronningen? Hadde han lagt sammen to og to, og funnet Jacqueline? Det kunne jo være behagelig, hun regnet fort ut at dette ville være en ganske lokal liste i en lokal avis. Hun ville bli en i mengden av Skotske savnede, antagelig ville ingen for eksempel i Norge, ta bryet med å lese listene – hun sa ja! Raskt hentet de opp et arkivbilde av henne og la henne til blant de savnede. Avisen hadde stadig en åpen bakdør og både bildejobben og fiksing av artikkelen var latterlig fort gjort – hun var borte.

Ja vel - om to dager kommer listen ut, jeg får vel ta farvel, sa Jacqueline, samlet gjengen og hadde en siste kveld før hun igjen satt seg på toget til Newcastle og ferge til Stavanger. Deretter buss til Borhaug. Et kapittel i et liv var over.

Den nye sjefen ikke bare møtte Jonathans dårlige forventninger, han overgikk dem. Etersom ukene og månedene gikk ble det klart at den nye sjefen var vesentlig forskjellig fra den gamle.

Der den forrige sjefen kom med store, interessante visjoner, motiverte ledergruppen og satte dem i gang med å utvikle strategier og finne muligheter, ble de nå møtt av halvkvedede viser og diffuse utsagn. Vedtak var vanskelig å få til og bestemthet var noe som kom i ettertid. Dersom noen i ledergruppen fattet et vedtak eller tok en beslutning, innkjøp, endringer i prosjektmodeller eller lignende, haglet det med kommentarer i ettertid. Ikke positive eller konstruktive forslag, men kritikk og spørsmål. Gjerne i situasjoner der noe ikke kunne endres på grunn av leveringstider, spesielle bestillinger eller lignende. Alt kunne diskuteres. Alt kunne kritiseres. I det lange løp ble folk demotivert – en ting er å diskutere fritt på forhånd, forfølge muligheter, evaluere forskjellige mulige og umulige løsninger, men når dette ikke ble gjort, faktisk bevisst unngått, er det vanskelig å forholde seg seriøst til kommentarer i ettertid.

Jonathan stod i mot så lenge det var mulig, men merket at hele organisasjonen ble preget av sjefens dårlige evner til å være bestemt og coache folkene. I det hele tatt var det svært få som kom inn på sjefen personlig overhodet. Jonathan diskuterte ofte med sekretæren sin om hvor viktig sjefens rolle er og hvor store forskjeller det gjør. Det var nå de merket hvor god gamlesjefen hadde vært.

Det var faktisk noen som hadde reist over til England og tryglet han om å komme tilbake!

Egentlig var hele situasjonen litt merkelig, for det var ikke mange som husket at gamlesjefen egentlig hadde gitt en kommando. Det var bare slik at ting ble gjort, riktig og etter en plan. Nå var det klare beskjeder og ordre som manglet.

Av alle mulige navn het den nye sjefen Leif Hagen. Merkelig sammentreff med en viss annen Leif Hagen som hentet inn store penger på porno. En av ledergruppens første kommentarer hadde for øvrig vært – ”Var det meg hadde jeg gjort noe med det!”

Også for Jonathans aktiviteter ble Hagens oppførsel et problem. Det viste seg etter hvert at hans gamle kollegaer i oljeselskapet egentlig ikke hadde hatt svært godt forhold til mannen de heller. Flere i oljeselskapet hadde irritert seg over tekniske løsninger som var presset frem, tilsynelatende uten andre grunner enn å plage folk, eller sette sitt eget merke på ting. Det var også betydelig misnøye med konsulent statusen. Hvorfor skulle han leve på fete konsulentonorarer, når kollegaene, som ble sittende med løsningene var vanlige fast ansatte?

Ved en anledning, et litt fuktig herreselskap, hadde en av kundene stått foran Jonathan og et par av sine kollegaer og mimet en såmann. Lett å se at han var såmann, han hadde virkelig bevegelsene inne. Han stod der og lurte på om de kunne se hva han gjorde? Du sår! Det var svaret fra alle, men nei ikke så enkelt. Flere forsøk på såmann og lignende – til slutt kom svaret, jeg sår ugress i hagen!

Denne, og en rekke lignende hendelser gjorde etter hvert livet som markedssjef litt vanskelig. Etter at mannen som hadde hatt ansvaret for offshore salg sluttet ble stillingen delt i to. To andre lederstillinger ble også delt i to – det var Hagens nye ide. For så vidt en god løsning, som han sa; to hoder tenker bedre enn ett. Løsningen fordrer imidlertid både intensiv samkjøring og koordinert styring. Siden styring på ingen måte var Hagens styrke – han gav i høyden et slags form for mumlende svar som kunne tolkes alle veier, ble dette raskt et problem.

For salgavdelingen medførte løsningen et salgsbudsjett som var summen av to personers bidrag. At begge hadde omtrent de samme forventede salgene og inneholdt de samme prosjektene, oppdaget ikke Hagen og de gikk inn i en spennende periode – de hadde rapportert inn i systemet et budsjettert salg som var temmelig nøyaktig dobbelt av det som var mulig, eller tilgjengelig.

Jonathan merket at inspirasjonen var i ferd med å falle. Jobben var blitt rutine. Veldig rutine. Ingen coaching eller positivisme, bare mistenksomhet.

Ved flere anledninger, etter kundemøter eller arrangementer, hadde spørsmålet vært, var det et viktig møte? Livsfarlig situasjon, dersom svaret var nei hadde det vært feil å bruke penger på møtet, dersom svaret var ja skulle han ha vært med. Hvordan håndterer man slikt?

Faen – alt var kjedelig igjen – ordentlig kjedelig. Det var nesten så han håpet på å kræsje på vei til jobben for å brette ut av et altfor monotont liv.

Han var suksessfull – ingen problem med det. Han var holden, et langt liv med arbeid døgnet rundt hadde fikset tre leiligheter i Oslo sentrum som hadde vært kontinuerlig utleid i lange tider og totalt gjeldfrie. Huset var passe stort, ikke enormt men stort nok og gjeldfritt og han satt på alle måter greit i det.

En morgen toppet det seg helt, han var på vei til nok et utrolig kjedelig strategimøte på et hotell langt oppe i lia og kunne se frem til spennende ting som rappelling, rafting, intense samtaler – om ”business”. De var bare det at han hadde gjort alt mange ganger før – altfor mange!

Han tok en øyeblikkelig og spontan beslutning – firmaet skulle få tre måneder til og det var det! Han visste at etter seks måneder ville hans posisjon være fylt, etter åtte måneder ville navnet hans være vanskelig å huske og etter ett år – borte!

Hva var neste mål? Han følte seg allerede bedre. Økonomi – han behøvde faktisk ikke å jobbe, tre leiligheter gav en jevn og tilstrekkelig månedsinntekt. Dersom han solgte huset og stakk nordover kunne han drive dank resten av livet! Nordover, ikke faen. Vestover – Stavanger – ikke faen, det måtte bli Sørlandet. Han så allerede seg selv i en sørlandssnekke med Erik Bye genser, skipperlue, snadde og kurs mot horisonten. Sørlandet måtte det bli!

Møtet gikk unna uten nevneverdig innsats fra Jonathan. Rafting, rappelling, *who cares*, han hadde fått en visjon. En strategi og en plan som skulle utvikles. Økonomi - ok, dersom han solgte huset ville han antagelig kunne kjøpe et helt kvartal i Kristiansand. Dersom han leide ut huset kunne han sannsynligvis leie en hel bydel!

Når? Snarest, nå! Det var april – han tok sats, gikk inn til personalsjefen og sa opp! Ferdig! Litt overraskende at personalsjefen tilsynelatende ikke var overrasket, litt sårende at det gikk uten store overtalelsesforsøk?

Personalsjefen merket at Jonathan nølte og indikerte en videre uformell samtale. Han var også lei av jobben. Daglig hadde han samtaler med folk som følte seg forurettet eller på andre måter hadde problemer. Dette var en ny situasjon. Under gamlesjefen hadde det ikke vært en eneste kommentar. Nå var det altfor mange. Han visste om flere i lederteamet som brukte mesteparten av tiden til å søke nye jobber. Han hadde gitt opp å overtale folk til å bli. I stedet for en aktiv personalpolitikk for å bedre forholdene, ta tak og så videre hadde det blitt slik at alle som sa opp selv ble hjulpet ut. Andre ble hjulpet ut til andre divisjoner i andre land. Jonathan takket etter hvert for seg og den åpenhjertige samtalen og forlot plassen sin – for siste gang.

Han besluttet å leie ut huset møblert. Kort tid etter at annonsen var ute rant det på med folk, trivelig, kanskje skulle han bli eiendomsmegler?

Nei!

Enkel sak, om to måneder kom det en ny familie til huset. Leien var grei, alt det mekaniske ble ordnet i en fei og fremtiden på Sørlandet kunne maskineres. At Jonathan ikke hadde vært på Sørlandet siden barndomsferiene var ingen bekymring.

Enkelte ting forandret seg ikke – Sørlandet var en av disse tingene!

En rekke kompiser og kjente stakk innom, men ikke for mange egentlig?

En kveld stakk en gammel kompis fra Dronningen innom for å si farvel. Det ble litt middag, pizza, litt pils og guttas prat om gamle dager, samt om ulykken på engelsk sektor.

En stund etter at prosjektet var ferdig hadde det vært en enorm ulykke utenfor Aberdeen der nærmere 200 hadde omkommet i en katastrofal brann. Jonathan kom på at han hadde tatt opp et program fra britisk TV om ulykken, og to minutter senere satt de benket foran verdens dyreste katastrofe film.

Ulykken var spektakulær. Enda verre var det at et britisk tv team hadde satt seg fore å lage en dokumentarfilm om livet offshore og hadde vært om bord i en supplybåt bare noen få sjømil unna da ulykken startet. Det var med andre ord flere timer med film som beskrev ulykken fra minutt til minutt.

Filmen var genialt satt sammen av klipp fra en eskalerende katastrofe og kommentarer fra forståelsepåere i britisk offshore industri og reportere. Det manglet ikke på kommentarer om inkompetanse og mangel på realistisk innsikt i livet på en gammel plattform på engelsk sektor fra sofaen heller, men etter som filmen skred fram og den ene eksplosjon avløste den andre ble stemningen dystert. Det hadde vært folk om bord, folk de antagelig kjente.

Jonathan var den første som forstod at programmet kom til å ende opp med en spesiell rulletekst, navn på deltagere som hadde omkommet eller var savnet. Han kom til å grine!

Lars hadde antagelig skjønt det samme for de spydige kommentarene hadde stoppet helt opp.

Rulleteksten kom, ikke med navn, men med navn og bilde!

Faen dette ble for mye. Lars var den første som kjente igjen kompiser, Jonathan kjente igjen et par kollegaer blant konkurrenter, men greit nok.

Plutselig kjente de begge igjen et ansikt, Jonathan kastet seg over fjernkontrollen og pauset filmen. De så begge det samme og kjente igjen en høy mørk kvinne på et uskarpt polaroid bilde. Hun stod i survival suit og vinket foran noe som måtte være et helikopter. Hva faen sukket Jonathan, hva gjorde Jacqueline der! Om bord på en stålplattform – hun var jo betongdame?

Lars bøyd seg frem, jo da, det var Jacqueline, både navn og bilde var riktig, ingen tvil.

Hvorfor i all verden var Jacqueline om bord der? De skrudde av videospilleren og det ble helt stille. Lars spør, hvor ble det egentlig av henne etter prosjektet? Jonathan hadde riktignok hørt at hun hadde blitt sendt på nye oppdrag til England, at hun jobbet for selskapet med utvikling av nye løsninger som skulle implementeres senere, men visste ingenting konkret.

De var begge merket av filmen, men ble også grepet av fenomenet Jacqueline, ulykken med at understellet til dronningen sank og nå dette. Hva hadde egentlig skjedd? Hvorfor var bildet av Jacqueline annerledes enn de andre bildene? Jacqueline var fotografert i survival suit utenfor noe som måtte være et helikopter, mens alle de andre var de normale passbildene. Selv gjester om bord fra leverandører og lignende hadde disse normale kjedelige bildene.

Jonathan reiste seg, og fant telefonkatalogen over alle som var ansatt i selskapet. Det var en world wide katalog og Jacqueline burde stå der. Det gjorde hun ikke. Alle andre omkomne stod på filmen med navn og firma, Jaqueline stod også med navn og firma, men altså ikke i firmaets ferske telefonkatalog.

Har du modem? Spurte Lars. Jada Jonathan var oppsatt med Datel linje og modem, man har da hjemmekontor med direkte linje til selskapets store datamaskin enda. Hvordan det? Lars satt seg foran terminalen, tok telefonen og slo et nummer. Etter en stund kom de vanlige syngetonene før modemmet fikk kontakt med den andre siden og Lars var online med selskapet. Jeg skal søke om hun er her forklarte han. De søkte gjennom ressursdatabasen, gjennom adresse databasen og gjennom prosjekt databasen. Ingen Jacqueline Ernst, ingen Jacqueline og ingen Ernst heller.

Ikke et spor.

Lars gikk inn i postdatabasen for prosjektet og søkte i navnlistene og distribusjonslistene for dokumenter på interdisiplin sirkulasjon. Vel var prosjektet terminert for to år siden, men etterarbeidet var enda i gang og datasystemet for prosjektet var ikke drept enda.

Ingen Jacqueline. Merkelig. De ser på terminalen og på hverandre. Hadde hun ikke vært ansatt? Hadde hun vært innleid? På tross av dette skulle hun ha stått på distribusjonslistene.

Hadde hun stått der?

Jonathan løp opp i annen etasje og hentet ned noen permer han hadde tatt vare på. Tidlig i prosjektet hadde de levert, av alle ting, mål og vekt på sine systemer. Dette for å forenkle arbeidet under montasje av plattformen. I en viss fase av prosjektet er kranene en komplett flaskehals og planleggingsarbeidet for bruk av løftekraner for å lempe utstyr inn på plattformen starter nesten samtidig med planleggingen av prosjektet. Jonathan husket at de hadde gjort prosesstekniske endringer sent i prosjektet som blant annet hadde medført at han hadde sendt inn nye data til nettopp den disiplinen som beregnet vekt og belastning på dekket, og der hadde Jacqueline sittet.

Han husket møtene om dette ganske tydelig. Hadde ikke hendelsen under matingen funnet sted hadde han antagelig husket henne likevel, Jacqueline var relativt lett å huske.

Etter en del blainng frem og tilbake fant han det han lette etter, en rapport som hadde vært på interdisiplin check som følge av prosessendringene som var utført svært sent. For dekkonstruksjonen stod det to navn på sirkulasjonslisten, et av disse var Jacqueline Ernst. Han så også at hun hadde tilføyd et nøkternt ”akseptert med mindre kommentarer” og sendt dokumentet videre. Koden ved navnet viste også at hun hadde vært fast ansatt og en ansvarlig person i prosjektet, hun hadde signert ut for dekket.

Lars jobbet fortsatt med terminalen og dokumenter begynte å rulle over skjermen. Dette var ren tekst, uten signaturer og lignende, men han lette etter et lignende dokument, et dokument som var sjekket ut av gruppen som hadde ansvaret for dekket. Han fant flere, noen yngre og noe eldre enn dokumentet Jonathan hadde funnet, men ingen med navnet Ernst eller J. Ernst eller Jacqueline Ernst. Merkelig. Etter å ha søkt videre på dokumentet Jonathan hadde funnet, fant han også dette dokumentet. Jonathans papirkopi viste et tittelfelt der J. Ernst hadde signert ut at dokumentet var godkjent for produksjon. Under denne linjen var det en rekke linjer der dokumentet var revidert, var sendt på sirkulasjon, var sendt for beregninger og lignende, alle signert ut av forskjellige disiplinledere.

Når Lars endelig fant dokumentet på elektronisk form kom sjokket – linjen Godkjent for konstruksjon var endret. Jacquelines navn var borte og navnet på linjen under stod to steder, på linjen under og på linjen for godkjent for konstruksjon. Faen, sier Lars, dette der ikke mulig – han der kjenner jeg og han satt ikke i en disiplin som kunne godkjenne en endring for dekket. Denne mannen hadde hatt ansvar for piping. Noe som også gikk frem av linjen under der han hadde sjekket ut at en endring var godkjent for implementering i rørleggingen på angjeldende modul.

Det var som faen. Jacqueline hadde blitt fjernet!

Etter flere timer ved terminalen hadde de ikke funnet spor av navnet Jacqueline Ernst i noen dokumenter, lister eller ansvarsmatriser. Hun var rett og slett borte!

Dette var merkelig og helt uhørt. Siden understellet sank hadde prosjektet og plattformen vært endevendt av politi og forsikringsfolk flere ganger og en endring som dette måtte være oppdaget, eller ville den være oppdaget?

Alle rapporter og dokumenter var elektroniske, men all signering og sirkulasjon var papirbasert. Hadde ikke Jonathan faktisk hatt en gammel kopi av dokumentet ville det ikke vært mulig å vite at noe var feil. Piping disiplinen kontra dekkets belastninger – ville noen som ikke kjenner vedkommende visst at det var feil?

Lars så opp – faen det er faktisk mulig å fjerne en person totalt! Dersom dokumentene skrives ut på nytt, forsiden kopieres med litt klipp og lim – vips så er Jacqueline ute. Men hvorfor, og hvem ville gjøre det?

Hva skjedde med dama, stønnet Lars, sliten, men på sporet av noe. Jonathan så ut i luften, hvem var det hun var sammen med i prosjektet? Lars så ut i luften, var det ikke han gjøken som aldri så opp fra terminalen sin? Visst faen, hun flyttet sammen med datamannen, i det minste en stund, mumlet Jonathan.

De så på hverandre – Lars sa det først, hun kunne faen meg fikset dette selv! Jonathan var enig, bor du sammen med datamannen er det selvfølgelig en smal sak å få tilgang, i hvert fall med Jacquelines ytre.

Med andre ord, nå var Jacqueline erklært død på engelsk sektor, hun var ettertrykkelig ute av selskapets ruller og hadde offisielt aldri vært med i prosjektet.

Hva faen var dette?

De var blitt ganske brisne, det var blitt morgen og Lars skulle egentlig på jobb – ok gjespet han, vi gir faen – dama er borte og har aldri vært. Faen og, jeg mener å huske at hun var ganske flott, men det er kanskje feil det også?

De neste månedene hadde Jonathan mer enn nok og tenke på og minnet om kvelden med Lars og mysteriet Jacqueline forsvant.

Møblert utleie løste en rekke flytteproblemer og Jonathan oppdaget at de resterende eiendelene ikke lenger var et uoverkommelig lass, snarere en litt stor bilhenger. Enda verre var det kanskje at mesteparten av hengeren gikk med til et greit stereo anlegg med ti – tolv Ikea kasser med LP plater, TV og diverse video utstyr. Hadde han ikke visst bedre, så det ut som lasset til en student på vei nordover. Nå vel, han fikk kjøpe inn lokalt!

Han pløyde eiendomsmarkedet i Kristiansand og moret seg kongelig over prisene. Minsanten fikk man mye for pengene i den søvnige Sørlandsbyen! Etter litt frem og tilbake ble en leilighet ved gjestehavna innkjøpt for noe som for Jonathan var noe nær en symbolsk sum. Flott leilighet, fire rom og kjøkken med utsikt utover fjorden og gjestehavnen! Den var til og med innflytningsklar. Bedre kunne det ikke bli. Utenfor var det et stort grøntområde frem mot båtforeningens hus og bryggeanlegget – kanskje skulle det bli båt?

Innflytningen gikk greit – han oppdaget fort at det ikke finnes Ikea i Kristiansand, en rekke ting måtte faktisk ”skaffes”, det vil si bestilles, men ellers var det hyggelig i Sørlandsbyen, selv om alt gikk på halv eller en tredjedels fart. Etter en del hyggelig arbeid med innflytningen kom imidlertid hverdagen. Det var midt i august, rike muligheter for å bade og lignende, men uten jobb og uten kjente ble det noe innholdsløst det hele. Jonathan hadde tendenser til mindre depresjoner.

Hva nå?

Hadde han driti på draget, lagt egget eller gjort bort seg?

Minnet om de første, og siste dagene for selskapet ble påtrengende. Hadde han gjort en gigantisk feil? Det var to tankerekker som raste frem og tilbake i hodet hans.

Vissheten om at de som hadde blitt igjen i selskapet fra den gamle ledergruppen, kom til å overleve, de kom til å ha jobb, det kom til å være kaffeautomat – selv om den nye sjefen hadde begynt å ta en krone pr. kopp. De kom til å ha kollegaer, julebord, lunsj og kantine. Dette var den positive siden – på den andre siden var det nye regimet, som altså ikke hadde passet for Jonathan og faktisk heller ikke for to tredeler av resten av ledergruppen.

Den andre tanken var alle de som stadig jobbet for selskapet og var ti til femten år eldre enn Jonathan hadde uten unntak en pussig lyserød ansiktsfarge, høyt blodtrykk og brukte hverdagen til å fortelle hverandre om den gang da. Det var heller ikke noe liv!

Altså hadde han gjort rett! Ferdig med det – han måtte bare skaffe seg et liv!

Selv om det var greit å sitte i sofaen å dagdrømme om Korea, Japan, Vietnam og for ikke å snakke om Tyskland, Nederland, Amerika og England ville det ikke holde livet ut! Altså, han måtte skaffe seg et liv!

Arbeidslivet på Sørlandet for hans bakgrunn var ikke så verst. Det kunne være Maritime Hydraulics, drilling utstyr. Det kunne være aluminiumsverket og bildeleprodusenten i Farsund og det kunne til og med være Nycomed på Lindesnes. Det var også et stort nikkelverk i Kristiansand, Falconbridge, som også var en kandidat. Alle var det bedrifter han hadde vært i kontakt med før og kunne kanskje by på en interessant jobb.

Problemet med disse løsningene var rimelig opplagt – han ville ikke kunne holde fingrene unna. I løpet av et år eller to ville han få en repetisjon av møtet han stadig husket svært godt på gamlesjefens kontor, ”Jonathan, mye å gjøre i tiden fremover?” Det ville være helt håpløst – tilbake til start, men med utgangspunkt i Kristiansand i stedet for Oslo. Uten noen kjente eller kontaktnett, to hundre reisedager i året og hele pakken en gang til? Nei! Han hadde tatt et valg, han hadde hoppet av, han hadde økonomi – skaffe seg et liv!

Ta en helt enkel jobb? Han hadde klasse to førerkort, kunne kjøre lastebil, buss, til og med lastebil med henger? Samme problemer som for en jobb på linje med det han hadde hatt før, bare mindre betalt og mer fysisk slit. Det måtte være noe annet!

Sørlandet om sommeren er makeløst. Han ruslet rundt i Kristiansand, han kjørte sporadiske bilturer til Mandal, Lillesand, Grimstad eller rundt omkring. Det var noe med sørlendingen – de visste at turister hadde penger og at de satt løst. Følgelig var hele Sørlandet fullt av festivaler. Det var Skalldyrfestival i Mandal, han hadde lest om Kaperdager i Farsund, hva nå det var, Laksefestival i Flekkefjord, Kunstfestival i Grimstad. Konserter og dyrepark i Kristiansand. Det var en lang rekke festivaler og de var systematisk spredd utover juni, juli og august. Felles for alle festivalene var et visst innslag av lokale kunstnere. Første inntrykket hadde vært diletantiske amatører uten hverken talent eller håndlag. Ettersom Jonathan hadde all verdens, tid hadde han imidlertid kikket litt nøyere etter. Han måtte motvillig innrømme at det kunne være snev av originalitet og en viss kvalitet i noen av verkene.

Skulle han bli kunstner? Problemet var egentlig bare at han ikke kunne spille noe instrument, kunne ikke male annet enn med rull, så ikke for seg at han kjøpte tre hundre meter sølvtråd og strikket luer eller smykker. Nå viste mye av det som var utstilt at mangel på evner ikke nødvendigvis var et problem, men det var noe der.

Under en av disse kunstfestivalene kom han imidlertid over Kristiansand Fotoklubb. Det var en flott utstilling, en mengde bilder – som Jonathan kunne tatt! Han kom til å tenke på fotokurset på folkeskolen. Som syvende klassing hadde han tilfeldigvis meldt seg på et fotokurs sammen med en kompis. Der hadde de faktisk lært seg å ta bilder, fremkalle film og kopiere bilder, alt i svart/hvitt. Dette var en hobby han hadde drevet litt videre under studietiden og hadde faktisk hatt en del bra bilder på en utstilling på Samfunnet.

Etter studietiden hadde det hele dødd bort i noen kasser og utstyret forsvant i den store avfallskvernen på Grønmo under flytting til Kristiansand.

Pokker!

Flott!

Nytt utstyr!

Han bestemte seg fluksens for å ta opp en gammel hobby – fotografering. I bilen på veien hjem var Jonathan i hundre!

Dette kunne bli noe, dette kunne gi kontakter, dette kunne være Nye Jonathan Skaft! Oppildnet at dette kom han også på en rekke andre potensielle avtagere av hans talenter – Røde Kors, Redningsselskapet, eller andre frivillige organisasjoner. Pokker plutselig bare faller mulighetene ned – foto først!

Dette tok all tid en lang periode og Jonathan var igjen lykkelig. Depresjoner var blåst bort og bygging tok over! Et soverom ved siden av badet ble bygget om til mørkerom, rommet ble pusset opp, ikke som et fullstendig og absolutt mørkerom men et mørkerom som relativt enkelt kunne tilbakeføres til et normalt soverom. Utstyr for kopiering av bilder i sort/hvitt og farger ble installert og alle kjemikalier og forbruksmaterialer kom på plass. Neste trinn var selve fotoutstyret. Jonathan gikk igjen for Nikon som han hadde hatt før og etter to måneder med anleggsarbeider og innkjøp satt han og beundret tre objektiver og et kamerahus, Nikon F4, det profesjonelle alternativet.

Medlemskap i den lokale fotoklubben. Det var også en historie for seg selv. Nok et lite, tett miljø av sørlendinger, hvordan komme seg inn? Jonathan la en plan. Egentlig var det å komme i kontakt med nye miljøer en av de tingene han kunne best. Nå fikk erfaringen fra livet i ”business” komme til sin rett.

Et lite triks han engang hadde lært av en skuespiller kom godt med. Det var kort og greit å føle på energien i rommet. Skal du gjøre en entré er det viktig å ligge på lavere energinivå enn miljøet. Med andre ord skal du inn på scenen er det et dårlig triks å komme løpende inn og skrike ut replikkene – sjekk ut stemningen og energien på scenen først – og legg deg der. På Sørlandet ble brautende østlendinger ikke godt mottatt. Han måtte ligge lavt, veldig lavt.

På hans første møte i klubben smøg han seg inn, satt bakerst og sa ingen ting. Neste møte ble litt småprat med noen andre medlemmer og slik fortsatte det. Langsomt, langsomt men sikkert. Han brukte all sin salgserfaring for å komme inn. Når det gjaldt bilder fant han fort ut at klubben hadde sine egne oppfatninger og regler for hva som var gode bilder – noe som antagelig er felles for alle fotoklubber eller miljøer. Han fant fort ut hvem som var trendsettende, analyserte bildene og begynte å lage egne bilder i samme stil.

Greit nok – egen stil kunne komme senere.

Jonathan var klar for andre fase i sitt nye liv – fotograf!

Han likte dette øyeblikkelig, han lagde temaperioder – 4 uker med måker over sjø, fire uker med Lillesand, 4 uker øde strender og han fikk en viss suksess i den nye hjembyen. Noen små utstillinger, noen positive kommentarer og han hadde en liten tå inne i det gode lokale selskap.

Når sant skal sies, var det ikke veldig lett å komme inn på Sørendingen. Han hadde også funnet sørendingen han trodde kunne bli kvinnen i hans liv en kveld på hotellet. Tre kvelder på rad hadde han spist på hotellet i sammenheng med en fotoutstilling sammen med store navn i fra Oslo. Tredje kvelden hadde han truffet en kvinne som hadde en historie, som hadde utstråling og som han falt pladask for.

I ettertidens klare lys var det vel klart at han antagelig var klar for å falle pladask for alle som ikke kun presenterte en regning på skruer og muttere til mørkerommet, men allikevel.

Livet fikk gnist, han var fotograf, han hadde kontakt med en ”greie” sørending og dagene gikk. Den greie sørendingen var imidlertid litt for grei – og bare grei. De kom liksom ikke i gang og Jonathan begynte å tvile, var han en innleid ressurs for å hjelpe til litt her og litt der, uten å få betalt, eller hva skjedde. Han bestemte seg for å sette en frist. Hun var helt ok, to sønner på fire og åtte som Jonathan fikk god kontakt med, grei leilighet, grei jobb som hjelpepleier på sykehjemmet og så videre og så videre.

Men Jonathan ble på en måte aldri invitert ”helt hjem”. Var det noe med de sørlandske sjekkemetodene han ikke hadde fått med seg, eller var det en gigantisk feil ute og gikk – vennskap og kjærlighet liksom. Jonathan gav opp. Dette virket ikke.

Men han var i gang. Han hadde etablert noen kontakter, han var i et miljø – det begynte å kripe å gå.....

Det var vår i luften. Jonathan hadde kjempet seg igjennom en vinter med fotografering, turer og en akkumulert kunnskap om vinter på Sørlandet – ræva! Imidlertid hadde han begynt å invitere flokken i fotoklubben hjem og hadde jevnlig besøk og jevnlig utstillinger og var i ferd med å gli inn.

En dag tidlig i mai hadde han planlagt en tur bortenfor Lindesnes. Hadde aldri vært vest for fyret, som de sa, og pakket ned måtelig med fotoutstyr. Det var tid for en ny utstilling og forventningene var store.

Han tok Sørlandske hovedvei forbi Lindesnes, mot Stavanger. Lindesnes hadde vært en lang rekke nedturer. Han hadde vært der flere ganger for å fotografere, men fant ingenting som han ikke hadde sett før. Stedet var utfotografert, men Lista?

Han svingte av mot Farsund like etter Lyngdal Inn – var det mulig? Lyngdal Inn? En forferdelig kjerrevei brakte ham via en mengde småplasser med rare navn til Farsund. Farsund navnet gav assosiasjoner til rederiliv og delvis kjente mennesker fra gamle dager. Han hadde imidlertid aldri vært der og var spent på stedet.

Han fikk nesten sjokk når han svingte inn i Farsund – for en pittoresk liten by. Alle hus hvite, trange gater, bare gamle sjarmerende hus, og lite folk. Det var tidlig i mai og ingen turister. Han kjente igjen en rekke hus fra bilder på forskjellige utstillinger og fulgte veien videre gjennom Farsund uten egentlig å merke at han allerede var ute av byen – mot Lista.

Plutselig så han imidlertid et skilt til Løsthamn. Jøss for et navn!

Han svingte ned og etter en tid på en om mulig enda dårligere vei så han havet *over* husene. Dæven for et sted!

Bedre kunne det ikke bli! Husene lå bokstavelig talt helt nede ved havet, han parkerte, fisket frem kameraet og noen linser og ruslet ned mellom husene. Skipper Worse de lux! Dette var virkelig stedet! Skipperhusene lå som perler på en snor fire fem meter fra vannkanten. Her ville han bo - her ville han faktisk bo!

Det var et av disse magiske øyeblikkene i livet der alt blir sant på en gang, deja - vu, drømmer og fakta faller sammen!

Enda bedre var det at flere av husene var til salgs. Et par steder stod det blekede ”Til Salgs” lapper i vinduene og prisen var komisk. Her skulle han handle! Etter et par ruller med film returnerte han til Farsund der han fant en eiendomsmegler omtrent midt på torget. Et raskt blikk i vinduet viste at flere av husene han hadde på film faktisk var til salgs. Han gikk inn!

En halv time etterpå hadde han gitt et greit bud på et stort skipperhus åtte meter fra havet! Prisen var helt latterlig, uten at han snakket for mye om det, og det var tydeligvis regnet som en fordel å ha adresse Kristiansand og klare ønsker om å slå seg ned i Loshavn som det egentlig het.

Loshavn hadde vært bedre, men man kan jo ikke få alt.

Nå var Jonathan i svært godt lune. Ting hadde skjedd! Han vurderte å dra tilbake for å fremkalle filmer, men kunne det være mer? Han dro videre mot Lista Fyr. Gjennom landskap som kunne vært i Danmark, forbi strender som kunne vært i Thailand. Til slutt kom han til et sted tatt rett ut av veibeskrivelsen for Route 66, Borhaug. For et sted, pittoresk som Loshavn, men totalt amerikansk! Husene var typisk amerikansk forstad. Han kom plutselig på at Lista jo var norskamerikanernes returbase. Her hadde folk flest faktisk bodd mange år i Amerika og kommet tilbake med mer eller mindre komplette hus i bagasjen. Fantastisk! Han svingte ned mot havnen og ble nok engang grepet av havet. Rett frem bak et enormt molo arrangement lå Nordsjøen. Igjen tilsynelatende høyere enn bryggene.

Utrolig, en helt liten fiskelandsby med amerikanske hus i Norge!

Han merket at han var sulten og tørst og svingte inn foran en liten kiosk på vei ned mot havna med det overraskende navnet Havnekiosken. For en utsikt! Han fisket igjen frem kameraet, satte på en moderat telelinse og gikk ut av bilen. Det var et magisk øyeblikk. Solen var på vei ned, havet var blikkstilte og hele Borhaug var i ferd med å gå inn i den store kveldsdvalen. Han satt seg på en stol utenfor en slags brakke og beundret synet.

Hvordan få dette ned på film? Han forsøkte å komponere et bilde fra akkurat der han satt. Det måtte være et slags samlingspunkt, for det var et bord med noen stoler rundt som tydeligvis var vedlikeholdt utover det å bli satt ut om våren og tatt inn om høsten. Askebegrene var tømt og i det hele tatt bar brakka litt preg av å være en slags felles veranda for Borhaugfolket.

Mens han satt der kom en liten pjokk ut fra Havnekiosken. Lys, korte bukser, inkarnasjonen av en lykkelig innbygger i en bekymringsløs by i en landsdel på tomgang. Jonathan fikk kameraet i stilling og fotograferte pjokken. I søkeren komponerte han et utrolig bilde. Pjokken utstrålte reservert nysgjerrighet og et uutgrunnet smil. Faen! Dette kunne bli noe. Han tok en serie bilder og pjokken poserte ubevisst for den ukjente fotografen, litt sjenert, litt spent og ikke så rent lite nysgjerrig. Døren gikk opp igjen, og moren til pjokken kom også ut i solen. Han hadde full fokus på pjokken og la ikke merke til moren, men idet de snudde for å gå fikk han nok et utrolig motiv. Mor og barn på en landevei som tilsynelatende forsvant i havet. Teleobjektivet presset perspektivet sammen og skapte et helt magisk motiv.

Jonathan fotograferte.

Etter noen minutter snur moren seg og han får et glimt av et undrende ansikt, hun er høy, har sporty kropp i en slitt olabukse, lyst hår. Det er motlys og Jonathan ser ikke ansiktet, men slenger enda et par bilder etter paret før de er borte.

Absolutt magisk!

Nå fikk Jonathan det travelte, hus og et perfekt bilde samme dag? Var det mulig? Hjem for å fremkalle filmer!

Vel hjemme gikk han direkte i mørkerommet for å fremkalle filmer. Han hadde brukt svart hvitt, og så med en gang feilen.

Han hadde tatt med en håndfull Tri-X filmer. Dette var filmer skapt for lite lys eller dårlig vær. Det hadde vært kveldssol og sommer. Filmen fremstod som litt kornete, men det var noe der.

Særlig bildene av pjokken og kvinnen var lovende. Han hang filmene opp til tørk, oppdaget at han ikke hadde spist og dro ned på snackbaren for å få dagens dose sunn mat! Ingenting var som en saftig burger....

Der traff han et par fra gjengen og fortalte lystig om turen, huskjøp og fotograferingen. En løsning på feilvalget med hensyn på film, kunne være å dra det videre. Lage en utstilling med nye bilder kopiert i gammel grovkornet stil, kanskje sepia eller bruntonet. De ønsket lykke til og ville stikke innom i morgen ettermiddag og se på verket.

Jonathan var opprømt, det med gammel stil var en jævla god ide. Særlig bildene av pjokken og moren kunne funke utrolig bra i en slik setting, med veien, havet og de to tilsynelatende ensomme menneskene på vei, Klisjé, ja vel, hvorfor ikke? Tankene streifet rundt et bilde han ikke husket klart, men som var en blanding av Johan Bojers Siste Viking og Den Gamle Mannen og Havet av John Steinbeck. Ingen grunn til å sette lave eller enkle mål!

Han stod tidlig opp – rask frokost – mørkerommet.

Pjokken var det første bildet han prøvde seg på. Grunnbrettet under forstørrelsen viste et svart/hvitt negativt bilde. Han fortørret maks, oppdaget til sin store tilfredshet at et av bildene var tatt uten dybdeskarphet. Reklamen for VG og Dagbladet i bakgrunnen var totalt utflytende og kunne være fra en hvilken som helst avis. Gutten hadde et tidløst antrekk som ikke kunne plassere bildet i tid. Ved nærmere gransking kunne faktisk bildet vært tatt for 100 år siden. Koblet med et par øyne i perfekt fokus og et merkelig, underfundig, uttrykk og positur så Jonathan øyeblikkelig at dette ene bildet kanskje kunne være et ”en gang i livet” bilde.

Han trakk frem et tykt papirbasert fotopapir, gjorde klart til sepiatoning og gikk på første forsøk. Andre forsøk samme prosedyre, men eksponeringskompensert og belyst gjennom et matpapir 70 % av tiden. Tredje forsøk eksponert 70 % av tiden helt uskarpt. På denne måte holdt han på å trikse og forvrengte bildet et par timer, men hadde til slutt funnet fremgangsmåten og hadde laget fem seks perfekte bilder med forskjellig setting av samme negativet.

Et av bildene var en vinner. En kombinasjon av eksponering i fokus, matpapir og uskarphet hadde satt bildet 50 år tilbake i tid og gjenskapte en stemning han var utrolig stolt av. Perfekt!

Var det flere bilder her? Han dro filmene gjennom forstørrelsesapparatet, og stoppet ved mor og barn bildet. Selvfølgelig, her var det! Mor og barn ut mot havet, mor har snudd seg og kaster et engstelig (?) blikk bakover. Samme prosedyre som for pjokken. Bildet ble sendt 50 år bakover i tid og ville være perfekt sammen med et forrige av pjokken alene – kunne de fortelle en historie? Fremmedfrykt, angst, nysgjerrighet?

Han slang også ut et skarpt og sterkt overeksponert bilde av de to. Nå ble det plutselig et mørkt og truende bilde der blondinen fremsto som mørkhåret, angstfylt og hele stemningen i bildet var endret fra gammelt, bekymringsfritt med nysgjerrig, granskende blikk til et svart og negativt bilde som reflekterte forfølgelse og angst. Dette også ble produsert etter alle kunstens regler og lagt til skylling og senere tørk. Faen, han hadde disse tre og fire andre bilder å vise frem i kveld. Det kunne bli en bra kveld i ”kunstner” gjengen.

Ved åttetiden kom de, fire kunstnerspirer som unnskyldte enkle jobber og tafatt hverdag med glødende interesse for fotografering og, ok, slik kunne det være, i Kristiansand.

Jonathan var aldri helt sikker på om han var med i gjengen på grunn av god servering eller interesse for bildene hans, men hadde på en måte ikke råd til å reflektere over dette. Det var vanskelig å komme inn på folk på Sørlandet og han hadde for lengst bestemt seg for å holde på disse, selv om det til tider kostet litt ekstra rødvin.

Han hadde valgt ut tre, eller egentlig fire bilder, som var montert. Et fra Loshavn, hans nye hus faktisk, uten at han gav det til kjenne, pjokken og pjokken og mor i to versjoner. Den sorgløse ”gamle” versjonen og den moderne mørke forfulgte og angstfylte versjonen.

Reaksjonene lot ikke vente på seg, kommentarene over pjokken og den svarte versjonen av paret var overstrømmende. Kult.

Bad du om lov til å stille det ut, spurte Petter'n. Faen, han visste jo ikke engang hvem det var, men han innså at tillatelse måtte skaffes. Det var jo nesten portretter. Ja vel, sa han, men hvem er så dette da? En av gutta lente seg frem, ”Er ikke det den Ernst dama?” Han var i fra Vanse og som vanlig ble ikke Jonathan overasket over at alle kjente alle, men Ernst dama? Hvem Ernst spurte han forsiktig. Det er hun som var borte lenge, og kom tilbake fra Amerika eller noe for et par år siden, med sønn, penger og det hele? Var det ikke det tro? De andre visste ikke.

Ernst - Jonathan merket at han reagerte voldsomt, prosjektet, kvelden med Lars, mysteriet med Ernst dama. Var det Jacqueline? Umulig, hun var død. Dessuten hadde denne kvinnen lyst hår, men på det svarte bilde fremstod håret svært mørkt – Jonathan kikket nærmere på bildet. Denne gangen ikke på komposisjonens kunstneriske kvaliteter, men på ansiktet. Faen det var minst en søster. Pjokken hvor gammel var han? 3 – 4 år, Når hadde matingen skjedd? Fire år siden?

Han gikk tilbake til bildet av pjokken. Det så underlig kjent ut, men ingen av de andre så noe spesielt med akkurat det bildet, fokus var på det svarte bilde av mor og barn på vei ned en ensom landevei som tilsynelatende endte i havet og horisonten.

Jonathan fikk en reaksjon han ikke hadde ventet! Bildet var en eksakt kopi av et barndomsbilde av han selv. Han hadde det et eller annet sted i en eske eller kasse. Var kvinnen Jacqueline, som hadde gått under jorden, og fjernet alle spor etter seg?

Levde hun her på Borhaug?

Han ble plutselig en utrolig dårlig vert og gjestene trakk seg etter hvert ut med fortsatte lovprisninger av bildene og lengselsfulle blikk mot flaskene. Jonathan var imidlertid fjern og tilsynelatende inneslukket i seg selv. Dette var et case!

Hadde Jacqueline gått under jorden? Skjedde den type ting i Norge? Hadde hun fikset det hele selv? Var det selskapet som ryddet opp etter ulykken – det hadde vært mange rykter, personlige feil og lignende men ingen hadde fått skylden, det hadde ikke vært rettssaker, det hadde rett og slett køkt bort.

Pjokken? Han husket kvelden på stranden som i et klarsyn.

Kunne pjokken være hans?

Hadde han en sønn på Lista?

Umulig?

Jonathan var i villrede. Hvordan spore opp Jacqueline eller Ernst dama? Første instinktive idé var rett og slett å reise til Borhaug og gå gatelangs. Borhaug var liten og det var kanskje sannsynlig at hun var på vei hjem når bildet ble tatt. Følgelig bodde hun antagelig ikke langt unna i den retningen. På Borhaug ville han sannsynligvis også finne lokale telefonkiosker med telefonkataloger over Borhaug hvor han kunne lete etter Ernst familien. Dette kunne selvfølgelig også gjøres i Kristiansand, men Jonathan var rastløs, noe måtte skje! Etter en dårlig natt var han på veien tidlig neste morgen! Kamera og et par objektiver fant sin plass i baksetet og Jonathan satte kursen mot Borhaug igjen.

Han stakk ikke engang innom huset i Loshavn der han nå hadde skrevet kontrakt og allerede betalt. Det var andre ting som halte og dro. Skulle mysteriet oppklares? I dag? Hadde han en sønn på Lista? Var det Jacqueline? Hadde understellet til Dronningen sunket som følge av sabotasje? Hva hadde egentlig skjedd med plattformen som eksploderte? Mange spørsmål og Jonathan kjente merkelige følelser rive i seg.

Forbi avkjøringen til Lindesnes, til venstre før Lyngdal Inn, til høyre mot Åpta, forbi Åpta, videre mot Farsund – så ut på Lista landet og Borhaug. Det hadde tatt tid! Veiene var elendige og Jonathan var utålmodig, en dårlig kombinasjon – men nå var han endelig på Borhaug igjen.

Ja vel – Borhaug en formiddag midt i uken var ikke akkurat Karl Johans gate. Nesten ikke et menneske å se. Jonathan kjørte ned til Havnekiosken, grep etter kameraet og slo seg ned ved bua. Samme scenario som sist, bua var stadig vedlikeholdt og fin, men hvor var folkene? Inn på Havnekiosken for en Cola og en Japp, ingen der heller, kun en ung jente bak disken som hverken var direkte imøtekommende eller snakkesalig og som absolutt ikke innbød til tvilsomme samtaler om jenter han hadde sett her for et par dager siden. Jonathan tok varene og satt seg ved bua for å spise.

Han måtte ha en plan.

Første alternativ var selvfølgelig å gå langs veien Jacqueline og pjokken hadde gått. Den gikk utover mot fyret og det var ikke veldig mange hus mellom kiosken og fyret. Lokalbefolkningen ville opplagt ta ham for å være turist, med kamera og det hele, så det ville gå greit. Dersom han ikke fant noen ville han gå opp til veien, gå rundt og komme ned til Havnekiosken samme vei som han hadde kommet med bil. Dette ville faktisk bringe han forbi de fleste husene i denne delen av Borhaug. Dersom han ikke fant noen var Samvirkelaget og kafeen neste. Han hadde passert Samvirkelaget på vei ned til Havnekiosken uten å se et menneske, men det ville kanskje være en telefonkiosk med en lokal telefonkatalog å finne.

Jonathan hadde en komplett følelse av kaos, fiasko og suksess på en gang, det stod egentlig altfor mye på spill og han ergret seg kongelig over at han ikke hadde valgt den akademiske løsningen. Folkeregisteret i Kristiansand, telefonkataloger og Gud vet hva. Det hadde selvfølgelig vært betydelig lettere å finne adressen til dama hjemme i Kristiansand ved å bruke de midler som er fornuftige, men Jonathan hadde bare grabbet et kamera og reist!

Det var til og med litt kjølig og det kunne bli regn! Idiot! Han begynte å gå.

Borhaug Sport og Data. Er det mulig! Jonathan ser skiltet på langsiden av et av de litt stygge husene fra 60 tallet. Inngang midt på og to utstillingsvinduer på hver side. Sport og data, kombinasjonen var så utrolig at Jonathan måtte ta en titt. Fra studietiden husket han enda Åfjord Sport & Radio utenfor Trondheim, og Sport & Data var vel dagens variant.

Han ruslet bort og kikket i vinduene.

I dataavdelingen var det en enkel utstilling. En komplett IBM PC med grønn skjerm, tastatur og en liten skriver for 34.000.- kroner. En grei pris egentlig. Han gransket prislappen som også inneholdt en liste over innhold. 10 Megabyte harddisk, Dos 2.1 operativsystem og Wordstar, Supercalc og dBase programvare.

Kanskje han burde kjøpe en? Tross alt, samlingen av filmer begynte å bli stor, kanskje det burde bli en database? Etter at IBM hadde kastet seg ut i PC markedet for et par år siden var det blitt etablert en slags standard og tiden var kanskje inne for å handle litt?

I sportsavdelingen var det surfebrett og seilbrett, samt våtdrakter og lignende utstyr som sto i sentrum. I all verden, surfebrett og seilbrett på Borhaug? Var ikke det litt utenfor? Så kom han plutselig til å tenke på en kompis fra gamle dager, som drev nettopp med seilbrett og koblet plutselig Lista med seilbrett. Var ikke Lista et slags mekka for seilbrett entusiaster? Han hadde ikke koblet den Lista med denne Lista og var litt overrasket. Alle tenkte på seilbrett og surfebrettfolket som litt avvikende og ikke minst trendy, lurer på hvordan de passer inn her?

Butikken var helt tom for kunder, men Jonathan måtte inn for å kikke nærmere på sakene. Først seilbrett utstyret. Han skar inn og til venstre.

Det dukket etter hvert opp en ekspeditør som på vanlig måte spurte om han trengte hjelp. Jonathan sukket, kunne de ikke finne en annen åpningsreplik, ingen nordmenn trenger hjelp! Og han bekreftet nettopp dette – han bare kikket. Utrolige priser. Han husket at kompisen også hadde vært litt utstyrsfreak og tenkte med seg selv at han hadde passet godt inn her. Et seil på tre kvadratmeter – 36.000,- kroner! Sterkt! Den prisen for tre kvadratmeter av et materiale som

minnet mistenkelig om plastikk! Ok – det satt i hvert fall hans fotoutstyr i perspektiv – han hadde mye å gå på! Det var også tydelig at det var mulig å gjøre kupp på fjorårets design.

Kanskje et seilbrett?

Nei!

Han hørte lyder fra Dataavdelingen og bestemte seg for å slå et slag inn der også. Han kikket bort mot PC'n som stod i vinduet mens han svingte inn døren, det var ikke en helt gal pris, særlig med harddisk på 10 Megabyte.

Dumt å se på utstillingen mens man går – han kolliderte voldsomt med personen som kom ut av døren! For ikke å falle slo han instinktiv armene rundt henne. Hun var like overasket som han var og de stod og svaiet litt med armene omkring hverandre.

Jonathan kjente igjen kvinnen øyeblikkelig – Jacqueline! Han slapp ikke taket – og merket att det gjorde ikke hun heller –

Jonathan!

De ble stående å holde rundt hverandre – ingen tvil om at det var henne – han kjente til og med igjen lukten fra stranden ved Gandsfjorden, hun hadde brukte samme parfyme da!

Kom, sa hun, og trakk han inn gjennom et forheng til et lite dataverksted bak butikken. Det var kun en stol i rommet. Jonathan satt seg ned uten å tenke seg om og hun satt seg ansikt til ansikt overskrevs på fanget hans. De holdt rundt hverandre igjen – lenge.

Hun så på ham: Hvorfor brukte du så lang tid? Ja, men du er jo død, sier Jonathan stille. Hun legger en finger over munnen hans. Han skjønnte at de fikk ta akkurat det siden. Hun lot fingren ligge der litt for lenge og han bet forsiktig i den. De klemte seg sammen igjen – begge merket følelsene fra stranden i Gandsfjorden og sank inn til hverandre.

Plutselig ble det støy og skraping utenfor døren til rommet innenfor. Jacqueline reiser seg og åpner døren:

Hei Jonathan – pappa har kommet!

Jonathan blir totalt overflommet av følelser når en lille pjokken kommer løpende mot ham med åpne armer. Småttingen ble nok litt overrasket over tårene som flommet, men hva gjør vel ikke de voksne – han kastet seg om halsen til pappa og gav ham en snørrete klem! Pappa var endelig kommet hjem!

Tre år senere var de gift, hadde etablert seg i Loshavn, pjokken hadde en søster eller bror på gang, og de stod og ved graven til Ewald.

Da fortalte Jaqueline hele sin historie for første og siste gang.

Hun tok hele historien fra farens nye jobb, farens død, hennes aktiviteter med Dronningen, tiden i Skottland og tilslutt hvordan hun hadde født lille Jonathan og startet Borhaug Sport og Data sammen med broren. Jonathan så sin kone dypt inn i øynene og nikket:

Trodde kanskje det hadde vært noe slikt – Jeg elsker deg!

Jaquelines Hevn: er en skildring av en dramatisk periode i et antall personer sine sitt liv. Perioden starter med at hovedpersonen Jonathan blir headhunted fra en krevende og særdeles aktiv

og operativ stilling i et norsk firma, til et stort internasjonalt selskap innenfor samme bransje.

Den nye stillingen skulle være en strategisk, og etter Jonathans mening, en ganske så rolig stilling som kanskje kunne kurere høyt blodtrykk og andre stress relaterte småtterier.

Slik skulle det ikke bli! Divisjonen fikk dramatiske problemer og store utfordringer dukker etter hvert opp. Jonathan går igjen over i salg, prosjektledelse og markedsføring, men denne gang i første divisjon.

Samtidig er det flere spesielle personer i kulissene som skal få en merkverdig innflytelse på Jonathans videre liv og karrierevei.